

บทที่ 5

การพัฒนากฎหมายในการปฏิบัติหน้าที่และใช้อำนาจ ของคณะกรรมการการเลือกตั้ง

ประเทศที่มีการปกครองระบอบประชาธิปไตยย่อมมีอำนาจอธิปไตยของตนเอง ผู้มีและใช้อำนาจอธิปไตย ก็คือ ประชาชน ซึ่งสามารถใช้ได้ใน 2 ทาง คือ ประชาชนทุกคนในประเทศใช้อำนาจอธิปไตยโดยตรงที่เรียกว่า “ประชามติ (Referendum)” และในกรณีประเทศที่มีประชากรจำนวนมากย่อมไม่สามารถใช้อำนาจได้ทุกคน จึงกำหนดให้ประชาชนของประเทศสละอำนาจของตนให้ผู้ซึ่งตนไว้วางใจเข้าไปใช้อำนาจอธิปไตยนั้นแทน โดยมีการเลือกผู้แทนตามความต้องการของประชาชนในฐานะที่เป็นเจ้าของอำนาจอธิปไตย ดังนั้น การจัดการเลือกตั้งจึงมีความสำคัญในการปกครองระบอบประชาธิปไตยซึ่งต้องมีกระบวนการที่ชอบด้วยกฎหมายและเป็นไปด้วยความสุจริตและเที่ยงธรรมมากที่สุด ประเทศไทยนั้นรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยได้กำหนดให้มีองค์กรที่มีความเป็นอิสระทำหน้าที่ในการจัดการเลือกตั้ง แต่ที่ผ่านมากลับปรากฏว่ามีปัญหาเกิดขึ้นมากมายจากการเลือกตั้งที่เป็นช่องทางในการทุจริต ไม่เที่ยงธรรมและไม่โปร่งใส เกิดขึ้นจากการปฏิบัติหน้าที่และใช้อำนาจในการจัดการเลือกตั้งขององค์กรอิสระนี้ ดังได้กล่าวไว้แล้วในบทที่ 4 ดังนั้น การวิจัยจึงได้มีแนวคิดในการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้กับองค์กรอิสระที่มีหน้าที่และอำนาจในการจัดการเลือกตั้ง คือ “คณะกรรมการการเลือกตั้ง” และ “ผู้ปฏิบัติงาน” ซึ่งเป็นฝ่ายปฏิบัติการในการจัดการเลือกตั้งที่เป็นผู้ช่วยเหลือและสนับสนุนคณะกรรมการการเลือกตั้งในการจัดการเลือกตั้งให้บรรลุภารกิจและหน้าที่ตามที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญและกฎหมาย ซึ่งในบทที่ 4 ได้คำตอบที่เป็นองค์ประกอบของหลักธรรมาภิบาลที่เหมาะสมสำหรับกำกับกับการปฏิบัติหน้าที่และใช้อำนาจของคณะกรรมการการเลือกตั้ง

คำตอบขององค์ประกอบหลักธรรมาภิบาลที่ได้มาจากผลการวิจัยตามบทที่ 4 นี้ การวิจัยกำหนดเป้าหมายที่จะนำมาใช้โดยการตราไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. 2560 ซึ่งการวิจัยได้กำหนดวิธีวิทยาการวิจัยที่จะเป็นการยืนยันความถูกต้องและเหมาะสมของหลักธรรมาภิบาลที่จะนำมาใช้กับคณะกรรมการการเลือกตั้งและผู้ปฏิบัติงาน โดยการใช่วิธีการมีส่วนร่วมออกแบบ-ร่วมออกแบบ (Participatory Design, Co-Design) มาใช้เพื่อให้ได้คำตอบจากประชากรที่เป็นผู้มีส่วนได้เสียโดยตรง (Stakeholders) ได้มีส่วนร่วม

ในการออกแบบหลักธรรมาภิบาลที่เหมาะสม เพื่อให้การปฏิบัติหน้าที่และใช้อำนาจของคณะกรรมการการเลือกตั้งในการจัดการเลือกตั้งเป็นไปโดยสุจริต เทียบธรรม และชอบด้วยกฎหมาย โดยมีรายละเอียดของการดำเนินการดังต่อไปนี้

1. การจัดทำกรมีส่วนร่วมออกแบบ-ร่วมออกแบบ (Participatory Design, Co-Design)

การมีส่วนร่วมออกแบบ-ร่วมออกแบบ (Participatory Design, Co-Design) มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้มีส่วนได้เสียโดยตรง (Stakeholders) กับการเลือกตั้ง ได้มีส่วนร่วมในการออกแบบคำตอบในประเด็นที่จะนำไปสู่การปรับปรุงแก้ไขกฎหมายที่จะบังคับใช้กำกับการปฏิบัติหน้าที่และใช้อำนาจของคณะกรรมการการเลือกตั้งให้เป็นไปตามหลักธรรมาภิบาล เพื่อให้การเลือกตั้งเป็นไปด้วยความสุจริตและเที่ยงธรรม และได้มาซึ่งผู้แทนที่แท้จริงตามความต้องการของประชาชน ในฐานะที่เป็นเจ้าของอำนาจอธิปไตย โดยมีกระบวนการดำเนินงาน ดังนี้

การดำเนินการ แบ่งเป็น 3 ขั้นตอน คือ

1.1 ขั้นตอนการเตรียมการ

เป็นขั้นตอนของการเตรียมความพร้อมก่อนการดำเนินการจัดทำ Co-Design ประกอบด้วย

1) การกำหนดประชากรร่วมออกแบบ เป็นกลุ่มประชากรผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholders) ที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับการเลือกตั้ง ซึ่งเป็นประชากรกลุ่ม Co-Design รวมทั้งสิ้นจำนวน 16 คน แยกออกเป็น 4 กลุ่ม ประกอบด้วย

กลุ่มที่ 1 กลุ่มบุคลากรสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง จำนวน 4 คน

กลุ่มที่ 2 กลุ่มนักวิชาการ จำนวน 4 คน

กลุ่มที่ 3 กลุ่มนักการเมือง จำนวน 4 คน

กลุ่มที่ 4 กลุ่มนักกฎหมาย จำนวน 4 คน

ภาพประกอบที่ 5.1 การจัดทำ Co- Design

ประชากรทั้ง 4 กลุ่ม แยกออกเป็นประชากรกลุ่มเฉพาะกับประชากรกลุ่มผสม
ประชากรกลุ่มเฉพาะ หมายถึง ประชากรที่มีประสบการณ์หรือมีหน้าที่เฉพาะในแต่ละด้านที่
 เกี่ยวข้องกับการเลือกตั้ง มีทั้งหมด 4 กลุ่ม กลุ่มละ 4 คน ได้แก่

กลุ่มเฉพาะ 1 กลุ่มบุคลากรสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง จำนวน 4 คน

กลุ่มเฉพาะ 2 กลุ่มนักวิชาการ จำนวน 4 คน

กลุ่มเฉพาะ 3 กลุ่มนักการเมือง จำนวน 4 คน

กลุ่มเฉพาะ 4 กลุ่มนักกฎหมาย จำนวน 4 คน

ภาพประกอบที่ 5.2 การจัดทำ Co-Design (ประชากรกลุ่มเฉพาะ)

ประชากรกลุ่มผสม คือ ประชากรที่มาจากกลุ่มเฉพาะ แยกมากลุ่มละ 1 คน เพื่อผสมรวมเป็น 4 คน ต่อ 1 กลุ่ม ดังนั้นแต่ละกลุ่มผสม จึงประกอบด้วย บุคลากรสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง นักวิชาการ นักการเมือง และนักกฎหมาย

ภาพประกอบที่ 5.3 การจัดทำ Co-Design (ประชากรกลุ่มผสม)

การจัดให้มีประชากรในกลุ่มเฉพาะที่มีตำแหน่ง ประสบการณ์และการปฏิบัติงานในระดับเดียวกัน ได้มีการอภิปรายร่วมกันในหัวข้อประเด็นที่กำหนดไว้และการบังคับใช้กฎหมาย กำกับกับการปฏิบัติหน้าที่และใช้อำนาจของคณะกรรมการการเลือกตั้งให้เป็นไปตามหลักธรรมาภิบาล เพื่อให้การเลือกตั้งเกิดความสุจริตและเที่ยงธรรมและได้มาซึ่งผู้แทนที่แท้จริงตามความต้องการของประชาชนในฐานะที่เป็นเจ้าของอำนาจอธิปไตย จึงมีความคิดเห็นที่ไม่แตกต่างกันนัก ส่วนกลุ่ม

ผสมมีตำแหน่ง ประสบการณ์ และการปฏิบัติงานที่แตกต่างกัน เมื่อได้ร่วมมือกันอาจจะมีความคิดเห็นที่แตกต่างตามแต่ประสบการณ์ของแต่ละคนแต่ก็ต้องมีข้อสรุปของกลุ่มผสม

2) การจัดเตรียมสถานที่จัดทำ Co-Design

โดยเหตุที่กำหนดประชากรออกเป็น 4 กลุ่ม สถานที่จึงต้องแยกเป็น 4 โต๊ะห่างจากกัน เพื่อไม่ให้เกิดการร่วมแสดงความคิดเห็นของแต่ละกลุ่มรบกวนกัน แต่อยู่ในห้องเดียวกัน จึงจำเป็นที่จะเป็นห้องขนาดใหญ่ การวิจัยนี้ได้ใช้ห้องลาเวนเดอร์ 1 ชั้น 3 โรงแรมทีเค พาเลซ แอนด์ คอนเวนชัน กรุงเทพมหานคร เนื่องจากเป็นพื้นที่ในกรุงเทพมหานครที่มีกลุ่มประชากรที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเลือกตั้ง ความชำนาญด้านการเลือกตั้งตามหน้าที่การงานที่ปฏิบัติและประชากรผู้มีส่วนได้เสีย ทั้งกลุ่มเฉพาะและกลุ่มผสมร่วมจัดทำ Co-Design มีความสะดวกในการเดินทาง

3) การจัดเตรียมอุปกรณ์ที่ใช้ในการจัดทำ Co-Design

ผู้วิจัยจัดเตรียมกระดาษแผ่นใหญ่และเครื่องเขียนสำหรับเขียนคำตอบจากมติของแต่ละกลุ่ม พร้อมแท่นที่ตั้งเพื่อใช้ในการจดประเด็นคำตอบของแต่ละกลุ่มเพื่อการนำเสนอต่อที่ประชุมกลุ่มรวม

4) การจัดเตรียมเลขานุการกลุ่ม เพื่อทำหน้าที่ในการบันทึกมติของที่ประชุมกลุ่มในแต่ละกลุ่ม

ภาพประกอบที่ 5.4 เลขานุการกลุ่มประชากรเฉพาะและประชากรกลุ่มผสม

1.2 ขั้นตอนการดำเนินการ

การดำเนินการแบ่งเป็น 2 ช่วง

ช่วงภาคเช้าเป็นการจัดทำ Co-Design กลุ่มเฉพาะ การวิจัยใช้เวลาดำเนินการประมาณ 3 ชั่วโมง มีการดำเนินการ ดังนี้

1) กลุ่มเฉพาะทั้ง 4 กลุ่มเลือกผู้แทนกลุ่มที่จะทำหน้าที่รายงานผลจากข้อตกลงของกลุ่มต่อกลุ่มอื่น ๆ เมื่อเสร็จสิ้นการร่วมทำ Co-Design

2) ผู้วิจัยนำเสนอวัตถุประสงค์ของการวิจัยและวัตถุประสงค์ของการจัดทำ Co-Design ประเด็นในการอภิปรายของประชากร Co-Design ที่เป็นประเด็นจากการวิเคราะห์ในบทที่ 4 เพื่อเป็นแนวทางการอภิปราย แต่ไม่จำกัดว่าในการอภิปรายจะต้องยึดตามประเด็นเหล่านั้น ประชากรกลุ่มเฉพาะสามารถที่จะนำประเด็นอื่น ๆ ที่คิดว่าเหมาะสมมาอภิปรายได้

คำตอบที่ได้มาจากการอภิปรายในกลุ่มเฉพาะแต่ละกลุ่มเมื่อมีการนำเสนอต่อที่ประชุม แล้วถือว่าเป็นการเสร็จสิ้นการดำเนินการมีส่วนร่วมออกแบบของประชากรกลุ่มเฉพาะซึ่งจะเป็นข้อมูลที่การวิจัยได้ นำไปสู่การวิเคราะห์ต่อไป

ภาพประกอบที่ 5.5 ผู้เข้าร่วมและประชากรกลุ่ม Co-Design

ช่วงภาคบ่าย เป็นการจัดทำ Co-Design กลุ่มผสม การวิจัยใช้เวลาดำเนินการประมาณ 3 ชั่วโมง มีการดำเนินการเช่นเดียวกับกลุ่มเฉพาะ

1.3 ประเด็นการทำ Co-Design โครงสร้างหลักธรรมาภิบาลเพื่อพัฒนากฎหมาย ในการปฏิบัติหน้าที่และใช้อำนาจของคณะกรรมการการเลือกตั้ง

จากการวิเคราะห์ในบทที่ 4 ได้คำตอบของกำหนดหลักธรรมาภิบาลและการบังคับใช้กฎหมายกำกับกรปฏิบัติหน้าที่และใช้อำนาจของคณะกรรมการการเลือกตั้งตามหลักธรรมาภิบาล เพื่อให้การเลือกตั้งเป็นไปด้วยความสุจริตและเที่ยงธรรมและได้มาซึ่งผู้แทนที่แท้จริงตามความต้องการของประชาชนในฐานะที่เป็นเจ้าของอำนาจอธิปไตย การกำหนดหลักธรรมาภิบาลเพื่อการบังคับใช้กฎหมายให้มีผลผูกพันกับคณะกรรมการการเลือกตั้ง เป็นประเด็นมาตรการที่ใช้กฎหมายเป็นกลไกในการบังคับ เพื่อให้เป็นแนวทางสำหรับประชากรทั้งกลุ่มเฉพาะและกลุ่มผสม ได้ร่วมกันอภิปราย ซึ่งอาจจะยึดหรือไม่ยึดตามประเด็นเหล่านี้ก็ได้หรืออาจมีการเพิ่มเติมบางประเด็นก็ได้

ประเด็น Co-Design ที่เป็นแนวทาง มี 7 ประเด็น คือ

1) หลักธรรมาภิบาลข้อ 1 หลักนิติธรรม (Rule of Law) หมายถึง หลักการปฏิบัติหน้าที่และใช้อำนาจของภาครัฐที่มีความชอบด้วยบทบัญญัติแห่งกฎหมายอย่างเป็นทางการ มีความโปร่งใส ตรวจสอบได้ ไม่เลือกปฏิบัติ มีความเป็นอิสระและเป็นกลาง คำนึงถึงสิทธิเสรีภาพของประชาชนและผู้ที่เกี่ยวข้อง ภายใต้ขอบเขตแห่งอำนาจหน้าที่ที่กฎหมายบัญญัติไว้

2) หลักธรรมาภิบาลข้อ 2 หลักความโปร่งใส (Transparency) หมายถึง หลักการปฏิบัติหน้าที่และใช้อำนาจของเจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือ ก.ก.ต. ในการบริหารจัดการการเลือกตั้งที่มีความซื่อสัตย์สุจริต ตรงไปตรงมา รวมทั้งต้องมีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารที่จำเป็นถูกต้อง และเชื่อถือได้ ให้ประชาชนได้รับทราบอย่างสม่ำเสมอและทั่วถึง ตลอดจนมีการวางระบบให้การเข้าถึงข้อมูลข่าวสารดังกล่าวเป็นไปได้โดยง่ายและทันกาล

3) หลักธรรมาภิบาลข้อ 3 หลักการมีส่วนร่วม (Participation) หมายถึง หลักการให้ประชาชนผู้มีส่วนได้เสียหรือเกี่ยวข้องกับการเลือกตั้งได้มีส่วนร่วมในการรับรู้ เรียนรู้ ทำความเข้าใจ ร่วมแสดงทัศนะ ร่วมเสนอปัญหาและประเด็นที่สำคัญที่เกี่ยวข้อง ร่วมคิดแก้ไขปัญหา ร่วมในกระบวนการตัดสินใจและการดำเนินงาน และร่วมตรวจสอบผลการปฏิบัติงานในการจัดการเลือกตั้ง

4) หลักธรรมาภิบาลข้อ 4 หลักความเสมอภาค (Equity) หมายถึง หลักการปฏิบัติหน้าที่และใช้อำนาจในการจัดการเลือกตั้งที่ให้ความเท่าเทียมกันโดยไม่เลือกปฏิบัติ ไม่มีการแบ่งแยก ด้านหญิงชาย ถิ่นกำเนิด เชื้อชาติ ภาษา อายุ สภาพทางกายหรือสุขภาพ สถานะของบุคคล สถานะทางเศรษฐกิจและสังคม ความเชื่อทางการเมือง ศาสนา การศึกษา การฝึกอบรม และอื่น ๆ รวมทั้งการให้โอกาสในการได้รับการส่งเสริมองค์ความรู้และการให้บริการที่เท่าเทียมกันในการเข้าถึงบริการของประชาชนโดยให้คำนึงถึงผู้ด้อยโอกาสในสังคมด้วย

5) หลักธรรมาภิบาลข้อ 5 หลักประสิทธิภาพและประสิทธิผล (Effectiveness and Efficiency)

ประสิทธิภาพ (Efficiency) หมายถึง การใช้ทรัพยากรสำหรับการจัดการเลือกตั้งของ ก.ก.ต. อย่างประหยัด เกิดผลิตภาพที่คุ้มค่าและบังเกิดประโยชน์สูงสุดต่อส่วนรวม มีการลดขั้นตอนและระยะเวลาในการปฏิบัติงานเพื่ออำนวยความสะดวกและลดภาระค่าใช้จ่ายแก่ประชาชน ปรับปรุงและยกเลิกกิจกรรมหรือภารกิจที่ล่าสมัยและไม่มีความจำเป็น

ประสิทธิผล (Effectiveness) หมายถึง การมีวิสัยทัศน์เพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกฝ่ายของคณะกรรมการการเลือกตั้งในการจัดการเลือกตั้ง ปฏิบัติหน้าที่ตามพันธกิจให้บรรลุเป้าหมายและวัตถุประสงค์ขององค์กรคณะกรรมการเลือกตั้งที่มีการวางเป้าหมายการปฏิบัติงานที่ชัดเจนในระดับที่สามารถตอบสนองต่อความคาดหวัง

ของประชาชน สร้างกระบวนการปฏิบัติงานที่เป็นระบบและมีมาตรฐาน มีการบริหารจัดการ ความเสี่ยงและมุ่งเน้นผลการปฏิบัติงานที่เป็นเลิศ มีกระบวนการติดตามประเมินผลและพัฒนา ปรับปรุงการปฏิบัติงานให้ดีขึ้นอย่างต่อเนื่อง

6) หลักธรรมาภิบาลข้อ 6 หลักการรับผิดชอบ (Accountability) หมายถึง หลักการ ปฏิบัติหน้าที่ที่มีพร้อมจะรับผิดชอบจากผลการใช้อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการการเลือกตั้งจากการ จัดการเลือกตั้งที่มีความบกพร่องหรือผิดพลาดและเกิดความเสียหาย มีการจัดวางระบบการรายงาน ความก้าวหน้าและผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ต่อสาธารณะ เพื่อประโยชน์ต่อการ ตรวจสอบและการให้คุณให้โทษ ตลอดจนต้องมีการจัดเตรียมระบบการแก้ไขหรือบรรเทาปัญหา และผลกระทบที่อาจจะเกิดขึ้น

7) หลักธรรมาภิบาลข้อ 7 หลักคุณธรรม (Morality) หมายถึง หลักการปฏิบัติหน้าที่ ที่มีจิตสำนึกต่อความรับผิดชอบต่อในการปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นที่น่าพอใจอย่างมีศีลธรรม คุณธรรม และ ตรงตามความคาดหวังของสังคม รวมทั้งต้องยึดมั่นในอุดมการณ์และค่านิยมหลักของมาตรฐาน จริยธรรมของผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระและหัวหน้าหน่วยงานราชการขององค์กรอิสระ และ เจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องต้องยึดมั่นในประมวลจริยธรรมที่ผู้มีอำนาจตามกฎหมายได้กำหนดขึ้น ใช้บังคับ เพื่อสอดคล้องกับการปกครองระบอบประชาธิปไตย

1.4 ผลการทำ Co- Design ประชากรกลุ่มเฉพาะ

ประชากรกลุ่มเฉพาะทั้ง 4 กลุ่มได้อภิปรายร่วมกันในประเด็นที่กำหนดไว้เพื่อหาคำตอบ ที่จะเป็นรูปแบบของการบังคับใช้กฎหมาย เพื่อกำหนดหลักธรรมาภิบาลในการปฏิบัติหน้าที่ และใช้อำนาจของคณะกรรมการการเลือกตั้งและมาตรการที่เหมาะสมในการกำกับ การปฏิบัติ หน้าที่และใช้อำนาจของคณะกรรมการการเลือกตั้ง เพื่อผลคือการเลือกตั้งเป็นไป ด้วยความสุจริต และเที่ยงธรรมและได้มาซึ่งผู้แทนที่แท้จริงตามความต้องการของประชาชนในฐานะที่เป็นเจ้าของ อำนาจอธิปไตย และได้คำตอบแยกตามประเด็น ดังนี้

ประเด็นหลักธรรมาภิบาลข้อ 1 หลักนิติธรรม (Rule of Law)

คำตอบที่ได้มา มีดังนี้

กลุ่มเฉพาะ 1 บุคลากรสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง

ประชากรกลุ่มเฉพาะนี้เห็นว่าคณะกรรมการการเลือกตั้งเป็นองค์กรที่มีหน้าที่และ อำนาจในการออกกฎหมายลำดับรองหรือที่เรียกว่า “กฎ” ขึ้นบังคับใช้และเป็นผู้ใช้กฎหมาย ที่มีอำนาจวินิจฉัยชี้ขาดข้อโต้แย้งเกี่ยวกับการเลือกตั้งและพรรคการเมือง การปฏิบัติหน้าที่และ ใช้อำนาจของคณะกรรมการการเลือกตั้งในเรื่องนี้จำเป็นต้องเป็นไปภายใต้หลักนิติธรรม จึงเห็นด้วยที่ จะกำหนดหลักนิติธรรมเป็นหลักธรรมาภิบาลที่เหมาะสมให้เป็นกฎเกณฑ์การบริหารจัดการที่ดี

เพื่อเป็นเครื่องมือสำหรับกำกับการปฏิบัติหน้าที่และใช้อำนาจของคณะกรรมการการเลือกตั้ง เนื่องจากจะทำให้เกิดความชัดเจนของขอบเขตและความหมายของหลักนิติธรรมที่จะทำให้เกิดความชอบด้วยกฎหมาย โดยให้ศึกษาเพิ่มเติมคำว่าหลักนิติธรรมและหลักนิติรัฐเพื่อนำมาประกอบการกำหนดความหมายของหลักนิติธรรมให้เกิดความชัดเจนยิ่งขึ้น

กลุ่มเฉพาะ 2 นักวิชาการ

ประชากรกลุ่มเฉพาะนี้เห็นว่ารัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 บัญญัติให้คณะกรรมการการเลือกตั้งต้องปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นไปตามหลักนิติธรรม จึงเห็นด้วยที่จะกำหนดหลักนิติธรรมเป็นหลักธรรมาภิบาลที่เหมาะสมให้เป็นกฎเกณฑ์การบริหารจัดการที่ดี เพื่อเป็นเครื่องมือสำหรับกำกับการปฏิบัติหน้าที่และใช้อำนาจของคณะกรรมการการเลือกตั้ง ซึ่งน่าจะทำให้เกิดความชัดเจนในความหมายและขอบเขตมากขึ้น โดยให้ปรับปรุงความหมายเป็น “หลักนิติธรรม หมายถึง การใช้อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการการเลือกตั้งที่มีความชอบด้วยบทบัญญัติแห่งกฎหมายอย่างเป็นธรรม”

กลุ่มเฉพาะ 3 นักการเมือง

ประชากรกลุ่มเฉพาะนี้เห็นว่า การปฏิบัติหน้าที่และใช้อำนาจของคณะกรรมการการเลือกตั้งในการสืบสวนสอบสวนและวินิจฉัยคดีความเกี่ยวกับการเลือกตั้งยังมีข้อกังขาในความเป็นกลาง จึงเห็นด้วยที่จะกำหนดหลักนิติธรรมเป็นหลักธรรมาภิบาลที่เหมาะสมให้เป็นกฎเกณฑ์การบริหารจัดการที่ดีเพื่อเป็นเครื่องมือสำหรับกำกับการปฏิบัติหน้าที่และใช้อำนาจของคณะกรรมการการเลือกตั้ง เนื่องจากหากมีการปฏิบัติหน้าที่และใช้อำนาจภายใต้หลักนิติธรรมแล้ว น่าจะทำให้การปฏิบัติหน้าที่และใช้อำนาจเป็นไปด้วยความเป็นกลางมากขึ้น

กลุ่มเฉพาะ 4 นักกฎหมาย

ประชากรกลุ่มเฉพาะนี้เห็นว่า การปฏิบัติหน้าที่และใช้อำนาจตามหลักนิติธรรมต้องเป็นไปตามกฎหมายไม่เลือกปฏิบัติ มีความเป็นอิสระ มีความเป็นกลาง และใช้บังคับกฎหมายให้รวดเร็ว ซึ่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 บัญญัติให้คณะกรรมการการเลือกตั้งต้องปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นไปตามหลักนิติธรรมแต่เป็นหลักการที่ยังขาดความชัดเจน จึงเห็นด้วยที่จะกำหนดหลักนิติธรรมเป็นหลักธรรมาภิบาลที่เหมาะสมให้เป็นกฎเกณฑ์การบริหารจัดการที่ดีเพื่อเป็นเครื่องมือสำหรับกำกับการปฏิบัติหน้าที่และใช้อำนาจของคณะกรรมการการเลือกตั้ง เพื่อให้เกิดความชัดเจนยิ่งขึ้น

คำตอบที่ได้จากประชากรกลุ่มเฉพาะทั้ง 4 กลุ่ม ในประเด็นหลักธรรมาภิบาลข้อ 1 หลักนิติธรรม (Rule of Law) พบว่ามีความเห็นที่สอดคล้องกัน คือ การยอมรับว่าหลักนิติธรรมเป็นหลักธรรมาภิบาลที่เหมาะสมเป็นกฎเกณฑ์การบริหารจัดการที่ดีใช้เป็นเครื่องมือสำหรับกำกับ

การปฏิบัติหน้าที่และใช้อำนาจของคณะกรรมการการเลือกตั้ง โดยเหตุที่คณะกรรมการการเลือกตั้ง เป็นองค์กรอิสระที่เป็นทั้งผู้ออกกฎขึ้นบังคับใช้ตีความกฎหมาย ใช้กฎหมายบังคับกับบุคคล และ ต้องปฏิบัติตามกฎหมาย อีกทั้งต้องปฏิบัติหน้าที่ภายใต้รัฐธรรมนูญที่บัญญัติให้องค์กรอิสระต้อง ปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นไปตามหลักนิติธรรม ประชากรกลุ่มเฉพาะทั้ง 4 กลุ่ม จึงเห็นด้วยกับการใช้ หลักธรรมาภิบาลเป็นกฎเกณฑ์การบริหารจัดการที่ดีใช้เป็นเครื่องมือสำหรับกำกับการปฏิบัติหน้าที่ และใช้อำนาจของคณะกรรมการการเลือกตั้ง เพื่อจะสร้างความเป็นธรรมในการจัดการเลือกตั้ง ภายใต้ขอบเขตของกฎหมายให้เกิดขึ้นได้ชัดเจนมากขึ้น อันจะเป็นประโยชน์ต่อส่วนรวมของ ประเทศชาติ การปฏิบัติหน้าที่และใช้อำนาจของคณะกรรมการการเลือกตั้ง จึงต้องสอดคล้องกับ หลักนิติธรรม

ประเด็นหลักธรรมาภิบาลข้อ 2 หลักความโปร่งใส (Transparency)

คำตอบที่ได้มา มีดังนี้

กลุ่มเฉพาะ 1 บุคลากรสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง

ประชากรกลุ่มเฉพาะนี้เห็นว่าที่ผ่านมาประชาชนมีข้อกังขาเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ และใช้อำนาจของคณะกรรมการการเลือกตั้ง จึงเห็นด้วยที่จะกำหนดหลักความโปร่งใสเป็นหลัก ธรรมาภิบาลที่เหมาะสมให้เป็นกฎเกณฑ์การบริหารจัดการที่ดีเพื่อเป็นเครื่องมือสำหรับกำกับการ ปฏิบัติหน้าที่และใช้อำนาจของคณะกรรมการการเลือกตั้ง เนื่องจากในการปฏิบัติหน้าที่และ ใช้อำนาจภายใต้หลักความโปร่งใสจะทำให้ประชาชนคลายข้อกังขาหรือข้อสงสัยในการปฏิบัติ หน้าที่และใช้อำนาจ เกิดความเชื่อมั่นและไว้วางใจมากขึ้น

กลุ่มเฉพาะ 2 นักวิชาการ

ประชากรกลุ่มเฉพาะนี้เห็นว่า ความโปร่งใสเป็นปัญหาประการหนึ่งที่เกิดขึ้นจาก การปฏิบัติหน้าที่และใช้อำนาจของคณะกรรมการการเลือกตั้งที่ส่งผลกระทบต่อความเชื่อมั่นและ ความไว้วางใจในการจัดการเลือกตั้ง จึงเห็นด้วยที่จะกำหนดหลักความโปร่งใสเป็นหลักธรรมาภิบาล ที่เหมาะสมให้เป็นกฎเกณฑ์การบริหารจัดการที่ดี เพื่อเป็นเครื่องมือสำหรับกำกับการปฏิบัติหน้าที่ และใช้อำนาจของคณะกรรมการการเลือกตั้ง เนื่องจากหากมีความโปร่งใสแล้วจะทำให้ประชาชน เกิดความเชื่อมั่นและไว้วางใจในการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการการเลือกตั้งมากขึ้นและน่าจะ ทำให้คณะกรรมการการเลือกตั้งเกิดความขบขันข่งใจในการปฏิบัติหน้าที่และใช้อำนาจในทางที่ มิชอบได้ เพราะต้องมีการเปิดเผยและตรวจสอบเกิดขึ้น โดยขอให้ปรับปรุงความหมายเป็น “หลักความโปร่งใส หมายถึง ทุกขั้นตอนในการปฏิบัติตามบทบัญญัติของกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับ กระบวนการบริหารจัดการเลือกตั้งโดยง่ายและทันกาล”

กลุ่มเฉพาะ 3 นักการเมือง

ประชากรกลุ่มเฉพาะนี้เห็นว่าที่ผ่านมามีคณะกรรมการการเลือกตั้งมีปัญหาเกี่ยวกับการไม่เปิดเผยข้อมูลหรือเปิดเผยข้อมูลที่ล่าช้าหรือไม่ถูกต้อง เช่น การเปิดเผยผลรวมคะแนนเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ในปี พ.ศ. 2562 เปิดเผยชี้แจงข้อมูลแต่ละครั้งไม่ตรงกัน ล่าช้า และประชาชนไม่สามารถสอบทานได้ จึงเห็นด้วยที่จะกำหนดหลักความโปร่งใสเป็นหลักธรรมาภิบาลที่เหมาะสมให้เป็นกฎเกณฑ์การบริหารจัดการที่ดีเพื่อเป็นเครื่องมือสำหรับกำกับการปฏิบัติหน้าที่และใช้อำนาจของคณะกรรมการการเลือกตั้ง เนื่องจากหากมีความโปร่งใสมีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารที่ถูกต้องแล้วจะทำให้ผู้มีส่วนได้เสียเกิดความเชื่อมั่นต่อการปฏิบัติหน้าที่และใช้อำนาจของคณะกรรมการการเลือกตั้ง และเสนอให้ปรับปรุงความหมาย “หลักความโปร่งใส” ให้หมายถึง “การปฏิบัติหน้าที่และใช้อำนาจของเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือคณะกรรมการการเลือกตั้งในการบริหารจัดการเลือกตั้งที่มีความซื่อสัตย์สุจริตตรงไปตรงมา รวมทั้งต้องมีการเปิดเผยและเข้าถึงข้อมูลข่าวสารที่จำเป็น ถูกต้อง และเชื่อถือได้ ให้ประชาชนได้รับทราบอย่างสม่ำเสมอและทั่วถึง ตลอดจนมีการวางระบบให้การเข้าถึงข้อมูลข่าวสารเป็นไปโดยง่ายและทันกาล เข้าถึงข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. 2560”

กลุ่มเฉพาะ 4 นักกฎหมาย

ประชากรกลุ่มเฉพาะนี้เห็นว่า การปฏิบัติหน้าที่และใช้อำนาจตามหลักความโปร่งใสต้องเปิดเผยข้อมูลและตรวจสอบได้ แม้การปฏิบัติหน้าที่และใช้อำนาจของคณะกรรมการการเลือกตั้งในบางกรณีอาจมีความจำเป็นที่ไม่อาจเปิดเผยข้อมูลได้เพราะอาจทำให้การใช้บังคับกฎหมายเสื่อมประสิทธิภาพก็ตาม แต่เป็นเพียงกรณีส่วนน้อยที่จะเป็นข้อยกเว้น ดังนั้น จึงเห็นด้วยที่จะกำหนดหลักความโปร่งใสเป็นหลักธรรมาภิบาลที่เหมาะสมให้เป็นกฎเกณฑ์การบริหารจัดการที่ดีเพื่อเป็นเครื่องมือสำหรับกำกับการปฏิบัติหน้าที่และใช้อำนาจของคณะกรรมการการเลือกตั้ง หากยึดหลักความโปร่งใสแล้วจะทำให้มีการเปิดเผยข้อมูลและตรวจสอบได้ อีกทั้งจะทำให้ประชาชนเชื่อมั่นและไว้วางใจในการปฏิบัติหน้าที่และการใช้อำนาจมากขึ้น

คำตอบที่ได้จากประชากรกลุ่มเฉพาะทั้ง 4 กลุ่ม ในประเด็นหลักธรรมาภิบาลข้อ 2 หลักความโปร่งใส (Transparency) พบว่า มีความเห็นที่สอดคล้องกัน คือ การยอมรับว่าหลักความโปร่งใส เป็นหลักธรรมาภิบาลที่เหมาะสมเป็นกฎเกณฑ์การบริหารจัดการที่ดีใช้เป็นเครื่องมือสำหรับกำกับการปฏิบัติหน้าที่และใช้อำนาจของคณะกรรมการการเลือกตั้ง โดยที่กระบวนการเลือกตั้งมีผู้เกี่ยวข้องหลายฝ่ายทั้งพรรคการเมือง ผู้สมัครรับเลือกตั้ง ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง รวมทั้งคณะกรรมการการเลือกตั้งและเจ้าหน้าที่ในกระบวนการจัดการเลือกตั้งในแต่ละระดับ กระบวนการจัดการเลือกตั้งเป็นกระบวนการที่มีผู้เข้ามาแข่งขันเพื่อให้ได้มาซึ่งผู้แทนของประชาชน

ตามความต้องการของประชาชนอย่างแท้จริง จำเป็นต้องอาศัยความน่าเชื่อถือและความไว้วางใจ ในการปฏิบัติหน้าที่และใช้อำนาจของคณะกรรมการการเลือกตั้ง เพื่อให้ทุกภาคส่วนเกิดการยอมรับในผลการเลือกตั้ง ดังนั้น กระบวนการจัดการเลือกตั้งในแต่ละขั้นตอนต้องมีความโปร่งใส เพื่อให้ผู้มีส่วนได้เสียสามารถเข้าถึงข้อมูลและตรวจสอบข้อมูลการดำเนินการได้ การใช้หลักความโปร่งใสเป็นกฎเกณฑ์การบริหารจัดการที่ดีใช่เป็นเครื่องมือสำหรับกำกับการปฏิบัติหน้าที่และใช้อำนาจของคณะกรรมการการเลือกตั้ง จะสร้างความน่าเชื่อถือและความไว้วางใจให้กับคณะกรรมการการเลือกตั้งได้มากขึ้น การปฏิบัติหน้าที่และใช้อำนาจของคณะกรรมการการเลือกตั้งจึงมีความจำเป็นต้องสอดคล้องกับหลักความโปร่งใส

ประเด็นหลักธรรมาภิบาล ข้อ 3 หลักการมีส่วนร่วม (Participation)

คำตอบที่ได้มา มีดังนี้

กลุ่มเฉพาะ 1 บุคลากรสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง

ประชากรกลุ่มเฉพาะนี้เห็นว่าการเข้ามามีส่วนร่วมของประชาชนหรือผู้มีส่วนได้เสีย จะเกิดผลดีในการสร้างความยอมรับและส่งเสริมความโปร่งใส ที่ผ่านมากคณะกรรมการการเลือกตั้งขาดการรับฟังความคิดเห็นและการให้ผู้มีส่วนได้เสียเข้ามามีส่วนร่วมเกี่ยวกับการออกระเบียบหรือประกาศที่บังคับใช้กับกรณีต่าง ๆ และแม้ว่าบางกรณีจะมีประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมระดับสูงก็ตามแต่ยังคงอยู่ในด้านคุณภาพการมีส่วนร่วม เช่น การเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการการเลือกตั้งระดับหน่วยเลือกตั้ง เป็นต้น จึงเห็นด้วยที่จะกำหนดหลักการมีส่วนร่วมเป็นหลักธรรมาภิบาลที่เหมาะสมให้เป็นกฎเกณฑ์การบริหารจัดการที่ดีเพื่อเป็นเครื่องมือสำหรับกำกับการปฏิบัติหน้าที่และใช้อำนาจของคณะกรรมการการเลือกตั้ง เนื่องจากการให้ความสำคัญกับประชาชนผู้มีส่วนได้ส่วนเสียให้เข้ามามีส่วนร่วมในการปฏิบัติหน้าที่จะสอดคล้องกับหลักการปกครองระบอบประชาธิปไตยและเกิดการยอมรับต่อผลที่เกิดขึ้นในเรื่องที่ตนเข้าไปมีส่วนร่วมมากขึ้น

กลุ่มเฉพาะ 2 นักวิชาการ

ประชากรกลุ่มเฉพาะนี้เห็นว่า การปกครองระบอบประชาธิปไตยนั้น การมีส่วนร่วมของประชาชนในการทำภารกิจหรือกิจการของของรัฐถือเป็นเรื่องสำคัญที่จะทำให้เกิดการสนองตอบความต้องการของประชาชนอย่างแท้จริงและจะก่อให้เกิดการยอมรับมากขึ้น ซึ่งคณะกรรมการการเลือกตั้งเป็นองค์กรของรัฐและใช้อำนาจรัฐดำเนินการจัดการเลือกตั้งที่เป็นภารกิจของรัฐ ในการหาผู้แทนของประชาชนเข้าไปใช้อำนาจรัฐในการปกครองประเทศ จึงเห็นด้วยที่จะกำหนดหลักการมีส่วนร่วมเป็นหลักธรรมาภิบาลที่เหมาะสมให้เป็นกฎเกณฑ์การบริหารจัดการที่ดีเพื่อเป็นเครื่องมือสำหรับกำกับการปฏิบัติหน้าที่และใช้อำนาจของคณะกรรมการการเลือกตั้ง

เนื่องจากจะทำให้เกิดช่องทางให้ประชาชนผู้มีส่วนได้เสียเข้ามามีส่วนร่วมในการปฏิบัติหน้าที่ที่สอดคล้องกับการปกครองระบอบประชาธิปไตย

กลุ่มเฉพาะ 3 นักการเมือง

ประชากรกลุ่มเฉพาะนี้เห็นว่าคณะกรรมการการเลือกตั้งมีการปฏิบัติหน้าที่และใช้อำนาจที่เกิดปัญหาขึ้นนั้น ส่วนหนึ่งเกิดจากการขาดการมีส่วนร่วมของประชาชนหรือมีน้อย จึงเห็นด้วยที่จะกำหนดหลักการมีส่วนร่วมเป็นหลักธรรมาภิบาลที่เหมาะสมให้เป็นกฎเกณฑ์การบริหารจัดการที่ดีเพื่อเป็นเครื่องมือสำหรับกำกับการปฏิบัติหน้าที่และใช้อำนาจของคณะกรรมการการเลือกตั้ง เนื่องจากในการเลือกตั้งนั้นนักการเมืองและผู้มีสิทธิเลือกตั้งถือเป็นผู้มีส่วนได้เสียที่สำคัญในกระบวนการเลือกตั้ง การเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้เสียเข้าไปมีส่วนร่วมจะทำให้เกิดการยอมรับต่อผลการปฏิบัติงานหรือการดำเนินงาน

กลุ่มเฉพาะ 4 นักกฎหมาย

ประชากรกลุ่มเฉพาะนี้เห็นว่าปัญหาที่เกิดขึ้นในการปฏิบัติหน้าที่และใช้อำนาจของคณะกรรมการการเลือกตั้ง ส่วนหนึ่งเกิดมาจากการเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นหรือเสนอแนะที่ไม่มากพอ จึงเห็นด้วยที่จะกำหนดหลักการมีส่วนร่วมเป็นหลักธรรมาภิบาลที่เหมาะสมให้เป็นกฎเกณฑ์การบริหารจัดการที่ดีเพื่อเป็นเครื่องมือสำหรับกำกับการปฏิบัติหน้าที่และใช้อำนาจของคณะกรรมการการเลือกตั้ง เนื่องจากจะก่อให้เกิดความรู้สึกร่วมรับผลที่เกิดขึ้นไม่ว่าทางดีหรือทางร้ายและจะส่งเสริมให้เกิดความโปร่งใสได้อีกทางหนึ่งด้วย

คำตอบที่ได้จากประชากรกลุ่มเฉพาะทั้ง 4 กลุ่ม ในประเด็นหลักธรรมาภิบาลข้อ 3 หลักการมีส่วนร่วม (Participation) พบว่ามีความเห็นที่สอดคล้องกันคือ การยอมรับว่าหลักการมีส่วนร่วมเป็นหลักธรรมาภิบาลที่เหมาะสมเป็นกฎเกณฑ์การบริหารจัดการที่ดีเพื่อเป็นเครื่องมือสำหรับกำกับการปฏิบัติหน้าที่และใช้อำนาจของคณะกรรมการการเลือกตั้ง ในการปกครองระบอบประชาธิปไตยที่มีประชาชนเป็นเจ้าของอำนาจอธิปไตย การปฏิบัติหน้าที่และใช้อำนาจในการจัดการเลือกตั้งเป็นการใช้อำนาจรัฐอย่างหนึ่งที่ประชาชนในฐานะของอำนาจที่แท้จริงจะต้องมีสิทธิเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการเลือกตั้งในแต่ละขั้นตอนของการเลือกตั้งแต่ละประเภท อีกทั้งลำพังคณะกรรมการการเลือกตั้งเพียงฝ่ายเดียวย่อมไม่มีกำลังเพียงพอที่จะจัดการเลือกตั้งได้สำเร็จ จำเป็นต้องให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการเลือกตั้ง รับรู้ เรียนรู้ ทำความเข้าใจ ร่วมแสดงทัศนะร่วมเสนอปัญหาและประเด็นที่สำคัญที่เกี่ยวข้องกับการเลือกตั้ง ร่วมคิดแก้ไขปัญหา ร่วมในกระบวนการตัดสินใจและการดำเนินการเลือกตั้ง และร่วมตรวจสอบผลการปฏิบัติงานในการจัดการเลือกตั้ง อีกทั้งหลักการมีส่วนร่วมยังส่งเสริมให้เกิดความโปร่งใสในการปฏิบัติและ

การใช้อำนาจอีกด้วย การปฏิบัติหน้าที่และใช้อำนาจของคณะกรรมการการเลือกตั้งจึงมีความจำเป็นต้องสอดคล้องกับหลักการมีส่วนร่วม

ประเด็นหลักธรรมาภิบาล ข้อ 4 หลักความเสมอภาค (Equity)

คำตอบที่ได้มา มีดังนี้

กลุ่มเฉพาะ 1 บุคลากรสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง

ประชากรกลุ่มเฉพาะนี้เห็นด้วยที่จะกำหนดหลักความเสมอภาคเป็นหลักธรรมาภิบาลที่เหมาะสมให้เป็นกฎเกณฑ์การบริหารจัดการที่ดีเพื่อเป็นเครื่องมือสำหรับกำกับการปฏิบัติหน้าที่และใช้อำนาจของคณะกรรมการการเลือกตั้ง เนื่องจากจะสามารถเสริมสร้างความเป็นธรรมให้เกิดได้มากขึ้นและลดความเหลื่อมล้ำการเข้าถึงโอกาสการใช้สิทธิเลือกตั้ง โดยให้ปรับปรุงความหมาย “หลักความเสมอภาค” ให้ครอบคลุมทุกกลุ่ม เช่น เด็ก สตรี ผู้สูงอายุ คนพิการและผู้ด้อยโอกาส ให้สอดคล้องกับมาตรา 27 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560

กลุ่มเฉพาะ 2 นักวิชาการ

ประชากรกลุ่มเฉพาะนี้เห็นด้วยที่จะกำหนดหลักความเสมอภาคเป็นหลักธรรมาภิบาลที่เหมาะสมให้เป็นกฎเกณฑ์การบริหารจัดการที่ดีเพื่อเป็นเครื่องมือสำหรับกำกับการปฏิบัติหน้าที่และใช้อำนาจของคณะกรรมการการเลือกตั้ง เนื่องจากตามหลักการเลือกตั้งนั้นประชาชนต้องมีความเสมอภาคในการออกคะแนนเสียงเลือกผู้แทนของตนเข้าไปใช้อำนาจบริหารกิจการบ้านเมืองหรือปกครองประเทศ และเสนอให้ปรับปรุงความหมายเป็น “หลักความเสมอภาค หมายถึง การไม่เลือกปฏิบัติตามบทบัญญัติของกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับทุกภาคส่วน โดยคำนึงถึงผู้ด้อยโอกาสในสังคมให้เกิดความเท่าเทียมกัน”

กลุ่มเฉพาะ 3 นักการเมือง

ประชากรกลุ่มเฉพาะนี้เห็นด้วยกับผู้วิจัยในการกำหนดหลักความเสมอภาคเป็นหลักธรรมาภิบาลที่เหมาะสมให้เป็นกฎเกณฑ์การบริหารจัดการที่ดีเพื่อเป็นเครื่องมือสำหรับกำกับการปฏิบัติหน้าที่และใช้อำนาจของคณะกรรมการการเลือกตั้ง เนื่องจากหากยึดหลักการข้อนี้จะนำไปสู่การพัฒนาให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งเข้าถึงโอกาสและวิธีการใช้สิทธิเลือกตั้งที่เหมาะสมกับสภาพของแต่ละบุคคล

กลุ่มเฉพาะ 4 นักกฎหมาย

ประชากรกลุ่มเฉพาะนี้เห็นด้วยที่จะกำหนดหลักความเสมอภาคเป็นหลักธรรมาภิบาลที่เหมาะสมให้เป็นกฎเกณฑ์การบริหารจัดการที่ดีเพื่อเป็นเครื่องมือสำหรับกำกับการปฏิบัติหน้าที่และใช้อำนาจของคณะกรรมการการเลือกตั้ง เนื่องจากในการปฏิบัติหน้าที่และการใช้อำนาจนั้น

หากยึดหลักความเสมอภาคเท่าเทียมกันแล้วจะทำให้ไม่มีการแบ่งแยก ทุกเพศ ทุกวัย ทุกฐานะ ทุกศาสนา และทุกคนสามารถเข้าถึงสิทธิในการเลือกตั้งแต่ละประเภท

คำตอบที่ได้จากประชากรกลุ่มเฉพาะทั้ง 4 กลุ่ม ในประเด็นหลักธรรมาภิบาลข้อ 4 หลักความเสมอภาค (Equity) พบว่า มีความเห็นที่สอดคล้องกัน คือ การยอมรับว่าหลักความเสมอภาคเป็นหลักธรรมาภิบาลที่เหมาะสมเป็นกฎเกณฑ์การบริหารจัดการที่ดีเพื่อเป็นเครื่องมือสำหรับกำกับการปฏิบัติหน้าที่และใช้อำนาจของคณะกรรมการการเลือกตั้ง โดยเหตุที่กระบวนการเลือกตั้งมีผู้เกี่ยวข้องหลายฝ่าย โดยเฉพาะผู้สมัครรับเลือกตั้งและผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่อาจมีความแตกต่างกันในด้านต่าง ๆ เช่น อายุ สภาพทางกาย สถานะทางเศรษฐกิจ เป็นต้น การเข้าถึงสิทธิเลือกตั้งและวิธีการเลือกตั้งจึงจำเป็นต้องสร้างให้เกิดความเท่าเทียมเสมอภาคกัน การปฏิบัติหน้าที่และใช้อำนาจของคณะกรรมการการเลือกตั้งจึงมีความจำเป็นต้องสอดคล้องกับหลักความเสมอภาค

ประเด็นหลักธรรมาภิบาลข้อ 5 หลักประสิทธิภาพและประสิทธิผล (Effectiveness and Efficiency)

คำตอบที่ได้มา มีดังนี้

กลุ่มเฉพาะ 1 บุคลากรสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง

ประชากรกลุ่มเฉพาะนี้เห็นว่า คณะกรรมการการเลือกตั้งต้องใช้งบประมาณแผ่นดินในการจัดหาทรัพยากรสำหรับการปฏิบัติหน้าที่ มีภารกิจและหน้าที่รวมทั้งเป้าหมายในการปฏิบัติงานตามที่รัฐธรรมนูญและกฎหมายกำหนดไว้ จึงเห็นด้วยที่จะกำหนดหลักประสิทธิภาพและประสิทธิผลเป็นหลักธรรมาภิบาลที่เหมาะสมให้เป็นกฎเกณฑ์การบริหารจัดการที่ดีเพื่อเป็นเครื่องมือสำหรับกำกับการปฏิบัติหน้าที่และใช้อำนาจของคณะกรรมการการเลือกตั้ง เพื่อที่จะได้เป็นกลไกกำกับการใช้ทรัพยากรให้เกิดความคุ้มค่าเกิดประโยชน์สูงสุดและให้การปฏิบัติงานบรรลุภารกิจและเป้าหมาย

กลุ่มเฉพาะ 2 นักวิชาการ

ประชากรกลุ่มเฉพาะนี้เห็นว่า การใช้ทรัพยากรในการบริหารจัดการเลือกตั้งต้องมีความคุ้มค่าและการปฏิบัติงานต้องบรรลุภารกิจและเป้าหมาย จึงเห็นด้วยที่จะกำหนดหลักประสิทธิภาพและประสิทธิผลเป็นหลักธรรมาภิบาลที่ความเหมาะสมให้เป็นกฎเกณฑ์การบริหารจัดการที่ดีเพื่อเป็นเครื่องมือสำหรับกำกับการปฏิบัติหน้าที่และใช้อำนาจของคณะกรรมการการเลือกตั้ง ซึ่งหากยึดหลักการนี้ในการปฏิบัติหน้าที่และใช้อำนาจจะทำให้การใช้ทรัพยากรเกิดความคุ้มค่าและมีประโยชน์สูงสุด รวมทั้งจะทำให้การปฏิบัติงานบรรลุภารกิจและเป้าหมายตามที่กฎหมายกำหนดไว้ และเสนอให้ปรับปรุงความหมาย “หลักประสิทธิภาพและประสิทธิผล ให้หมายถึง “การใช้ทรัพยากรให้เกิดความคุ้มค่าในการดำเนินงานขององค์กร เพื่อประโยชน์สูงสุดให้บรรลุ

เป้าหมายและวัตถุประสงค์ของคณะกรรมการการเลือกตั้ง” และให้มีแยก “หลักประสิทธิภาพ” กับ “หลักประสิทธิผล” ออกจากกัน เพื่อให้เกิดความชัดเจน

กลุ่มเฉพาะ 3 นักการเมือง

ประชากรกลุ่มเฉพาะนี้เห็นว่าการจัดการเลือกตั้งแต่ละครั้งแต่ละประเภทต้องใช้งบประมาณจำนวนมาก และคณะกรรมการการเลือกตั้งมีภารกิจสำคัญที่ต้องทำให้บรรลุเป้าหมาย จึงเห็นด้วยที่จะกำหนดหลักประสิทธิภาพและประสิทธิผลเป็นหลักธรรมาภิบาลที่เหมาะสมให้เป็นกฎเกณฑ์การบริหารจัดการที่ดีเพื่อเป็นเครื่องมือสำหรับกำกับ การปฏิบัติหน้าที่และใช้อำนาจของคณะกรรมการการเลือกตั้ง เพื่อจะได้ให้เป็นกลไกกำกับการใช้ทรัพยากรให้เกิดความคุ้มค่าในทุกมิติ และให้การปฏิบัติงานบรรลุภารกิจและเป้าหมายสำคัญขององค์กร และเสนอให้ปรับปรุงความหมาย “ประสิทธิภาพ” ให้หมายถึง “การใช้ทรัพยากรสำหรับการจัดการเลือกตั้งของคณะกรรมการการเลือกตั้งอย่างจำเป็น เกิดผลิตภาพที่คุ้มค่าและบังเกิดประโยชน์สูงสุดต่อส่วนรวม มีการลดขั้นตอนและระยะเวลาในการปฏิบัติงานเพื่ออำนวยความสะดวกและลดภาระค่าใช้จ่ายแก่ประชาชน ปรับปรุงและยกเลิกกิจกรรมหรือภารกิจที่ล่าสมัยและไม่มีความจำเป็น” และให้มีแยก “หลักประสิทธิภาพ” กับ “หลักประสิทธิผล” ออกจากกัน เพื่อให้เกิดความชัดเจน

กลุ่มเฉพาะ 4 นักกฎหมาย

ประชากรกลุ่มเฉพาะนี้เห็นว่า ในการบริหารจัดการเลือกตั้งต้องมุ่งเน้นการลดค่าใช้จ่าย ลดเวลาการปฏิบัติงาน มีมาตรการในการอำนวยความสะดวกให้แก่ประชาชนและปฏิบัติหน้าที่เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ จึงเห็นด้วยที่จะกำหนดหลักประสิทธิภาพและประสิทธิผลเป็นหลักธรรมาภิบาลที่เหมาะสมให้เป็นกฎเกณฑ์การบริหารจัดการที่ดีเพื่อเป็นเครื่องมือสำหรับกำกับการปฏิบัติหน้าที่และใช้อำนาจของคณะกรรมการการเลือกตั้ง เนื่องจากจะเป็นกลไกทำให้เกิดการดำเนินงานที่มุ่งเน้นการลดค่าใช้จ่าย ลดเวลาการปฏิบัติงาน มีมาตรการในการอำนวยความสะดวกให้แก่ประชาชนและกำกับการปฏิบัติหน้าที่เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ได้

คำตอบที่ได้จากประชากรกลุ่มเฉพาะทั้ง 4 กลุ่ม ในประเด็นหลักธรรมาภิบาลข้อ 5 หลักประสิทธิภาพและประสิทธิผล (Effectiveness and Efficiency) พบว่า มีความเห็นที่สอดคล้องกัน คือ การยอมรับว่าหลักประสิทธิภาพและหลักประสิทธิผลเป็นหลักธรรมาภิบาลที่เหมาะสม เป็นกฎเกณฑ์การบริหารจัดการที่ดีเพื่อเป็นเครื่องมือสำหรับกำกับการปฏิบัติหน้าที่และใช้อำนาจของคณะกรรมการการเลือกตั้ง โดยเหตุที่การจัดการเลือกตั้งมีเป้าหมายสำคัญคือการได้มาซึ่งผู้แทนของประชาชนตามความต้องการของประชาชนอย่างแท้จริงตามครรลองการปกครองในระบอบประชาธิปไตย ต้องใช้ทรัพยากรในกระบวนการจัดการเลือกตั้งแต่ละครั้งที่มาจากเงินงบประมาณของแผ่นดินเป็นจำนวนมาก การจัดการเลือกตั้งนอกจากการได้มาซึ่งผู้แทนของประชาชนแล้ว

จำเป็นอย่างไรจะต้องมีการใช้ทรัพยากรให้เกิดความคุ้มค่าสูงสุด การปฏิบัติหน้าที่และใช้อำนาจของคณะกรรมการการเลือกตั้งจึงมีความจำเป็นต้องสอดคล้องกับหลักประสิทธิภาพและประสิทธิผล

ประเด็นหลักธรรมาภิบาล ข้อ 6 หลักการรับผิดชอบ (Accountability)

คำตอบที่ได้มา มีดังนี้

กลุ่มเฉพาะ 1 บุคลากรสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง

ประชากรกลุ่มเฉพาะนี้เห็นด้วยที่จะกำหนดหลักการรับผิดชอบเป็นหลักธรรมาภิบาลที่เหมาะสมให้เป็นกฎเกณฑ์การบริหารจัดการที่ดีเพื่อเป็นเครื่องมือสำหรับกำกับการปฏิบัติหน้าที่และใช้อำนาจของคณะกรรมการการเลือกตั้ง โดยให้ปรับปรุงอธิบายความหมาย “หลักการรับผิดชอบ (Accountability)” ให้เกิดความชัดเจนและสามารถนำไปปฏิบัติได้อย่างชัดเจนให้อยู่ภายใต้กรอบของหลักธรรมาภิบาล

กลุ่มเฉพาะ 2 นักวิชาการ

ประชากรกลุ่มเฉพาะนี้เห็นด้วยที่จะกำหนดหลักการรับผิดชอบเป็นหลักธรรมาภิบาลที่เหมาะสมให้เป็นกฎเกณฑ์การบริหารจัดการที่ดีเพื่อเป็นเครื่องมือสำหรับกำกับการปฏิบัติหน้าที่และใช้อำนาจของคณะกรรมการการเลือกตั้ง เนื่องจากในการปฏิบัติงานหากยึดหลักธรรมาภิบาลข้อนี้ จะทำให้เกิดสำนึกความพร้อมที่จะต้องรับผิดชอบทุกขั้นตอนจากผลการใช้อำนาจหน้าที่ที่มีความบกพร่องหรือผิดพลาดและเกิดความเสียหาย และจะทำให้เกิดการวางระบบการรายงานความก้าวหน้าและผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ต่อสาธารณะ และเสนอแนะให้ปรับปรุงความหมาย “หลักการรับผิดชอบ” ให้หมายถึง “ความพร้อมที่จะต้องรับผิดชอบทุกขั้นตอนจากผลการใช้อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการการเลือกตั้ง จากการจัดการเลือกตั้งที่มีความบกพร่องหรือผิดพลาดและเกิดความเสียหาย มีการจัดวางระบบการรายงานความก้าวหน้า และผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ต่อสาธารณะ เพื่อประโยชน์ต่อการตรวจสอบและการให้คุณให้โทษ ตลอดจนต้องมีการจัดเตรียมระบบการแก้ไขหรือบรรเทาปัญหาและผลกระทบที่อาจจะเกิดขึ้น” เพื่อให้การบริหารจัดการเลือกตั้งมีความยุติธรรม โปร่งใส ตรวจสอบได้ตามความรับผิดชอบและวัตถุประสงค์ขององค์กร

กลุ่มเฉพาะ 3 นักการเมือง

ประชากรกลุ่มเฉพาะนี้ส่วนใหญ่เห็นด้วยที่จะกำหนดหลักการรับผิดชอบเป็นหลักธรรมาภิบาลที่เหมาะสมให้เป็นกฎเกณฑ์การบริหารจัดการที่ดีเพื่อเป็นเครื่องมือสำหรับกำกับการปฏิบัติหน้าที่และใช้อำนาจของคณะกรรมการการเลือกตั้ง เนื่องจากในการปฏิบัติงานหากยึดหลักธรรมาภิบาลข้อนี้จะทำให้เกิดความรับผิดชอบในความบกพร่องหรือเกิดความเสียหาย และจะทำให้

เกิดระบบการตรวจสอบ และเสนอให้เพิ่มเติมคำว่า “รวดเร็ว ถูกต้อง โปร่งใส ตรวจสอบได้” ในความหมายของหลักการรับผิดชอบ

กลุ่มเฉพาะ 4 นักกฎหมาย

ประชากรกลุ่มเฉพาะนี้เห็นว่าคณะกรรมการการเลือกตั้งต้องยอมรับและแก้ไขความผิดพลาดในการปฏิบัติงาน เพื่อนำมาปรับปรุง และควรมีการเยียวยาผู้ถูกละเมิดสิทธิในการเลือกตั้ง จึงเห็นด้วยที่จะกำหนดที่จะกำหนดหลักการรับผิดชอบเป็นหลักธรรมาภิบาลที่เหมาะสมให้เป็นกฎเกณฑ์การบริหารจัดการที่ดีเพื่อเป็นเครื่องมือสำหรับกำกับการปฏิบัติหน้าที่และใช้อำนาจของคณะกรรมการการเลือกตั้ง เนื่องจากในการปฏิบัติหน้าที่หากยึดหลักธรรมาภิบาลข้อนี้จะทำให้เกิดความยอมรับผิดและแก้ไขความผิดพลาดในการปฏิบัติงานมีการปรับปรุงและเยียวยาผู้ถูกละเมิดสิทธิจากการปฏิบัติหน้าที่และใช้อำนาจของคณะกรรมการการเลือกตั้ง

คำตอบที่ได้จากประชากรกลุ่มเฉพาะทั้ง 4 กลุ่ม ในประเด็นหลักธรรมาภิบาลข้อ 6 หลักการรับผิดชอบ (Accountability) พบว่า มีความเห็นที่สอดคล้องกันคือ การยอมรับว่าหลักการรับผิดชอบเป็นหลักธรรมาภิบาลที่เหมาะสมเป็นกฎเกณฑ์การบริหารจัดการที่ดีเพื่อเป็นเครื่องมือสำหรับกำกับการปฏิบัติหน้าที่และใช้อำนาจของคณะกรรมการการเลือกตั้ง โดยเหตุที่การจัดการเลือกตั้งอาจมีความบกพร่องหรือผิดพลาดและเกิดความเสียหาย จึงจำเป็นต้องมีการจัดวางระบบการรายงานความก้าวหน้าและผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมายที่กำหนดไว้เพื่อประโยชน์ต่อการตรวจสอบและการให้คะแนนให้โทษ ตลอดจนต้องมีการจัดเตรียมระบบการแก้ไขหรือเยียวยาบรรเทาปัญหาและผลกระทบที่อาจจะเกิดขึ้น เพื่อให้การจัดการเลือกตั้งมีความยุติธรรม โปร่งใส ตรวจสอบได้ตามความรับผิดชอบและวัตถุประสงค์ขององค์กร การปฏิบัติหน้าที่และใช้อำนาจของคณะกรรมการการเลือกตั้งจึงมีความจำเป็นต้องสอดคล้องและยึดหลักการรับผิดชอบ

ประเด็นหลักธรรมาภิบาล ข้อ 7 หลักคุณธรรม (Morality)

คำตอบที่ได้มา มีดังนี้

กลุ่มเฉพาะ 1 บุคลากรสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง

ประชากรกลุ่มเฉพาะนี้เห็นด้วยที่จะกำหนดหลักคุณธรรมเป็นหลักธรรมาภิบาล ที่เหมาะสมให้เป็นกฎเกณฑ์การบริหารจัดการที่ดีเพื่อเป็นเครื่องมือสำหรับกำกับการใช้อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการการเลือกตั้ง เนื่องจากเห็นว่าหลักคุณธรรมนอกจากจะเป็นกรอบความประพฤติแล้ว ยังเป็นกฎเกณฑ์ให้ผู้มีส่วนได้เสียสามารถใช้เป็นเกณฑ์การตรวจสอบการใช้อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการการเลือกตั้งได้อีกด้วย

กลุ่มเฉพาะ 2 นักวิชาการ

ประชากรกลุ่มเฉพาะนี้เห็นด้วยที่จะกำหนดหลักคุณธรรมเป็นหลักธรรมาภิบาลที่เหมาะสมให้เป็นกฎเกณฑ์การบริหารจัดการที่ดีเพื่อเป็นเครื่องมือสำหรับกำกับการปฏิบัติหน้าที่และใช้อำนาจของคณะกรรมการการเลือกตั้ง เนื่องจากเห็นว่ามีความสอดคล้องกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ที่ให้ความสำคัญกับคุณธรรมในการปฏิบัติหน้าที่และใช้อำนาจของเจ้าหน้าที่รัฐในทุกภาคส่วน และเสนอให้ปรับปรุงความหมาย “หลักคุณธรรม” ให้หมายถึง “การมีจิตสำนึกในการสร้างคุณธรรมให้เกิดขึ้นในการปฏิบัติงาน เพื่อประโยชน์สูงสุดของประเทศชาติและประชาชน โดยมีมาตรฐานทางจริยธรรมขององค์กรเป็นแนวทางในการปฏิบัติของบุคลากร”

กลุ่มเฉพาะ 3 นักการเมือง

ประชากรกลุ่มเฉพาะนี้เห็นด้วยที่จะกำหนดหลักคุณธรรมเป็นหลักธรรมาภิบาลที่เหมาะสมให้เป็นกฎเกณฑ์การบริหารจัดการที่ดีเพื่อเป็นเครื่องมือสำหรับกำกับการปฏิบัติหน้าที่และใช้อำนาจของคณะกรรมการการเลือกตั้ง เนื่องจากเห็นว่าคณะกรรมการการเลือกตั้งเป็นองค์กรที่มีอำนาจเบ็ดเสร็จเด็ดขาดหากไม่มีคุณธรรมในการปฏิบัติหน้าที่และใช้อำนาจแล้วจะก่อให้เกิดความเสียหายต่อกระบวนการเลือกตั้งและส่งผลกระทบต่อความยุติธรรมในการเลือกตั้ง จึงมีความจำเป็นที่ต้องให้ยึดหลักคุณธรรมเป็นสำคัญในการปฏิบัติงาน

กลุ่มเฉพาะ 4 นักกฎหมาย

ประชากรกลุ่มเฉพาะนี้เห็นด้วยที่จะกำหนดหลักคุณธรรมเป็นหลักธรรมาภิบาลที่เหมาะสมให้เป็นกฎเกณฑ์การบริหารจัดการที่ดีเพื่อเป็นเครื่องมือสำหรับกำกับการปฏิบัติหน้าที่และใช้อำนาจของคณะกรรมการการเลือกตั้ง เนื่องจากเห็นว่าจะทำให้เกิดการปฏิบัติหน้าที่โดยการยึดหลักและยึดมั่นในประมวลจริยธรรมมากขึ้น

คำตอบที่ได้จากประชากรกลุ่มเฉพาะทั้ง 4 กลุ่ม ในประเด็นหลักธรรมาภิบาลข้อ 7 หลักคุณธรรม (Morality) พบว่า มีความเห็นที่สอดคล้องกัน คือ ยอมรับว่าหลักคุณธรรมเป็นหลักธรรมาภิบาลที่เหมาะสมเป็นกฎเกณฑ์การบริหารจัดการที่ดีเพื่อเป็นเครื่องมือสำหรับกำกับการปฏิบัติหน้าที่และใช้อำนาจของคณะกรรมการการเลือกตั้ง โดยเหตุที่คณะกรรมการการเลือกตั้งเป็นองค์กรอิสระที่มีความสำคัญต่อการเลือกตั้ง บุคคลผู้ดำรงตำแหน่งคณะกรรมการการเลือกตั้งจะต้องประพฤติและปฏิบัติตนให้เกิดการยอมรับ หลักคุณธรรมเป็นกรอบความประพฤติของบุคคลและเป็นกฎเกณฑ์ให้ผู้นั้นได้เสียสามารถใช้เป็นเกณฑ์การตรวจสอบความประพฤติและการปฏิบัติตนของบุคคลผู้นั้น ได้อีกด้วย จำเป็นต้องกำหนดหลักคุณธรรมสำหรับกำกับการปฏิบัติ

หน้าที่และใช้อำนาจของคณะกรรมการการเลือกตั้ง และคณะกรรมการการเลือกตั้งต้องปฏิบัติหน้าที่ และใช้อำนาจที่ต้องสอดคล้องกับหลักคุณธรรม

ประเด็นข้อเสนอแนะเพิ่มเติมอื่น ๆ

กลุ่มเฉพาะ 1 บุคลากรสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง ได้มีข้อเสนอแนะ ดังนี้

- 1) ให้มีการกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการมีส่วนร่วมให้สามารถปฏิบัติได้อย่างจริงจัง
- 2) ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการปฏิบัติงานของผู้ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการเลือกตั้งในทุกประเภทตามหลักธรรมาภิบาล เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและทันต่อสถานการณ์กับบริบทที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน
- 3) ให้พิจารณาถึง “หลักความรับผิดชอบ (Responsibility) ที่ควรต้องนำมาใช้ด้วย
- 4) ให้ผู้วิจัยนำเอาประมวลจริยธรรมมากำหนดไว้ในงานวิจัย โดยในปัจจุบันมีการกำหนดให้มีมาตรฐานประมวลจริยธรรมกลาง ตามบทบัญญัติมาตรา 219 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ไว้อยู่แล้ว

กลุ่มเฉพาะ 2 นักวิชาการ ได้มีข้อเสนอแนะดังนี้

- 1) ให้เพิ่มหลักธรรมาภิบาลให้คณะกรรมการการเลือกตั้งยึด “หลักความรับผิดชอบร่วมกัน (Collective Responsibility)” เนื่องจากคณะกรรมการการเลือกตั้งเป็นองค์กรในรูปองค์กรกลุ่ม
- 2) ให้มีการกำหนดจัดสร้างตัวชี้วัดและการประเมินผลการใช้อำนาจหน้าที่ตามหลักธรรมาภิบาลที่กำหนดไว้ และให้เผยแพร่ผลการประเมินให้ประชาชนทราบ

กลุ่มเฉพาะ 3 นักการเมือง ได้มีข้อเสนอแนะ ดังนี้

- 1) ให้จัดให้มีการทำ “แบบสอบถามในการติดตามประเมินผล” ในหลักประสิทธิผล
- 2) การปฏิบัติหน้าที่และใช้อำนาจภายใต้หลักคุณธรรม ในกรณีที่คณะกรรมการการเลือกตั้งพบว่ามีการกระทำความผิดขอให้คณะกรรมการการเลือกตั้งเตือนก่อนการใช้งบประมาณ
- 3) ควรมีข้อห้ามกรรมการการเลือกตั้งร่วมพิจารณาและวินิจฉัยเรื่องที่มีส่วนได้เสีย กำหนด ระยะเวลาการดำเนินการสืบสวนสอบสวนการได้ส่วน การพิจารณาและวินิจฉัย ให้ชัดเจน
- 4) ควรมีการเปิดเผยแสดงคะแนนเลือกตั้งรายหน่วยเลือกตั้งของแต่ละเขตเลือกตั้ง ที่นำมาใช้คำนวณรวมผลคะแนนและประกาศผลการเลือกตั้ง
- 5) ให้เพิ่มหลักธรรมาภิบาลให้คณะกรรมการการเลือกตั้งยึดปฏิบัติ “หลักความรับผิดชอบร่วมกัน (Collective Responsibility)” โดยให้คณะกรรมการการเลือกตั้งซึ่งเป็นคณะบุคคลต้องรับผิดชอบร่วมกันต่อภารกิจและหน้าที่ การกระทำ การตัดสินใจ และการกำหนดนโยบายต่าง ๆ เกี่ยวกับการเลือกตั้งและการอื่นตามหน้าที่ที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญและกฎหมาย และ

“หลักความรับผิดชอบ (Responsibility)” โดยให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีความตระหนักและมีความรับผิดชอบในภารกิจและหน้าที่ตามที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญและกฎหมาย สำเนักรับผิดชอบต่อประชาชนและการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ใฝ่ใจปัญหาและกระตือรือร้นในการแก้ปัญหาการบริหารจัดการเลือกตั้งในทุกระดับ

กลุ่มเฉพาะ 4 นักกฎหมาย ได้มีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1) ให้เพิ่ม “หลักการตอบสนอง (Responsiveness) หมายถึง แสดงแนวทางการให้บริการที่สามารถดำเนินการ ได้ภายในระยะเวลาที่กำหนด และสร้างความเชื่อมั่น ความไว้วางใจ รวมถึงตอบสนองตามความคาดหวังความต้องการของประชาชน และผู้มีส่วนได้เสียที่มีความหลากหลาย และมีความแตกต่าง”

2) ให้เพิ่ม “หลักความซื่อสัตย์สุจริต (Honesty) หมายถึง การยึดมั่นในความสัตย์จริง และในสิ่งที่ถูกต้องดีงาม มีความซื่อตรงและมีเจตนาบริสุทธิ์ปฏิบัติต่อตนเองและผู้อื่น โดยชอบ ไม่คดโกง”

คำตอบที่ได้จากการทำ Co-Design ประชากรกลุ่มเฉพาะทั้ง 4 กลุ่มนี้ จะเห็นได้ว่าประชากรกลุ่มเฉพาะทั้ง 4 กลุ่มเห็นด้วยในประเด็นที่จะกำหนดหลักธรรมาภิบาลทั้ง 7 ข้อ ให้เป็นกฎเกณฑ์การบริหารจัดการที่ดีเพื่อเป็นเครื่องมือสำหรับกำกับการปฏิบัติหน้าที่และใช้อำนาจของคณะกรรมการการเลือกตั้ง โดยที่กลุ่มเฉพาะ 2 และกลุ่มเฉพาะ 3 เสนอให้เพิ่ม “หลักความรับผิดชอบร่วมกัน (Collective Responsibility)” กลุ่มเฉพาะ 4 เสนอให้เพิ่ม “หลักการตอบสนอง (Responsiveness)” และ “หลักความซื่อสัตย์สุจริต (Honesty)” กลุ่มเฉพาะ 1 และกลุ่มเฉพาะ 3 เสนอให้เพิ่ม “หลักความรับผิดชอบ (Responsibility)” เป็นหลักธรรมาภิบาลสำหรับกำกับการปฏิบัติหน้าที่และใช้อำนาจของคณะกรรมการการเลือกตั้ง และกลุ่มเฉพาะ 2 และกลุ่มเฉพาะ 3 เสนอให้แยก “หลักประสิทธิภาพและประสิทธิผล” ออกจากกันเป็น “หลักประสิทธิภาพ” และ “หลักประสิทธิผล” (ดูตารางที่ 5.1)

ตารางที่ 5.1 การเปรียบเทียบคำตอบจากการทำ Co- Design ของกลุ่มเฉพาะ

โครงสร้างหลักธรรมาภิบาล	กลุ่ม 1*	กลุ่ม 2*	กลุ่ม 3*	กลุ่ม 4*
1. หลักนิติธรรม (Rule of Law)	✓	✓	✓	✓
2. หลักความโปร่งใส (Transparency)	✓	✓	✓	✓
3. หลักการมีส่วนร่วม (Participation)	✓	✓	✓	✓
4. หลักความเสมอภาค (Equity)	✓	✓	✓	✓
5. หลักประสิทธิภาพและประสิทธิผล (Effectiveness and Efficiency)	✓	✓	✓	✓
6. หลักการรับผิดชอบ (Accountability)	✓	✓	✓	✓
7. หลักคุณธรรม (Morality)	✓	✓	✓	✓
8. ข้อเสนอแนะให้เพิ่มเติม “หลักความรับผิดชอบร่วมกัน (Collective Responsibility)”	-	✓	✓	-
9. ข้อเสนอแนะให้เพิ่มเติม “หลักความรับผิดชอบ (Responsibility)”	✓	-	✓	-
10. ข้อเสนอแนะให้เพิ่มเติม “หลักการตอบสนอง (Responsiveness)”	-	-	-	✓
11. ข้อเสนอแนะให้เพิ่มเติม “หลักความซื่อสัตย์สุจริต (Honesty)”	-	-	-	✓
12. ข้อเสนอแนะให้ให้แยก “หลักประสิทธิภาพและประสิทธิผล” ออกจากกัน	-	✓	✓	-

* กลุ่มที่ 1 กลุ่มเฉพาะที่ 1 บุคลากรสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง จำนวน 4 คน

* กลุ่มที่ 2 กลุ่มเฉพาะที่ 2 นักวิชาการ จำนวน 4 คน

* กลุ่มที่ 3 กลุ่มเฉพาะที่ 3 นักการเมือง จำนวน 4 คน

* กลุ่มที่ 4 กลุ่มเฉพาะที่ 4 นักกฎหมาย จำนวน 4 คน

1.5 ผลการทำ Co- Design ประชากรกลุ่มผสม

ประชากรกลุ่มผสมที่มาจากนําเอาประชากรกลุ่มเฉพาะกลุ่มละ 1 คน มารวมกันเป็น 4 กลุ่มจะทำให้เกิดความหลากหลายซึ่งหากนําเอาประเด็นในการทำ Co- Design เกี่ยวกับประชากรกลุ่มเฉพาะจะทำให้เกิดการแลกเปลี่ยนตามประสบการณ์การทำงานที่แตกต่างกันซึ่งอาจจะมีความคิดเห็นที่คล้ายตามกันหรือขัดแย้งกันได้แต่ก็ต้องมีคำตอบที่เป็นมิตรร่วมกันของกลุ่ม

ผลของคำตอบที่ได้มาจากประชากรกลุ่มผสม มีดังนี้

ประเด็นหลักธรรมาภิบาลข้อ 1 หลักนิติธรรม (Rule of Law)

คำตอบที่ได้มา มีดังนี้

กลุ่มผสม 1

ประชากรกลุ่มผสมนี้เห็นด้วยที่จะกำหนดหลักนิติธรรมเป็นหลักธรรมาภิบาลที่เหมาะสมให้เป็นกฎเกณฑ์การบริหารจัดการที่ดีเพื่อเป็นเครื่องมือสำหรับกำกับการปฏิบัติหน้าที่และใช้อำนาจของคณะกรรมการการเลือกตั้ง

กลุ่มผสม 2

ประชากรกลุ่มผสมนี้เห็นด้วยที่จะกำหนดหลักนิติธรรมเป็นหลักธรรมาภิบาลที่เหมาะสมให้เป็นกฎเกณฑ์การบริหารจัดการที่ดีเพื่อเป็นเครื่องมือสำหรับกำกับการปฏิบัติหน้าที่และใช้อำนาจของคณะกรรมการการเลือกตั้ง

กลุ่มผสม 3

ประชากรกลุ่มผสมนี้เห็นด้วยที่จะกำหนดหลักนิติธรรมเป็นหลักธรรมาภิบาลที่เหมาะสมให้เป็นกฎเกณฑ์การบริหารจัดการที่ดีเพื่อเป็นเครื่องมือสำหรับกำกับการปฏิบัติหน้าที่และใช้อำนาจของคณะกรรมการการเลือกตั้ง และเสนอให้ตัดคำว่า “ภาครัฐ” ในหลักนิติธรรมออกและใช้คำว่า “คณะกรรมการการเลือกตั้ง” แทน

กลุ่มผสม 4

ประชากรกลุ่มผสมนี้เห็นด้วยที่จะกำหนดหลักนิติธรรมเป็นหลักธรรมาภิบาลที่เหมาะสมให้เป็นกฎเกณฑ์การบริหารจัดการที่ดีเพื่อเป็นเครื่องมือสำหรับกำกับการปฏิบัติหน้าที่และใช้อำนาจของคณะกรรมการการเลือกตั้ง

คำตอบที่ได้จากประชากรกลุ่มผสมทั้ง 4 กลุ่ม ในประเด็นหลักธรรมาภิบาลข้อ 1 หลักนิติธรรม (Rule of Law) พบว่า มีความเห็นที่สอดคล้องกันคือการยอมรับว่าหลักนิติธรรมเป็นหลักธรรมาภิบาลที่เหมาะสมเป็นกฎเกณฑ์การบริหารจัดการที่ดีเพื่อเป็นเครื่องมือสำหรับกำกับการปฏิบัติหน้าที่และใช้อำนาจของคณะกรรมการการเลือกตั้ง โดยเหตุที่คณะกรรมการการเลือกตั้ง

เป็นองค์กรอิสระที่เป็นทั้งผู้ออกกฎขึ้นบังคับใช้ ตีความกฎหมาย ใช้กฎหมายบังคับกับบุคคล และต้องปฏิบัติตามกฎหมาย อีกทั้งต้องปฏิบัติหน้าที่ภายใต้รัฐธรรมนูญที่บัญญัติให้องค์กรอิสระต้องปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นไปตามหลักนิติธรรม ประชากรกลุ่มผสมทั้ง 4 กลุ่ม จึงเห็นด้วยกับการใช้หลักธรรมาภิบาลเป็นกฎเกณฑ์การบริหารจัดการที่ดีใช้เป็นเครื่องมือสำหรับกำกับการใช้ปฏิบัติหน้าที่และใช้อำนาจของคณะกรรมการการเลือกตั้ง เพื่อจะสร้างความเป็นธรรมในการจัดการเลือกตั้งภายใต้ขอบเขตของกฎหมายให้เกิดขึ้น ได้ชัดเจนมากขึ้น อันจะเป็นประโยชน์ต่อส่วนรวมของประเทศชาติ การปฏิบัติหน้าที่และใช้อำนาจของคณะกรรมการการเลือกตั้งจึงต้องสอดคล้องกับหลักนิติธรรม

ประเด็นหลักธรรมาภิบาล ข้อ 2 หลักความโปร่งใส (Transparency)

คำตอบที่ได้มา มีดังนี้

กลุ่มผสม 1

ประชากรกลุ่มผสมนี้เห็นด้วยที่จะกำหนดหลักความโปร่งใส เป็นหลักธรรมาภิบาลที่เหมาะสมให้เป็นกฎเกณฑ์การบริหารจัดการที่ดีเพื่อเป็นเครื่องมือสำหรับกำกับการใช้ปฏิบัติหน้าที่และใช้อำนาจของคณะกรรมการการเลือกตั้ง

กลุ่มผสม 2

ประชากรกลุ่มผสมนี้เห็นด้วยที่จะกำหนดหลักความโปร่งใส เป็นหลักธรรมาภิบาลที่เหมาะสมให้เป็นกฎเกณฑ์การบริหารจัดการที่ดีเพื่อเป็นเครื่องมือสำหรับกำกับการใช้ปฏิบัติหน้าที่และใช้อำนาจของคณะกรรมการการเลือกตั้ง

กลุ่มผสม 3

ประชากรกลุ่มผสมนี้เห็นด้วยที่จะกำหนดหลักความโปร่งใส เป็นหลักธรรมาภิบาลที่เหมาะสมให้เป็นกฎเกณฑ์การบริหารจัดการที่ดีเพื่อเป็นเครื่องมือสำหรับกำกับการใช้ปฏิบัติหน้าที่และใช้อำนาจของคณะกรรมการการเลือกตั้ง

กลุ่มผสม 4

ประชากรกลุ่มผสมนี้เห็นด้วยที่จะกำหนดหลักความโปร่งใส เป็นหลักธรรมาภิบาลที่เหมาะสมให้เป็นกฎเกณฑ์การบริหารจัดการที่ดีเพื่อเป็นเครื่องมือสำหรับกำกับการใช้ปฏิบัติหน้าที่และใช้อำนาจของคณะกรรมการการเลือกตั้ง

คำตอบที่ได้จากประชากรกลุ่มผสมทั้ง 4 กลุ่ม ในประเด็นหลักธรรมาภิบาลข้อ 2 หลักความโปร่งใส (Transparency) พบว่ามีความเห็นที่สอดคล้องกันคือการยอมรับว่าหลักความโปร่งใสเป็นหลักธรรมาภิบาลที่เหมาะสมเป็นกฎเกณฑ์การบริหารจัดการที่ดีเพื่อเป็นเครื่องมือสำหรับกำกับการปฏิบัติหน้าที่และใช้อำนาจของคณะกรรมการการเลือกตั้ง โดยที่กระบวนการการเลือกตั้งมีผู้เกี่ยวข้องหลายฝ่ายทั้งพรรคการเมือง ผู้สมัครรับเลือกตั้ง ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง รวมทั้ง

คณะกรรมการการเลือกตั้งและเจ้าหน้าที่ที่เข้ามามีส่วนร่วมจัดการเลือกตั้งในแต่ละระดับ กระบวนการจัดการเลือกตั้งเป็นกระบวนการที่มีผู้เข้ามาแข่งขันเพื่อให้ได้มาซึ่งผู้แทนของประชาชนตามความต้องการของประชาชนอย่างแท้จริง จำเป็นต้องอาศัยความน่าเชื่อถือและความไว้วางใจในการปฏิบัติหน้าที่และใช้อำนาจของคณะกรรมการการเลือกตั้งเพื่อจะให้ทุกภาคส่วนยอมรับในผลการเลือกตั้ง ดังนั้นกระบวนการจัดการเลือกตั้งในแต่ละขั้นตอนต้องมีความโปร่งใส เพื่อให้ผู้มีส่วนได้เสียสามารถเข้าถึงข้อมูลและตรวจสอบข้อมูลการดำเนินการได้ การใช้หลักความโปร่งใสเป็นกฎเกณฑ์การบริหารจัดการที่ดีใช้เป็นเครื่องมือสำหรับกำกับการปฏิบัติหน้าที่และใช้อำนาจของคณะกรรมการการเลือกตั้ง จะสร้างความน่าเชื่อถือและความไว้วางใจให้กับคณะกรรมการการเลือกตั้งได้มากขึ้น การปฏิบัติหน้าที่และใช้อำนาจของคณะกรรมการการเลือกตั้งจึงมีความจำเป็นต้องสอดคล้องกับหลักความโปร่งใส

ประเด็นที่ 3 หลักธรรมาภิบาลข้อ 3 หลักการมีส่วนร่วม (Participation)

คำตอบที่ได้มา มีดังนี้

กลุ่มผสม 1

ประชากรกลุ่มผสมนี้เห็นด้วยที่จะกำหนดหลักการมีส่วนร่วม เป็นหลักธรรมาภิบาลที่เหมาะสมให้เป็นกฎเกณฑ์การบริหารจัดการที่ดีเพื่อเป็นเครื่องมือสำหรับกำกับการปฏิบัติหน้าที่และใช้อำนาจของคณะกรรมการการเลือกตั้ง

กลุ่มผสม 2

ประชากรกลุ่มผสมนี้เห็นด้วยที่จะกำหนดหลักการมีส่วนร่วม เป็นหลักธรรมาภิบาลที่เหมาะสมให้เป็นกฎเกณฑ์การบริหารจัดการที่ดีเพื่อเป็นเครื่องมือสำหรับกำกับการปฏิบัติหน้าที่และใช้อำนาจของคณะกรรมการการเลือกตั้ง

กลุ่มผสม 3

ประชากรกลุ่มผสมนี้เห็นด้วยที่จะกำหนดหลักการมีส่วนร่วม เป็นหลักธรรมาภิบาลที่เหมาะสมให้เป็นกฎเกณฑ์การบริหารจัดการที่ดีเพื่อเป็นเครื่องมือสำหรับกำกับการปฏิบัติหน้าที่และใช้อำนาจของคณะกรรมการการเลือกตั้ง

กลุ่มผสม 4

ประชากรกลุ่มผสมนี้เห็นด้วยที่จะกำหนดหลักการมีส่วนร่วม เป็นหลักธรรมาภิบาลที่เหมาะสมให้เป็นกฎเกณฑ์การบริหารจัดการที่ดีเพื่อเป็นเครื่องมือสำหรับกำกับการปฏิบัติหน้าที่และใช้อำนาจของคณะกรรมการการเลือกตั้ง

คำตอบที่ได้จากประชากรกลุ่มผสมทั้ง 4 กลุ่ม ในประเด็นหลักธรรมาภิบาลข้อ 3 หลักการมีส่วนร่วม (Participation) พบว่ามีความเห็นที่สอดคล้องกันคือ การยอมรับว่าหลักการมีส่วนร่วมเป็นหลักธรรมาภิบาลที่เหมาะสมเป็นกฎเกณฑ์การบริหารจัดการที่ดีเพื่อเป็นเครื่องมือสำหรับกำกับการปฏิบัติหน้าที่และใช้อำนาจของคณะกรรมการการเลือกตั้ง ในการปกครองระบอบประชาธิปไตยที่ประชาชนเป็นเจ้าของอำนาจโดย การปฏิบัติหน้าที่และใช้อำนาจในการจัดการเลือกตั้งเป็นการใช้อำนาจรัฐอย่างหนึ่งที่ประชาชนในฐานะของอำนาจที่แท้จริงจะต้องมีสิทธิเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการเลือกตั้งในแต่ละขั้นตอนของการเลือกตั้งแต่ละประเภท อีกทั้งล้าพังคณะกรรมการการเลือกตั้งเพียงฝ่ายเดียวย่อมไม่มีกำลังเพียงพอที่จะจัดการเลือกตั้งได้สำเร็จ จำเป็นต้องให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการเลือกตั้ง รับรู้ เรียนรู้ ทำความเข้าใจ ร่วมแสดงทัศนะ ร่วมเสนอปัญหาและประเด็นที่สำคัญที่เกี่ยวข้องกับการเลือกตั้ง ร่วมคิดแก้ไขปัญหา ร่วมในกระบวนการตัดสินใจและการดำเนินงานการเลือกตั้ง และร่วมตรวจสอบผลการปฏิบัติงานในการจัดการเลือกตั้ง อีกทั้งหลักการมีส่วนร่วมยังส่งเสริมให้เกิดความโปร่งใสในการปฏิบัติและใช้อำนาจอีกด้วย การปฏิบัติหน้าที่และใช้อำนาจของคณะกรรมการการเลือกตั้งจึงมีความจำเป็นต้องสอดคล้องกับหลักการมีส่วนร่วม

ประเด็นหลักธรรมาภิบาลข้อ 4 หลักความเสมอภาค (Equity)

คำตอบที่ได้มา มีดังนี้

กลุ่มผสม 1

ประชากรกลุ่มผสมนี้เห็นด้วยที่จะกำหนดหลักความเสมอภาค เป็นหลักธรรมาภิบาลที่เหมาะสมให้เป็นกฎเกณฑ์การบริหารจัดการที่ดีเพื่อเป็นเครื่องมือสำหรับกำกับการปฏิบัติหน้าที่และใช้อำนาจของคณะกรรมการการเลือกตั้ง

กลุ่มผสม 2

ประชากรกลุ่มผสมนี้เห็นด้วยที่จะกำหนดหลักความเสมอภาค เป็นหลักธรรมาภิบาลที่เหมาะสมให้เป็นกฎเกณฑ์การบริหารจัดการที่ดีเพื่อเป็นเครื่องมือสำหรับกำกับการปฏิบัติหน้าที่และใช้อำนาจของคณะกรรมการการเลือกตั้ง

กลุ่มผสม 3

ประชากรกลุ่มผสมนี้เห็นด้วยที่จะกำหนดหลักความเสมอภาค เป็นหลักธรรมาภิบาลที่เหมาะสมให้เป็นกฎเกณฑ์การบริหารจัดการที่ดีเพื่อเป็นเครื่องมือสำหรับกำกับการปฏิบัติหน้าที่และใช้อำนาจของคณะกรรมการการเลือกตั้ง และเสนอควรระบุให้ชัดเจนและครอบคลุมผู้ด้อยโอกาสในสังคมในหลักความเสมอภาคใช้คำว่า “การคำนึงถึงผู้ด้อยโอกาสในสังคม”

กลุ่มผสม 4

ประชากรกลุ่มผสมนี้เห็นด้วยที่จะกำหนดหลักความเสมอภาค เป็นหลักธรรมาภิบาลที่เหมาะสมให้เป็นกฎเกณฑ์การบริหารจัดการที่ดีเพื่อเป็นเครื่องมือสำหรับกำกับการปฏิบัติหน้าที่และใช้อำนาจของคณะกรรมการการเลือกตั้ง

คำตอบที่ได้จากประชากรกลุ่มผสมทั้ง 4 กลุ่ม ในประเด็นหลักธรรมาภิบาลข้อ 4 หลักความเสมอภาค (Equity) พบว่ามีความเห็นที่สอดคล้องกันคือการยอมรับว่าหลักความเสมอภาคเป็นหลักธรรมาภิบาลที่เหมาะสมเป็นกฎเกณฑ์การบริหารจัดการที่ดีเพื่อเป็นเครื่องมือสำหรับกำกับการปฏิบัติหน้าที่และใช้อำนาจของคณะกรรมการการเลือกตั้ง โดยเหตุที่กระบวนการเลือกตั้งมีผู้เกี่ยวข้องหลายฝ่ายโดยเฉพาะผู้สมัครรับเลือกตั้งและผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่อาจมีความแตกต่างกันในด้านต่างๆ เช่น สภาพทางกาย สถานะทางเศรษฐกิจ เป็นต้น การเข้าถึงสิทธิเลือกตั้งและวิธีการเลือกตั้งจึงจำเป็นต้องสร้างให้เกิดความเท่าเทียมเสมอภาคกัน การปฏิบัติหน้าที่และใช้อำนาจของคณะกรรมการการเลือกตั้งจึงมีความจำเป็นต้องสอดคล้องกับหลักความเสมอภาค

ประเด็นหลักธรรมาภิบาลข้อ 5 หลักประสิทธิภาพและประสิทธิผล (Effectiveness and Efficiency)

คำตอบที่ได้มา มีดังนี้

กลุ่มผสม 1

ประชากรกลุ่มผสมนี้เห็นด้วยที่จะกำหนดหลักประสิทธิภาพและประสิทธิผลเป็นหลักธรรมาภิบาลที่เหมาะสมให้เป็นกฎเกณฑ์การบริหารจัดการที่ดีเพื่อเป็นเครื่องมือสำหรับกำกับการปฏิบัติหน้าที่และใช้อำนาจของคณะกรรมการการเลือกตั้ง

กลุ่มผสม 2

ประชากรกลุ่มผสมนี้เห็นด้วยที่จะกำหนดหลักประสิทธิภาพและประสิทธิผลเป็นหลักธรรมาภิบาลที่เหมาะสมให้เป็นกฎเกณฑ์การบริหารจัดการที่ดีเพื่อเป็นเครื่องมือสำหรับกำกับการปฏิบัติหน้าที่และใช้อำนาจของคณะกรรมการการเลือกตั้ง

กลุ่มผสม 3

ประชากรกลุ่มผสมนี้เห็นด้วยที่จะกำหนดหลักประสิทธิภาพและประสิทธิผลเป็นหลักธรรมาภิบาลที่เหมาะสมให้เป็นกฎเกณฑ์การบริหารจัดการที่ดีเพื่อเป็นเครื่องมือสำหรับกำกับการปฏิบัติหน้าที่และใช้อำนาจของคณะกรรมการการเลือกตั้ง และเสนอให้แยก “หลักประสิทธิภาพ” กับ “หลักประสิทธิผล” ออกจากกัน

กลุ่มผสม 4

ประชากรกลุ่มผสมนี้เห็นด้วยที่จะกำหนดหลักประสิทธิภาพและประสิทธิผลเป็นหลักธรรมาภิบาลที่เหมาะสมให้เป็นกฎเกณฑ์การบริหารจัดการที่ดีเพื่อเป็นเครื่องมือสำหรับกำกับการปฏิบัติหน้าที่และใช้อำนาจของคณะกรรมการการเลือกตั้ง

คำตอบที่ได้จากประชากรกลุ่มผสมทั้ง 4 กลุ่ม ในประเด็นหลักธรรมาภิบาลข้อ 5 หลักประสิทธิภาพและประสิทธิผล (Effectiveness and Efficiency) พบว่ามีความเห็นที่สอดคล้องกันคือการยอมรับว่าหลักประสิทธิภาพและประสิทธิผล เป็นหลักธรรมาภิบาลที่เหมาะสมเป็นกฎเกณฑ์การบริหารจัดการที่ดีเพื่อเป็นเครื่องมือสำหรับกำกับการปฏิบัติหน้าที่และใช้อำนาจของคณะกรรมการการเลือกตั้ง โดยเหตุที่การจัดการเลือกตั้งมีเป้าหมายสำคัญคือการได้มาซึ่งผู้แทนของประชาชนตามความต้องการของประชาชนอย่างแท้จริงตามครรลองการปกครองในระบอบประชาธิปไตย ต้องใช้ทรัพยากรในกระบวนการจัดการเลือกตั้งแต่ละครั้งที่มาจากเงินงบประมาณของแผ่นดินเป็นจำนวนมาก การจัดการเลือกตั้งนอกจากการได้มาซึ่งผู้แทนของประชาชนแล้ว จำเป็นอย่างยิ่งจะต้องมีการใช้ทรัพยากรให้เกิดความคุ้มค่าสูงสุด การปฏิบัติหน้าที่และใช้อำนาจของคณะกรรมการการเลือกตั้ง จึงมีความจำเป็นต้องสอดคล้องกับหลักประสิทธิภาพและประสิทธิผล

ประเด็นหลักธรรมาภิบาลข้อ 6 หลักการรับผิดชอบ (Accountability)

คำตอบที่ได้มา มีดังนี้

กลุ่มผสม 1

ประชากรกลุ่มผสมนี้เห็นด้วยที่จะกำหนดหลักการรับผิดชอบต่อเป็นหลักธรรมาภิบาลที่เหมาะสมให้เป็นกฎเกณฑ์การบริหารจัดการที่ดีเพื่อเป็นเครื่องมือสำหรับกำกับการปฏิบัติหน้าที่และใช้อำนาจของคณะกรรมการการเลือกตั้ง

กลุ่มผสม 2

ประชากรกลุ่มผสมนี้เห็นด้วยที่จะกำหนดหลักการรับผิดชอบต่อเป็นหลักธรรมาภิบาลที่เหมาะสมให้เป็นกฎเกณฑ์การบริหารจัดการที่ดีเพื่อเป็นเครื่องมือสำหรับกำกับการปฏิบัติหน้าที่และใช้อำนาจของคณะกรรมการการเลือกตั้ง

กลุ่มผสม 3

ประชากรกลุ่มผสมนี้เห็นด้วยที่จะกำหนดหลักการรับผิดชอบต่อเป็นหลักธรรมาภิบาลที่เหมาะสมให้เป็นกฎเกณฑ์การบริหารจัดการที่ดีเพื่อเป็นเครื่องมือสำหรับกำกับการปฏิบัติหน้าที่และใช้อำนาจของคณะกรรมการการเลือกตั้ง และเสนอให้ทบทวนหลักการนี้ให้มีความชัดเจนต่อความหมายของภาระความรับผิดชอบ

กลุ่มผสม 4

ประชากรกลุ่มผสมนี้เห็นด้วยที่จะกำหนดหลักการรับผิดชอบเป็นหลักธรรมาภิบาลที่เหมาะสมให้เป็นกฎเกณฑ์การบริหารจัดการที่ดีเพื่อเป็นเครื่องมือสำหรับกำกับการปฏิบัติหน้าที่และใช้อำนาจของคณะกรรมการการเลือกตั้ง

คำตอบที่ได้จากประชากรกลุ่มผสมทั้ง 4 กลุ่ม ในประเด็นหลักธรรมาภิบาลข้อ 6 หลักการรับผิดชอบ (Accountability) พบว่ามีความเห็นที่สอดคล้องกันคือ การยอมรับว่าหลักการรับผิดชอบเป็นหลักธรรมาภิบาลที่เหมาะสมเป็นกฎเกณฑ์การบริหารจัดการที่ดีเพื่อเป็นเครื่องมือสำหรับกำกับการปฏิบัติหน้าที่และใช้อำนาจของคณะกรรมการการเลือกตั้ง โดยเหตุที่การจัดการเลือกตั้งอาจมีความบกพร่องหรือผิดพลาดและเกิดความเสียหาย จึงจำเป็นต้องมีการจัดวางระบบการรายงานความก้าวหน้าและผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมายที่กำหนดไว้เพื่อประโยชน์ต่อการตรวจสอบและการให้คุณให้โทษ ตลอดจนต้องเตรียมระบบการแก้ไขหรือเยียวยาบรรเทาปัญหาและผลกระทบที่อาจจะเกิดขึ้น เพื่อให้การจัดการเลือกตั้งมีความยุติธรรม โปร่งใส ตรวจสอบได้ตามความรับผิดชอบ และวัตถุประสงค์ขององค์กร การปฏิบัติหน้าที่และใช้อำนาจของคณะกรรมการการเลือกตั้ง จึงมีความจำเป็นต้องสอดคล้องและยึดหลักการรับผิดชอบ

ประเด็นหลักธรรมาภิบาลข้อ 7 หลักคุณธรรม (Morality)

คำตอบที่ได้มา มีดังนี้

กลุ่มผสม 1

ประชากรกลุ่มผสมนี้เห็นด้วยที่จะกำหนดหลักคุณธรรมเป็นหลักธรรมาภิบาลที่เหมาะสมให้เป็นกฎเกณฑ์การบริหารจัดการที่ดีเพื่อเป็นเครื่องมือสำหรับกำกับการปฏิบัติหน้าที่และใช้อำนาจของคณะกรรมการการเลือกตั้ง

กลุ่มผสม 2

ประชากรกลุ่มผสมนี้เห็นด้วยที่จะกำหนดหลักคุณธรรมเป็นหลักธรรมาภิบาลที่เหมาะสมให้เป็นกฎเกณฑ์การบริหารจัดการที่ดีเพื่อเป็นเครื่องมือสำหรับกำกับการปฏิบัติหน้าที่และใช้อำนาจของคณะกรรมการการเลือกตั้ง

กลุ่มผสม 3

ประชากรกลุ่มผสมนี้เห็นด้วยที่จะกำหนดหลักคุณธรรมเป็นหลักธรรมาภิบาลที่เหมาะสมให้เป็นกฎเกณฑ์การบริหารจัดการที่ดีเพื่อเป็นเครื่องมือสำหรับกำกับการปฏิบัติหน้าที่และใช้อำนาจของคณะกรรมการการเลือกตั้ง

กลุ่มผสม 4

ประชากรกลุ่มผสมนี้เห็นด้วยที่จะกำหนดหลักคุณธรรมเป็นหลักธรรมาภิบาลที่เหมาะสมให้เป็นกฎเกณฑ์การบริหารจัดการที่ดีเพื่อเป็นเครื่องมือสำหรับกำกับการปฏิบัติหน้าที่และใช้อำนาจของคณะกรรมการการเลือกตั้ง

คำตอบที่ได้จากประชากรกลุ่มผสมทั้ง 4 กลุ่ม ในประเด็นหลักธรรมาภิบาลข้อ 7 หลักคุณธรรม (Morality) พบว่า มีความเห็นที่สอดคล้องกันคือการยอมรับว่าหลักคุณธรรม เป็นหลักธรรมาภิบาลที่เหมาะสมเป็นกฎเกณฑ์การบริหารจัดการที่ดีเพื่อเป็นเครื่องมือสำหรับกำกับการปฏิบัติหน้าที่และใช้อำนาจของคณะกรรมการการเลือกตั้ง โดยเหตุที่คณะกรรมการการเลือกตั้งเป็นองค์กรอิสระที่มีความสำคัญต่อการเลือกตั้ง บุคคลผู้ดำรงตำแหน่งคณะกรรมการการเลือกตั้งจะต้องประพฤติและปฏิบัติตนให้เกิดการยอมรับ หลักคุณธรรมเป็นกรอบความประพฤติของบุคคล และเป็นกฎเกณฑ์ให้ผู้นั้นได้เสียสามารถใช้เป็นเกณฑ์การตรวจสอบความประพฤติและการปฏิบัติตนของบุคคลผู้นั้นได้อีกด้วย จำเป็นต้องกำหนดหลักคุณธรรมสำหรับกำกับการปฏิบัติหน้าที่และใช้อำนาจของคณะกรรมการการเลือกตั้ง และคณะกรรมการการเลือกตั้งต้องปฏิบัติหน้าที่และใช้อำนาจที่ต้องสอดคล้องกับหลักคุณธรรม

ประเด็นข้อเสนอแนะเพิ่มเติมอื่น ๆ

กลุ่มผสม 1 ได้มีข้อเสนอแนะดังนี้

1) ให้มีการออกเป็นแนวปฏิบัติหรือแก้ไขระเบียบเดิมของคณะกรรมการการเลือกตั้งให้เกิดความชัดเจนและนำหลักธรรมาภิบาลที่กำหนดขึ้นไปใช้เป็นหลักเกณฑ์ในการปรับระเบียบหรือออกแนวปฏิบัติ โดยให้นำทั้ง 7 หลักการดังกล่าวไปกำหนดแนวปฏิบัติในการปฏิบัติหน้าที่และใช้อำนาจของคณะกรรมการการเลือกตั้ง

2) ให้มีการกำหนดตัวชี้วัดและการประเมินผลการปฏิบัติหน้าที่และใช้อำนาจของคณะกรรมการการเลือกตั้งในการบริหารจัดการเลือกตั้งภายใต้หลักธรรมาภิบาลทั้ง 7 ข้อ

3) ให้บัญญัติให้อำนาจหน้าที่แก่คณะกรรมการการเลือกตั้งในการจัดทำหลักสูตรการพัฒนาบุคลากรผู้มีส่วนได้เสีย เช่น (1) คณะกรรมการการเลือกตั้ง (2) ผู้สมัครรับเลือกตั้ง (3) ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง

4) ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งออกระเบียบเกี่ยวกับการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนโดยมุ่งเน้นนำหลักธรรมาภิบาลทั้ง 7 หลักมาใช้

กลุ่มผสม 2 ได้มีข้อเสนอแนะดังนี้

1)ให้นำหลักธรรมาภิบาลนำมาใช้ในกระบวนการสรรหาคณะกรรมการการเลือกตั้งองค์กรกลุ่มหรือการคัดกรองตัวแทน

2) ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งรักษากฎกติกาการทำงาน ต้องมีมาตรการควบคุมการใช้ดุลพินิจของคณะกรรมการการเลือกตั้ง

3) ให้การคุ้มครองคณะกรรมการการเลือกตั้งในการปฏิบัติงานทั้งทางแพ่ง ทางปกครอง และทางอาญา โดยทั้ง 3 ทางให้อยู่ภายใต้ความสุจริตและเป็นกลาง

4) ให้มีวิธีการสร้างแรงจูงใจโดยฝ่ายการเมือง เช่น การสร้างบรรยากาศในการลงคะแนนเลือกตั้ง

กลุ่มผสม 3 ได้มีข้อเสนอแนะดังนี้

ให้มีการกำหนดตัวชี้วัดที่ชัดเจนเกี่ยวกับความพึงพอใจของประชาชนในการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการการเลือกตั้งและให้แยก “หลักประสิทธิภาพ” กับ “หลักประสิทธิผล” ออกจากกัน

กลุ่มผสม 4 ได้มีข้อเสนอแนะดังนี้

ให้ทบทวนและพิจารณานำ “หลักความรับผิดชอบ (Responsibility)” มาใช้กับคณะกรรมการการเลือกตั้งด้วย

คำตอบที่ได้จากการทำ Co- Design ประชากรกลุ่มผสมทั้ง 4 กลุ่มนี้ จะเห็นได้ว่าไม่มีความแตกต่างกันในแต่ละประเด็น กล่าวคือ หลักธรรมาภิบาลทั้ง 7 ข้อ มีความเหมาะสมที่จะกำหนดเป็นกฎเกณฑ์การบริหารจัดการที่ดีเพื่อเป็นเครื่องมือสำหรับกำกับการปฏิบัติหน้าที่และใช้อำนาจของคณะกรรมการการเลือกตั้ง ให้เกิดการปฏิบัติหน้าที่และใช้อำนาจโดยชอบ เพื่อเป็นการป้องกันปัญหาที่จะเกิดขึ้น แต่มีข้อเสนอแนะให้เพิ่มหลักธรรมาภิบาลบางข้อที่แตกต่างไป (ดูตารางที่ 5.2)

ตารางที่ 5.2 การเปรียบเทียบคำตอบจากการทำ Co- Design ของกลุ่มผสม

โครงสร้างหลักธรรมาภิบาล	กลุ่ม 1	กลุ่ม 2	กลุ่ม 3	กลุ่ม 4
1.หลักนิติธรรม (Rule of Law)	✓	✓	✓	✓
2.หลักความโปร่งใส (Transparency)	✓	✓	✓	✓
3.หลักการมีส่วนร่วม (Participation)	✓	✓	✓	✓
4.หลักความเสมอภาค (Equity)	✓	✓	✓	✓
5.หลักประสิทธิภาพและประสิทธิผล (Effectiveness and Efficiency)	✓	✓	✓	✓
6.หลักภาระรับผิดชอบ (Accountability)	✓	✓	✓	✓
7.หลักคุณธรรม (Morality)	✓	✓	✓	✓

โครงสร้างหลักธรรมาภิบาล	กลุ่ม 1	กลุ่ม 2	กลุ่ม 3	กลุ่ม 4
8. ข้อเสนอแนะให้เพิ่มเติม “หลักความรับผิดชอบ (Responsibility)”	-	-	-	✓
9. ข้อเสนอแนะให้ให้แยก “หลักประสิทธิภาพและประสิทธิผล” ออกจากกัน	-	-	✓	-

1.6 การเปรียบเทียบผลการทำ Co-Design ระหว่างกลุ่มเฉพาะกับกลุ่มผสม

คำตอบที่ได้จากผลการทำ Co-Design ของกลุ่มประชากรผู้มีส่วนได้เสียตามประเด็นที่กำหนดไว้ เมื่อนำประเด็นเหล่านั้นมาเปรียบเทียบคำตอบที่ได้มาระหว่างประชากรกลุ่มเฉพาะกับประชากรกลุ่มผสมพบว่า มีคำตอบในประเด็นทั้ง 7 ประเด็น ในทิศทางเดียวกันที่เห็นด้วยที่จะกำหนดหลักธรรมาภิบาลทั้ง 7 ข้อ ที่เหมาะสมให้เป็นกฎเกณฑ์การบริหารจัดการที่ดีเพื่อเป็นเครื่องมือสำหรับกำกับการปฏิบัติหน้าที่และใช้อำนาจของคณะกรรมการการเลือกตั้ง

ส่วนข้อเสนอแนะนั้นทั้งกลุ่มเฉพาะและกลุ่มผสมมีข้อเสนอแนะประเด็นสำคัญ ดังนี้

ประเด็นการกำหนดเพิ่ม “หลักความรับผิดชอบร่วมกัน” เป็นหลักธรรมาภิบาลมาใช้กับคณะกรรมการการเลือกตั้ง โดยกลุ่มเฉพาะ 2 และกลุ่มเฉพาะ 3 มีข้อเสนอแนะให้กำหนด “หลักความรับผิดชอบร่วมกัน” เป็นหลักธรรมาภิบาลอีกข้อหนึ่ง ส่วนกลุ่มอื่น ๆ ไม่มีการเสนอแนะประเด็นนี้

ประเด็นการกำหนดเพิ่ม “หลักความรับผิดชอบ” เป็นหลักธรรมาภิบาลมาใช้กับคณะกรรมการการเลือกตั้ง โดยกลุ่มเฉพาะ 1 กลุ่มเฉพาะ 3 และกลุ่มผสม 4 มีข้อเสนอแนะให้กำหนด “หลักความรับผิดชอบ” เป็นหลักธรรมาภิบาลอีกข้อหนึ่ง ส่วนกลุ่มอื่น ๆ ไม่มีการเสนอแนะประเด็นนี้

ประเด็นการกำหนดเพิ่ม “หลักการตอบสนอง” เป็นหลักธรรมาภิบาลมาใช้กับคณะกรรมการการเลือกตั้ง โดยมีเพียงกลุ่มเฉพาะ 4 ที่มีข้อเสนอแนะให้กำหนด “หลักการตอบสนอง” เป็นหลักธรรมาภิบาลอีกข้อหนึ่ง ส่วนกลุ่มอื่น ๆ ไม่มีการเสนอแนะประเด็นนี้

ประเด็นการกำหนดเพิ่ม “หลักความซื่อสัตย์สุจริต” เป็นหลักธรรมาภิบาลมาใช้กับคณะกรรมการการเลือกตั้ง โดยมีเพียงกลุ่มเฉพาะ 4 ที่มีข้อเสนอแนะให้กำหนด “หลักความซื่อสัตย์สุจริต” เป็นหลักธรรมาภิบาลอีกข้อหนึ่ง ส่วนกลุ่มอื่น ๆ ไม่มีการเสนอแนะประเด็นนี้

ประเด็นการให้แยก “หลักประสิทธิภาพและประสิทธิผล” ออกจากกันเป็น “หลักประสิทธิภาพ” และ “หลักประสิทธิผล” โดยที่กลุ่มเฉพาะ 3 กลุ่มเฉพาะ 4 และกลุ่มผสม 3

มีข้อเสนอแนะให้แยก “หลักประสิทธิภาพและประสิทธิผล” ออกจากกันเป็น “หลักประสิทธิภาพ” และ “หลักประสิทธิผล” เพื่อให้เกิดความชัดเจน ส่วนกลุ่มอื่น ๆ ไม่มีการเสนอแนะประเด็นนี้

คำตอบที่ได้จากการทำ Co-Design ประชากรกลุ่มเฉพาะและกลุ่มผสมดังกล่าว พบว่า บางประเด็นกลุ่มประชากรส่วนใหญ่มีความเห็นในแนวเดียวกัน แต่มีบางประเด็นเสนอให้เพิ่มหลักธรรมาภิบาลที่มีความเห็นแตกต่างกันไป (การเปรียบเทียบคำตอบของกลุ่มเฉพาะและกลุ่มผสม ดูตารางที่ 5.3)

ตารางที่ 5.3 การเปรียบเทียบคำตอบจากการทำ Co - Design ของกลุ่มเฉพาะกับกลุ่มผสม

โครงสร้างหลักธรรมาภิบาล	กลุ่มเฉพาะ	กลุ่มผสม
1. หลักนิติธรรม (Rule of Law)	4	4
2. หลักความโปร่งใส (Transparency)	4	4
3. หลักการมีส่วนร่วม (Participation)	4	4
4. หลักความเสมอภาค (Equity)	4	4
5. หลักประสิทธิภาพและประสิทธิผล (Effectiveness and Efficiency)	4	4
6. หลักการรับผิดชอบ (Accountability)	4	4
7. หลักคุณธรรม (Morality)	4	4
8. หลักความรับผิดชอบร่วมกัน (Collective Responsibility)	2	-
9. หลักความรับผิดชอบ (Responsibility)	2	1
10. หลักการตอบสนอง (Responsiveness)	1	-
11. หลักความซื่อสัตย์สุจริต (Honesty)	1	-
12. ให้แยก “หลักประสิทธิภาพและประสิทธิผล” ออกจากกัน	2	1

2. การเปรียบเทียบโครงสร้างหลักธรรมาภิบาลเพื่อพัฒนากฎหมายในการปฏิบัติหน้าที่และใช้อำนาจของคณะกรรมการการเลือกตั้งจากผลวิจัยกับผลการทำ Co-Design

โครงสร้างหลักธรรมาภิบาลเพื่อพัฒนากฎหมายในการปฏิบัติหน้าที่และใช้อำนาจของคณะกรรมการการเลือกตั้งที่ได้จากการวิเคราะห์ในบทที่ 4 มาเป็นประเด็นในการจัดทำกรมีส่วนร่วมออกแบบ, ร่วมออกแบบ (Participatory Design, Co-Design) และได้คำตอบมาจากประชากรกลุ่มเฉพาะและกลุ่มผสม ดังที่ได้วิเคราะห์ไว้แล้วนั้น เมื่อนำมาเปรียบเทียบกับร่างคำตอบในประเด็นที่จะนำไปสู่การพัฒนากฎหมายในการปฏิบัติหน้าที่และใช้อำนาจของคณะกรรมการการเลือกตั้ง

เป็นต้นแบบการพัฒนากฎหมายดังที่ได้วิเคราะห์ไว้แล้วในบทที่ 4 พบว่า ส่วนใหญ่มีความเห็นสอดคล้องตรงกันในทิศทางเดียวกันกับผู้วิจัย คือ ให้มีกฎเกณฑ์การบริหารจัดการที่ดีเพื่อเป็นเครื่องมือสำหรับกำกับการปฏิบัติหน้าที่และใช้อำนาจของคณะกรรมการการเลือกตั้ง เพื่อขจัดปัญหาการปฏิบัติหน้าที่และใช้อำนาจของคณะกรรมการการเลือกตั้งที่เกิดขึ้นทั้งจากการปฏิบัติหน้าที่และใช้อำนาจทางบริหาร การปฏิบัติหน้าที่และใช้อำนาจกึ่งนิติบัญญัติในการออกกฎหมายลำดับรอง และการปฏิบัติหน้าที่และใช้อำนาจกึ่งตุลาการในการตรวจสอบการเลือกตั้ง โดยที่ประชาชนผู้มีส่วนได้เสียเห็นด้วยที่จะกำหนดหลักธรรมาภิบาลเป็นกฎเกณฑ์การบริหารจัดการที่ดี เพื่อเป็นเครื่องมือสำหรับกำกับการปฏิบัติหน้าที่และใช้อำนาจของคณะกรรมการการเลือกตั้ง

ส่วนผลการวิจัยก็มีความสอดคล้องกับความเห็นของผู้มีส่วนได้เสียที่เป็นประชาชน Co-Design ที่ต้องการให้กำหนดหลักธรรมาภิบาลทั้ง 7 ข้อ สำหรับกำกับการปฏิบัติหน้าที่และใช้อำนาจของคณะกรรมการการเลือกตั้ง โดยโครงสร้างหลักธรรมาภิบาลระหว่างคำตอบจากผลการวิจัยกับคำตอบจากการทำ Co -Design ที่มีความแตกต่างกันพบว่าคำตอบจากการทำ Co-Design เสนอให้เพิ่ม “หลักความรับผิดชอบร่วมกัน” “หลักความรับผิดชอบ” “หลักการตอบสนอง” และ “หลักความซื่อสัตย์สุจริต” และให้แยก “หลักประสิทธิภาพ” กับ “หลักประสิทธิผล” ออกจากกัน เพื่อให้เกิดความชัดเจน และให้มีการปรับและกำหนดขอบเขตความหมายของหลักธรรมาภิบาลสำหรับกำกับการปฏิบัติหน้าที่และใช้อำนาจของคณะกรรมการการเลือกตั้งแต่ละข้อให้มีความชัดเจน และสอดคล้องกับบริบทขอบเขตแห่งหน้าที่และอำนาจมากขึ้น จึงเป็นประเด็นอันเป็นประโยชน์ต่อสาระสำคัญที่จะนำไปสู่การปรับปรุงแก้ไขพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. 2560 (คูตารางที่ 5.4)

ตารางที่ 5.4 การเปรียบเทียบโครงสร้างหลักธรรมาภิบาลระหว่างคำตอบจากผลการวิจัยกับการทำ Co-Design

โครงสร้างหลักธรรมาภิบาล	ผลการวิจัย	
	ผู้วิจัยเสนอ	คำตอบจาก Co-Design
1. หลักนิติธรรม (Rule of Law)	✓	✓
2. หลักความโปร่งใส (Transparency)	✓	✓
3. หลักการมีส่วนร่วม (Participation)	✓	✓
4. หลักความเสมอภาค (Equity)	✓	✓
5. หลักประสิทธิภาพ (Effectiveness)	✓	✓
6. หลักประสิทธิผล (Efficiency)	✓	✓
7. หลักการรับผิดชอบ (Accountability)	✓	✓
8. หลักคุณธรรม (Morality)	✓	✓
9. หลักความรับผิดชอบต่อร่วมกัน (Collective Responsibility)	-	✓
10. หลักความรับผิดชอบต่อ (Responsibility)	-	✓
11. หลักการตอบสนอง (Responsiveness)	-	✓
12. หลักความซื่อสัตย์สุจริต (Honesty)	-	✓

ตารางเปรียบเทียบโครงสร้างหลักธรรมาภิบาลระหว่างคำตอบจากผลการวิจัยกับคำตอบจากการทำ Co-Design พบว่าคำตอบจากการทำ Co-Design ทั้งประชากรกลุ่มเฉพาะและประชากรกลุ่มผสมเสนอให้มีการปรับและกำหนดความหมายของหลักธรรมาภิบาลแต่ละข้อให้มีความชัดเจนและสอดคล้องกับในบริบทปัจจุบัน และในเรื่องเสนอให้เพิ่ม “หลักความรับผิดชอบต่อร่วมกัน (Collective Responsibility)” เป็นหลักธรรมาภิบาลสำหรับใช้กำกับการปฏิบัติหน้าที่และใช้อำนาจของคณะกรรมการการเลือกตั้ง มีความสอดคล้องกับการปฏิบัติหน้าที่และใช้อำนาจของคณะกรรมการการเลือกตั้งที่เป็นองค์กรกลุ่มควรที่ต้องมีความรับผิดชอบต่อร่วมกัน ในเรื่องเสนอให้เพิ่ม “หลักความรับผิดชอบต่อ (Responsibility)” เป็นหลักธรรมาภิบาลสำหรับใช้กำกับการปฏิบัติหน้าที่และใช้อำนาจของคณะกรรมการการเลือกตั้ง อีกข้อหนึ่ง ซึ่ง “หลักความรับผิดชอบต่อ (Responsiveness)” มีความแตกต่างกับ “หลักการรับผิดชอบต่อ (Accountability)” แต่หากนำหลักหลักความรับผิดชอบต่อมาใช้ด้วยน่าจะทำให้การกำกับการปฏิบัติหน้าที่และใช้อำนาจของคณะกรรมการการเลือกตั้งเกิดผลดี

และชัดเจนมากขึ้น ส่วนการเสนอให้เพิ่ม “หลักการตอบสนอง (Responsiveness)” และ “หลักความซื่อสัตย์สุจริต (Honesty)” เป็นหลักธรรมาภิบาลสำหรับใช้กำกับ การปฏิบัติหน้าที่และใช้อำนาจของคณะกรรมการการเลือกตั้งด้วยนั้น หลักธรรมาภิบาลทั้งสองข้อนี้ที่กลุ่มเฉพาะ 4 เพียงกลุ่มเดียวเสนอแนะไว้นั้น ผู้วิจัยเห็นว่าหลักธรรมาภิบาลทั้ง 7 ข้อที่มาจากการวิจัยรวมทั้งหลักความรับผิดชอบร่วมกัน (Collective Responsibility) และหลักความรับผิดชอบ (Responsibility) ที่เพิ่มขึ้นอีกสองหลักการ มีกฎเกณฑ์วางกรอบครอบคลุมในความหมายของทั้งสองหลักการตามที่กลุ่มเฉพาะ 4 เสนอแล้ว สำหรับการให้แยก “หลักประสิทธิภาพและประสิทธิผล” ออกจากกันเป็น “หลักประสิทธิภาพ” และ “หลักประสิทธิผล” เพื่อให้เกิดความชัดเจนยิ่งขึ้น เป็นสิ่งที่จะทำให้ขอบเขตและความหมายเกิดความชัดเจนและเป็นประโยชน์ในบังคับใช้ที่ดี จากคำตอบดังกล่าวชี้ให้เห็นได้ว่าคำตอบที่ได้จากผลการวิจัยกับผลจากการทำ Co-Design ที่มีความสอดคล้องกัน แต่มีข้อเสนอให้กำหนดเพิ่มหลักธรรมาภิบาลที่เหมาะสมกับขอบเขตแห่งหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการการเลือกตั้งที่เป็นประโยชน์และเกิดความสมบูรณ์เหมาะสมมากขึ้น ผู้วิจัยเห็นว่าเป็นประเด็นอันเป็นสาระสำคัญที่จะนำไปสู่การปรับปรุงแก้ไขพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. 2560 ในรูปแบบกำหนดหลักธรรมาภิบาลให้เป็นกฎเกณฑ์การบริหารจัดการที่ดีเพื่อเป็นเครื่องมือสำหรับกำกับ การปฏิบัติหน้าที่และใช้อำนาจของคณะกรรมการการเลือกตั้ง ในขอบเขต สาระสำคัญ ดังนี้

1) หลักนิติธรรม หมายถึง หลักการปฏิบัติหน้าที่และใช้อำนาจของคณะกรรมการการเลือกตั้งที่มีความชอบด้วยบทบัญญัติแห่งกฎหมายอย่างเป็นธรรม รวดเร็ว มีความโปร่งใส ตรวจสอบได้ ไม่เลือกปฏิบัติ มีความเป็นอิสระและเป็นกลาง คำนึงถึงสิทธิเสรีภาพของประชาชน และผู้ที่เกี่ยวข้องภายใต้ขอบเขตแห่งอำนาจหน้าที่ที่กฎหมายบัญญัติไว้

2) หลักความโปร่งใส หมายถึง หลักการปฏิบัติหน้าที่และใช้อำนาจของคณะกรรมการการเลือกตั้งที่มีความตรงไปตรงมา รวมทั้งต้องมีการเปิดเผยและเข้าถึงข้อมูลข่าวสารที่จำเป็น ถูกต้อง และเชื่อถือได้ ให้ประชาชนได้รับทราบอย่างสม่ำเสมอและทั่วถึง ตลอดจนมีการวางระบบ การเข้าถึงข้อมูลข่าวสารให้เป็นไปโดยง่ายและทันกาล

3) หลักการมีส่วนร่วม หมายถึง หลักการปฏิบัติหน้าที่และใช้อำนาจของคณะกรรมการการเลือกตั้ง ที่ให้ประชาชนผู้มีส่วนได้เสียหรือเกี่ยวข้องกับกระบวนการเลือกตั้งได้มีส่วนร่วม ในการรับรู้ เรียนรู้ ทำความเข้าใจ ร่วมแสดงทัศนะ ร่วมเสนอแนะปัญหาและประเด็นที่สำคัญที่ เกี่ยวข้อง ร่วมคิดแก้ไขปัญหา ร่วมในกระบวนการตัดสินใจและการดำเนินงานการเลือกตั้ง และ ร่วมตรวจสอบการจัดการเลือกตั้ง

4) หลักความเสมอภาค หมายถึง หลักการปฏิบัติหน้าที่และใช้อำนาจของคณะกรรมการการเลือกตั้งที่ให้เกิดความเท่าเทียมกัน โดยไม่เลือกปฏิบัติด้วยเหตุความแตกต่างในเรื่องถิ่นกำเนิด เชื้อชาติ ภาษา อายุ เพศ ความพิการ สภาพทางกายหรือสุขภาพ สถานะของบุคคล ฐานะทางเศรษฐกิจหรือสังคม ความเชื่อทางศาสนา การศึกษาอบรมหรือความคิดเห็นทางการเมือง รวมทั้งให้โอกาสในการได้รับการส่งเสริมองค์ความรู้และการให้บริการที่เท่าเทียมกันในการเข้าถึงการเลือกตั้ง โดยมีวิธีการจัดการเลือกตั้งที่เหมาะสมกับสภาพของผู้มีสิทธิเลือกตั้ง

5) หลักประสิทธิภาพ หมายถึง หลักการปฏิบัติหน้าที่และใช้อำนาจของคณะกรรมการการเลือกตั้งที่ใช้ทรัพยากรสำหรับการจัดการเลือกตั้งอย่างประหยัด เกิดผลผลิตที่คุ้มค่าและบังเกิดประโยชน์สูงสุดต่อส่วนรวม มีการลดขั้นตอนและระยะเวลาในการปฏิบัติงานเพื่ออำนวยความสะดวกและลดภาระค่าใช้จ่ายแก่ประชาชน ปรับปรุงและยกเลิกกิจกรรมหรือภารกิจที่ซ้ำซ้อนและไม่มีผลจำเป็นมีตัวชี้วัดและกระบวนการติดตามประเมินประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน

6) หลักประสิทธิผล หมายถึง หลักการปฏิบัติหน้าที่และใช้อำนาจของคณะกรรมการการเลือกตั้งที่มีวิสัยทัศน์เพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกฝ่ายในการจัดการเลือกตั้ง ปฏิบัติหน้าที่ตามพันธกิจให้บรรลุเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งคณะกรรมการการเลือกตั้งที่มีการวางเป้าหมายการปฏิบัติงานที่ชัดเจนในระดับที่สามารถตอบสนองต่อความคาดหวังของประชาชน สร้างกระบวนการปฏิบัติงานการเลือกตั้งที่เป็นระบบและมีมาตรฐาน มีการบริหารจัดการความเสี่ยงและมุ่งเน้นผลการปฏิบัติงานที่เป็นเลิศ มีตัวชี้วัดและกระบวนการติดตามประเมินประสิทธิผล พัฒนาและปรับปรุงกระบวนการปฏิบัติงานให้ดีขึ้นอย่างต่อเนื่อง

7) หลักการรับผิดชอบ หมายถึง หลักการปฏิบัติหน้าที่และใช้อำนาจของคณะกรรมการการเลือกตั้งที่มีความพร้อมที่จะต้องรับผิดชอบจากการใช้อำนาจหน้าที่ที่มีความบกพร่องหรือผิดพลาดและเกิดความเสียหายมีการจัดวางระบบการรายงานความก้าวหน้าและผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ต่อสาธารณะ เพื่อประโยชน์ต่อการตรวจสอบและการให้คุณให้โทษ ตลอดจนต้องมีการจัดเตรียมระบบการแก้ไขหรือบรรเทาปัญหาและผลกระทบที่อาจจะเกิดขึ้น

8) หลักคุณธรรม หมายถึง หลักการปฏิบัติหน้าที่และใช้อำนาจของคณะกรรมการการเลือกตั้งที่มีจิตสำนึกต่อความรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นไปอย่างมีศีลธรรม คุณธรรม ซื่อสัตย์สุจริต และตรงตามความคาดหวังของสังคม รวมทั้งยึดมั่นในอุดมการณ์และค่านิยมหลักของมาตรฐานจริยธรรมของผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระและหัวหน้าหน่วยงานธุรการขององค์กรอิสระ และเจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องกับการเลือกตั้งต้องยึดมั่นในประมวลจริยธรรมที่ผู้มีอำนาจ

ตามกฎหมายได้กำหนดขึ้นบังคับใช้ เพื่อตอบสนองการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

9) หลักความรับผิดชอบร่วมกัน หมายถึง หลักการปฏิบัติหน้าที่และใช้อำนาจของคณะกรรมการการเลือกตั้งที่กรรมการการเลือกตั้งทุกคนต้องรับผิดชอบร่วมกันต่อภารกิจและหน้าที่ การกระทำ การตัดสินใจ และการกำหนดนโยบายต่าง ๆ เกี่ยวกับการเลือกตั้งและการอื่นตามหน้าที่ที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญและกฎหมาย

10) หลักความรับผิดชอบ หมายถึง หลักการปฏิบัติหน้าที่และใช้อำนาจของคณะกรรมการการเลือกตั้งที่มีความตระหนักและมีความรับผิดชอบต่อภารกิจและหน้าที่ตามที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญและกฎหมาย ความสำนึกรับผิดชอบต่อประชาชนและการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข การใส่ใจปัญหาและกระตือรือร้นในการแก้ปัญหาการบริหารจัดการเลือกตั้งในทุกประเภทและทุกระดับ

สำหรับในเรื่องข้อเสนอที่สำคัญที่ให้มีการกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการมีส่วนร่วมให้สามารถปฏิบัติได้อย่างจริงจัง ในเรื่องเสนอให้คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการปฏิบัติงานของผู้ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการเลือกตั้งในทุกประเภทตามหลักธรรมาภิบาล เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและทันต่อสถานการณ์กับบริบทที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน ในเรื่องเสนอให้มีการกำหนดจัดสร้างตัวชี้วัดและการประเมินผลการใช้อำนาจหน้าที่ตามหลักธรรมาภิบาลที่กำหนดไว้ ซึ่งข้อเสนอดังกล่าวเป็นลักษณะให้ออก “กฎ” บังคับใช้ที่เป็นประโยชน์ต่อการนำหลักธรรมาภิบาลไปสู่การใช้บังคับให้เกิดประสิทธิผลมากขึ้น โดยสรุปข้อเสนอแนะการออก “กฎ” ได้ดังนี้

1) การกำหนดเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่และใช้อำนาจของผู้ปฏิบัติงานให้สอดคล้องกับหลักธรรมาภิบาลที่นำมาใช้กับคณะกรรมการการเลือกตั้ง

2) การกำหนดตัวชี้วัดและการประเมินผลการใช้อำนาจตามหลักธรรมาภิบาลของคณะกรรมการการเลือกตั้งและผู้ปฏิบัติงาน

ผู้วิจัยเห็นว่าข้อเสนอให้ออก “กฎ” ที่มีความสำคัญดังกล่าวมิใช่หลักธรรมาภิบาล แต่เป็นกฎเกณฑ์ที่เป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติหน้าที่และใช้อำนาจตามหลักธรรมาภิบาล อันจะทำให้เกิดหลักธรรมาภิบาลบังคับใช้กับผู้ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการเลือกตั้ง และเสริมสร้างการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้กับการปฏิบัติหน้าที่และใช้อำนาจของคณะกรรมการการเลือกตั้งที่สมบูรณ์มากขึ้นด้วย จะส่งผลดีให้การดำเนินการเลือกตั้งเป็นไปโดยสุจริตเที่ยงธรรม จึงเป็นการสมควรที่จะนำไปบัญญัติในกฎหมายว่าหลักธรรมาภิบาลในการปฏิบัติหน้าที่และใช้อำนาจของคณะกรรมการการเลือกตั้ง แต่เนื่องจากพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. 2560 ไม่เคยมีการให้คำนิยามคำว่า “ผู้ปฏิบัติงาน” และ “กฎ” มาก่อนและร่าง

กฎหมายที่จัดทำขึ้นมาใหม่เพื่อปรับปรุงแก้ไขนั้นมีความเฉพาะที่สมควรจะได้ให้คำนิยามไว้เพื่อประโยชน์ต่อการใช้บังคับและตีความกฎหมาย ดังนั้น จึงต้องมีการกำหนดคำนิยาม ดังนี้

“ผู้ปฏิบัติงาน” หมายความว่า เลขานุการ พนักงานและลูกจ้างของสำนักงาน และให้หมายความรวมถึง ข้าราชการ พนักงานหรือลูกจ้างของหน่วยงานของรัฐ เจ้าหน้าที่อื่นของรัฐ บุคคลหรือคณะบุคคล ผู้ซึ่งได้รับมอบหมายหรือแต่งตั้งให้ปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับการเลือกตั้งและการอื่นใดตามกฎหมายเกี่ยวกับการเลือกตั้งและพรรคการเมือง

“กฎ” หมายความว่า ระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ คำสั่ง หลักเกณฑ์และวิธีการ หรือ บทบัญญัติอื่นใดที่มีผลบังคับเป็นการทั่วไป โดยไม่มุ่งหมายให้ใช้บังคับแก่กรณีใดหรือบุคคลใดเป็นการเฉพาะ

3. รูปแบบการพัฒนากฎหมายในการปฏิบัติหน้าที่และใช้อำนาจของคณะกรรมการการเลือกตั้ง

หลักธรรมาภิบาลเพื่อพัฒนากฎหมายในการปฏิบัติหน้าที่และใช้อำนาจของคณะกรรมการการเลือกตั้งเป็นข้อค้นพบของการวิจัย หากจะให้มีการนำไปใช้ก็ต้องมีการนำเอาหลักธรรมาภิบาลนั้นไปจัดทำเป็นกฎหมาย ซึ่งในปัจจุบันมีพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. 2560 เป็นกฎหมายจัดตั้งคณะกรรมการการเลือกตั้งและมีบทบัญญัติกำหนดขอบเขตแห่งหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการการเลือกตั้งไว้ ดังนั้น การนำเอาหลักธรรมาภิบาลทั้ง 10 ข้อไปตราเป็นกฎหมายจึงใช้วิธีการเพิ่มเติมหมวดว่าหลักธรรมาภิบาลในการปฏิบัติหน้าที่และใช้อำนาจของคณะกรรมการการเลือกตั้งในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. 2560 โดยโครงสร้างของพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. 2560 มี 78 มาตรา ประกอบด้วย

บททั่วไป	(มาตรา 1-7)
หมวด 1 คณะกรรมการการเลือกตั้ง	(มาตรา 8-40)
หมวด 2 การสืบสวน การไต่สวน และการดำเนินคดี	(มาตรา 41-49)
หมวด 3 สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง	(มาตรา 50-65)
หมวด 4 บทกำหนดโทษ	(มาตรา 66-69)
บทเฉพาะกาล	(มาตรา 70-78)

บทบัญญัติในหมวด 1 และหมวด 2 เป็นบทบัญญัติที่มีสาระสำคัญเกี่ยวกับที่มา หน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการการเลือกตั้ง รวมทั้งบุคคล คณะบุคคล หน่วยงานของรัฐ และเจ้าหน้าที่รัฐที่คณะกรรมการการเลือกตั้งแต่งตั้งหรือมอบหมายหรือกฎหมายกำหนดให้มีหน้าที่

สนับสนุนการปฏิบัติงานของคณะกรรมการการเลือกตั้ง ในส่วนหมวด 3 เป็นบทบัญญัติว่าด้วย สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งที่ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งบังคับบัญชา กำกับดูแล และ รับผิดชอบ ทั้งให้มีอำนาจออกระเบียบหรือประกาศเพื่อการกำกับดูแลสำนักงานคณะกรรมการ การเลือกตั้งเกี่ยวกับการบริหารและจัดการการเงินและทรัพย์สิน การงบประมาณ การพัสดุ การบริหารงานบุคคลและการอื่น ผู้วิจัยเห็นว่าการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้กำกับการปฏิบัติหน้าที่ และใช้อำนาจของคณะกรรมการการเลือกตั้งจะมีผลครอบคลุมไปถึงหน้าที่และอำนาจในการบังคับ บัญชากำกับดูแลและการออกออกระเบียบหรือประกาศเพื่อการกำกับดูแลสำนักงานคณะกรรมการ การเลือกตั้ง ด้วยเหตุผลดังกล่าวมาจึงควรกำหนดเป็นหมวด 3/1 ต่อจากหมวด 3 ในพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. 2560

การเพิ่มบทบัญญัติว่าด้วยหลักธรรมาภิบาลในการปฏิบัติหน้าที่และใช้อำนาจของ คณะกรรมการการเลือกตั้ง เป็นการเพิ่มหมวดขึ้นใหม่ ระหว่าง หมวด 3 สำนักงานคณะกรรมการ การเลือกตั้ง กับหมวด 4 บทกำหนดโทษ

“หมวด 3/1 การปฏิบัติหน้าที่และใช้อำนาจตามหลักธรรมาภิบาล” มี 15 มาตรา คือ

มาตรา 65/1 เป็นการเพิ่มเติมบทบัญญัติในเรื่องการกำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้ง ต้องปฏิบัติหน้าที่และใช้อำนาจตามหลักธรรมาภิบาล

มาตรา 65/2 เป็นการเพิ่มเติมบทบัญญัติในเรื่องการกำหนดหลักนิติธรรมเป็นหลัก ธรรมาภิบาลในการปฏิบัติหน้าที่และใช้อำนาจของคณะกรรมการการเลือกตั้ง และวางแนวทาง การปฏิบัติหน้าที่และใช้อำนาจตามหลักนิติธรรม

มาตรา 65/3 เป็นการเพิ่มเติมบทบัญญัติในเรื่องการกำหนดหลักความโปร่งใส เป็นหลัก ธรรมาภิบาลในการปฏิบัติหน้าที่และใช้อำนาจของคณะกรรมการการเลือกตั้ง และวางแนวทาง การปฏิบัติหน้าที่และใช้อำนาจตามหลักความโปร่งใส

มาตรา 65/4 เป็นการเพิ่มเติมบทบัญญัติในเรื่องการกำหนดหลักการมีส่วนร่วม เป็นหลัก ธรรมาภิบาลในการปฏิบัติหน้าที่และใช้อำนาจของคณะกรรมการการเลือกตั้ง และวางแนวทาง การปฏิบัติหน้าที่และใช้อำนาจตามหลักการมีส่วนร่วม

มาตรา 65/5 เป็นการเพิ่มเติมบทบัญญัติในเรื่องการกำหนดหลักความเสมอภาค เป็นหลัก ธรรมาภิบาลในการปฏิบัติหน้าที่และใช้อำนาจของคณะกรรมการการเลือกตั้ง และวางแนวทาง การปฏิบัติหน้าที่และใช้อำนาจตามหลักความเสมอภาค

มาตรา 65/6 เป็นการเพิ่มเติมบทบัญญัติในเรื่องการกำหนดหลักประสิทธิภาพ เป็นหลัก ธรรมาภิบาลในการปฏิบัติหน้าที่และใช้อำนาจของคณะกรรมการการเลือกตั้ง และวางแนวทาง การปฏิบัติหน้าที่และใช้อำนาจตามหลักประสิทธิภาพ

มาตรา 65/7 เป็นการเพิ่มเติมบทบัญญัติในเรื่องการกำหนดหลักประสิทธิผล เป็นหลัก
 ธรรมนูญในการปฏิบัติหน้าที่และใช้อำนาจของคณะกรรมการการเลือกตั้ง และวางแนวทาง
 การปฏิบัติหน้าที่และใช้อำนาจตามหลักประสิทธิผล

มาตรา 65/8 เป็นการเพิ่มเติมบทบัญญัติในเรื่องการกำหนดหลักภาระรับผิดชอบ
 เป็นหลักธรรมนูญในการปฏิบัติหน้าที่และใช้อำนาจของคณะกรรมการการเลือกตั้ง และ
 วางแนวทางการปฏิบัติหน้าที่และใช้อำนาจตามหลักภาระรับผิดชอบ

มาตรา 65/9 เป็นการเพิ่มเติมบทบัญญัติในเรื่องการกำหนดหลักคุณธรรม เป็นหลัก
 ธรรมนูญในการปฏิบัติหน้าที่และใช้อำนาจของคณะกรรมการการเลือกตั้ง และวางแนวทาง
 การปฏิบัติหน้าที่และใช้อำนาจตามหลักคุณธรรม

มาตรา 65/10 เป็นการเพิ่มเติมบทบัญญัติในเรื่องการกำหนดหลักความรับผิดชอบร่วมกัน
 เป็นหลักธรรมนูญในการปฏิบัติหน้าที่และใช้อำนาจของคณะกรรมการการเลือกตั้ง และ
 วางแนวทางการปฏิบัติหน้าที่และใช้อำนาจตามหลักความรับผิดชอบร่วมกัน

มาตรา 65/11 เป็นการเพิ่มเติมบทบัญญัติในเรื่องการกำหนดหลักความรับผิดชอบ
 เป็นหลักธรรมนูญในการปฏิบัติหน้าที่และใช้อำนาจของคณะกรรมการการเลือกตั้ง และ
 วางแนวทางการปฏิบัติหน้าที่และใช้อำนาจตามหลักความรับผิดชอบ

มาตรา 65/12 เป็นการเพิ่มเติมบทบัญญัติในเรื่องการกำหนดให้คณะกรรมการ
 การเลือกตั้งมีหน้าที่และอำนาจออกกฎ กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการปฏิบัติหน้าที่และใช้อำนาจให้
 เป็นไปตามหลักธรรมนูญ ในเรื่องข้อห้ามกรรมการการเลือกตั้งร่วมพิจารณาและวินิจฉัยเรื่องที่มี
 ส่วนได้เสีย การยื่นคำคัดค้าน การพิจารณาคำคัดค้าน และการสั่งมิให้กรรมการการเลือกตั้งเข้าร่วม
 พิจารณาและวินิจฉัย รูปแบบและการจัดให้เหตุผลในคำวินิจฉัย ระยะเวลาการดำเนินการสืบสวน
 สอบสวน การไต่สวน การพิจารณาและวินิจฉัย การเปิดเผยแสดงคะแนนเลือกตั้งรายหน่วยเลือกตั้ง
 ของแต่ละเขตเลือกตั้งที่นำมาใช้คำนวณรวมผลคะแนนและประกาศผลการเลือกตั้ง การให้สิทธิ
 ประชาชนตรวจสอบความถูกต้องและเข้าถึงข้อมูลเกี่ยวกับการเลือกตั้ง ขั้นตอนและระยะเวลาแล้ว
 เสร็จของงานแต่ละงานที่เกี่ยวข้องกับการบริการประชาชนและการประกาศให้ประชาชนทราบ
 ขั้นตอนและระยะเวลาแล้วเสร็จของงานเป็นการทั่วไป และการอื่นที่จำเป็นให้การปฏิบัติหน้าที่และ
 ใช้อำนาจเป็นไปตามหลักธรรมนูญ

มาตรา 65/13 เป็นการเพิ่มเติมบทบัญญัติในเรื่องการให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีหน้าที่
 และอำนาจออกกฎกำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ปฏิบัติงานให้สอดคล้องกับ
 หลักธรรมนูญ

มาตรา 65/14 เป็นการเพิ่มเติมบทบัญญัติในเรื่องการให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีหน้าที่และอำนาจกำหนดตัวชี้วัดและการประเมินผลการปฏิบัติหน้าที่และใช้อำนาจของคณะกรรมการการเลือกตั้งและผู้ปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาล และให้คณะกรรมการการเลือกตั้งดำเนินการให้มีการประเมินผลการปฏิบัติหน้าที่และใช้อำนาจตามหลักธรรมาภิบาลในทุกกรอบปี แล้วประกาศผลการประเมินเผยแพร่ให้ประชาชนทราบ

มาตรา 65/15 เป็นการเพิ่มเติมบทบัญญัติในเรื่องการให้คณะกรรมการการเลือกตั้งออกกฎตามที่กำหนดไว้ในมาตรา 65/12 มาตรา 65/13 และมาตรา 65/14 ให้แล้วเสร็จภายใน 180 วัน นับแต่วันที่บทบัญญัตินี้มีผลใช้บังคับ

และแก้ไขเพิ่มเติมมาตรา 4 แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. 2560 เพิ่มบทบัญญัติกำหนดค่านิยามคำว่า “ผู้ปฏิบัติงาน” และ “กฎ” เพื่อให้การใช้บังคับกฎหมายที่บัญญัติขึ้นเกิดความชัดเจน

โครงสร้างกฎหมายว่าด้วยหลักธรรมาภิบาลในการปฏิบัติหน้าที่และใช้อำนาจของคณะกรรมการการเลือกตั้ง ประกอบด้วย

3.1 หลักการและเหตุผล

1) หลักการ

แก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. 2560 ดังต่อไปนี้

(1) เพิ่มเติมบทนิยามคำว่า “ผู้ปฏิบัติงาน” และ “กฎ” (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา 4)

(2) เพิ่มเติม “หมวด 3/1 การปฏิบัติหน้าที่และใช้อำนาจตามหลักธรรมาภิบาล” ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. 2560 โดยการเพิ่มบทบัญญัติ

(2.1) การกำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งปฏิบัติหน้าที่และใช้อำนาจหน้าที่ตามหลักธรรมาภิบาล (มาตรา 65/1)

(2.2) กำหนดวางแนวทางการปฏิบัติหน้าที่และใช้อำนาจตามหลักธรรมาภิบาล แต่ละข้อประกอบด้วย หลักนิติธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความเสมอภาค หลักประสิทธิภาพ หลักประสิทธิผล หลักการระับผิดชอบหลักคุณธรรม หลักความรับผิดชอบ และหลักความรับผิดชอบ (มาตรา 65/2-65/11)

(2.3) กำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีหน้าที่และอำนาจออกกฎ กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการปฏิบัติหน้าที่และใช้อำนาจ ในเรื่องข้อห้ามกรรมการการเลือกตั้งร่วมพิจารณา และวินิจฉัยเรื่องที่มีส่วนได้เสีย การยื่นคำคัดค้าน การพิจารณาคำคัดค้าน และการสั่งมิให้กรรมการ

การเลือกตั้งเข้าร่วมพิจารณาและวินิจฉัย รูปแบบและการจัดให้เหตุผลในคำวินิจฉัย ระยะเวลาการดำเนินการสืบสวนสอบสวน การไต่สวน การพิจารณาและวินิจฉัย การเปิดเผยแสดงคะแนนเลือกตั้ง รายนามเลือกตั้งของแต่ละเขตเลือกตั้งที่นำมาใช้คำนวณรวมผลคะแนนและประกาศผลการเลือกตั้ง การให้สิทธิประชาชนตรวจสอบความถูกต้องและเข้าถึงข้อมูลเกี่ยวกับการเลือกตั้ง ขั้นตอนและระยะเวลาแล้วเสร็จของงานแต่ละงานที่เกี่ยวข้องกับการบริการประชาชนและการประกาศให้ประชาชนทราบขั้นตอนและระยะเวลาแล้วเสร็จของงานเป็นการทั่วไป และการอื่นที่จำเป็นให้การปฏิบัติหน้าที่และใช้อำนาจเป็นไปตามหลักธรรมาภิบาล (มาตรา 65/12)

(2.4) กำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีหน้าที่และอำนาจออกกฎเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ปฏิบัติงานให้สอดคล้องกับหลักธรรมาภิบาล (มาตรา 65/13)

(2.5) กำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีหน้าที่และอำนาจกำหนดตัวชี้วัดและการประเมินผลการปฏิบัติหน้าที่และใช้อำนาจของคณะกรรมการการเลือกตั้งและผู้ปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาล และให้คณะกรรมการการเลือกตั้งดำเนินการให้มีการประเมินผลการปฏิบัติหน้าที่และใช้อำนาจตามหลักธรรมาภิบาลในทุกรอบปี แล้วประกาศผลการประเมินเผยแพร่ให้ประชาชนทราบ (มาตรา 65/14)

(2.6) การกำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งออกกฎตามที่กำหนดไว้ให้แล้วเสร็จภายใน 180 วัน นับแต่วันที่บทบัญญัติดังกล่าวมีผลใช้บังคับ

2) เหตุผล

โดยที่ประเทศไทยมีกระบวนการเลือกตั้งผู้แทนของประชาชนเข้าไปใช้อำนาจรัฐในการบริหารกิจการบ้านเมืองและปกครองประเทศ ที่รัฐธรรมนูญบัญญัติให้มีคณะกรรมการการเลือกตั้งเป็นองค์กรรับผิดชอบควบคุมดูแลและจัดการเลือกตั้งให้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม และควบคุมดูแลการออกเสียงประชามติให้เป็นไปโดยชอบด้วยกฎหมาย ประกอบกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา 76 กำหนดให้รัฐพึงพัฒนาระบบการบริหารราชการแผ่นดินให้เป็นไปตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี จึงเป็นการสมควรกำหนดหลักธรรมาภิบาลเป็นกฎเกณฑ์ในการปฏิบัติหน้าที่และใช้อำนาจของคณะกรรมการการเลือกตั้งไว้เป็นการเฉพาะให้เหมาะสมกับขอบเขตแห่งหน้าที่และอำนาจ เพื่อให้เกิดการบริหารจัดการเลือกตั้งที่ดีให้ได้มาซึ่งผู้แทนตามความต้องการที่แท้จริงของประชาชนตามครรลองการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

3) หลักการและทฤษฎีที่ใช้ในการพัฒนากฎหมาย

การพัฒนากฎหมายในการปฏิบัติหน้าที่และใช้อำนาจของคณะกรรมการการเลือกตั้ง โดยวิธีการเพิ่มเติม “หมวด 3/1 การปฏิบัติหน้าที่และใช้อำนาจตามหลักธรรมาภิบาล” ในพระราชบัญญัติ

ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. 2560 ซึ่งการพัฒนากฎหมายฉบับนี้เป็นการพัฒนาระบบการบริหารราชการแผ่นดินเกี่ยวกับการเลือกตั้ง ที่มีบทบัญญัติทั้งในส่วนการวางหลักการและแนวทางการปฏิบัติให้คณะกรรมการการเลือกตั้งและผู้ปฏิบัติงานปฏิบัติหน้าที่และใช้อำนาจให้เป็นไปตามหลักธรรมาภิบาลของการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี โดยมีหลักการและทฤษฎีสำคัญที่ใช้ในการพัฒนากฎหมายให้มีความสอดคล้องและเหมาะสมกับบริบทของประเทศไทยและอำนาจ ประกอบด้วย

(1) หลักนิติรัฐ เนื่องจากประเทศไทยปกครองโดยกฎหมาย จึงต้องมีกฎหมายบัญญัติให้อำนาจคณะกรรมการการเลือกตั้งและจำกัดการใช้อำนาจของคณะกรรมการการเลือกตั้งและกฎหมายนั้นต้องตราขึ้นโดยอำนาจของฝ่ายนิติบัญญัติ

(2) หลักนิติธรรม เนื่องจากรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยเป็นกฎหมายสูงสุดบัญญัติให้คณะกรรมการการเลือกตั้งต้องปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นไปตามหลักนิติธรรม จึงต้องมีกฎหมายให้คณะกรรมการการเลือกตั้งปฏิบัติหน้าที่และใช้อำนาจให้เป็นไปตามหลักนิติธรรม คือ การปฏิบัติหน้าที่และใช้อำนาจที่ชอบด้วยกฎหมาย

(3) หลักธรรมาภิบาล เนื่องจากหลักธรรมาภิบาลเป็นหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีซึ่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยได้ให้ความสำคัญต่อการพัฒนาระบบการบริหารราชการแผ่นดินให้เป็นไปตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี การบริหารราชการแผ่นดินเกี่ยวกับการเลือกตั้งในหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการการเลือกตั้ง จำเป็นต้องพัฒนาให้เป็นไปตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี

(4) หลักความเป็นอิสระ เนื่องจากคณะกรรมการการเลือกตั้งเป็นองค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญต้องปฏิบัติหน้าที่และใช้อำนาจโดยปราศจากการแทรกแซงจากสถาบันทางการเมืองอื่น ความเป็นอิสระและเป็นกลาง กฎหมายที่ตราขึ้นต้องสอดคล้องกับหลักความอิสระในการปฏิบัติหน้าที่และใช้อำนาจ

(5) หลักการเลือกตั้ง เนื่องจากประเทศไทยปกครองในระบอบประชาธิปไตยที่ต้องเลือกตั้งให้ได้มาซึ่งผู้แทนของประชาชน การตรากฎหมายเกี่ยวกับหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการการเลือกตั้งต้องสอดคล้องกับหลักการเลือกตั้งที่เป็นสากล

(6) หลักการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐ เนื่องจากคณะกรรมการการเลือกตั้งเป็นผู้ใช้อำนาจรัฐจะต้องมีความโปร่งใสและตรวจสอบได้ การตรากฎหมายกำหนดหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการการเลือกตั้งต้องสอดคล้องกับหลักการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐ

(7) ทฤษฎีอำนาจรัฐ เนื่องจาก“อำนาจรัฐ” หรือ “อำนาจอธิปไตย” เป็นอำนาจสูงสุดในการปกครองประเทศ และคณะกรรมการการเลือกตั้งได้รับมอบหมายให้ใช้อำนาจรัฐในการจัดการ

เลือกตั้งเพื่อให้ได้มาซึ่งผู้แทนของประชาชนให้เข้าไปใช้อำนาจรัฐปกครองประเทศ จึงต้องมีกฎหมายและระเบียบข้อบังคับใช้ในการบริหารจัดการการเลือกตั้งเพื่อกำหนดกฎเกณฑ์การปฏิบัติหน้าที่และใช้อำนาจของคณะกรรมการการเลือกตั้งให้ปฏิบัติงานประสบความสำเร็จตามเป้าหมาย

(8) แผนยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี เนื่องจากในด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ มีเป้าหมายการพัฒนาเพื่อปรับเปลี่ยนภาครัฐให้ยึดหลัก “ภาครัฐของประชาชนเพื่อประชาชนและประโยชน์ส่วนรวม” โดยภาครัฐต้องยึดหลักธรรมาภิบาล การพัฒนากฎหมายนี้จึงใช้หลักการในยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี

บทบัญญัติของกฎหมาย หลักการและทฤษฎีสำคัญที่ใช้ในการบัญญัติแต่ละมาตรา มีรายละเอียดดังนี้ (ดูตารางที่ 5.5)

ตารางที่ 5.5 ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

มาตรา	พ.ร.ป.ว่าด้วย คณะกรรมการ การเลือกตั้ง พ.ศ. 2560	ร่าง พ.ร.ป.ว่าด้วย คณะกรรมการการเลือกตั้ง (ฉบับที่ ..) พ.ศ.	หลักการและเหตุผล การปรับปรุงแก้ไข
1	พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติประกอบ รัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. 2560”	พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติประกอบ รัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง (ฉบับที่..) พ.ศ.”	เป็นการปรับปรุงแก้ไขเพื่อให้มีการแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. 2560 ให้มีการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้สำหรับกำกับกรปฏิบัติหน้าที่และใช้อำนาจของคณะกรรมการการเลือกตั้งและให้มีความชัดเจนในการบังคับใช้จึงจำเป็นต้องมีการตราพระราชบัญญัติประกอบ

มาตรา	พ.ร.ป.ว่าด้วย คณะกรรมการ การเลือกตั้ง พ.ศ. 2560	ร่าง พ.ร.ป.ว่าด้วย คณะกรรมการการเลือกตั้ง (ฉบับที่ ..) พ.ศ.	หลักการและเหตุผล การปรับปรุงแก้ไข
			รัฐธรรมนูญนี้ - หลักนิติรัฐ - หลักนิติธรรม - หลักธรรมาภิบาล - หลักความเป็นอิสระ - หลักการเลือกตั้ง - หลักการตรวจสอบ การใช้อำนาจรัฐ - ทฤษฎีอำนาจรัฐ - แผนยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี
2	พระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัด จากวันประกาศ ในราช กิจจานุเบกษาเป็นต้นไป	พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ นี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจาก วันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป	เป็นบทบัญญัติเพื่อให้ หน่วยงาน เจ้าหน้าที่ หรือบุคคลซึ่งเป็นผู้ใช้ อำนาจตามกฎหมาย หรือผู้ต้องถูกบังคับตาม กฎหมายทราบวันบังคับ ใช้กฎหมาย - หลักนิติธรรม
3	คงเดิม	...	
4	ในพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญนี้	คงเดิม	
	“คณะกรรมการ”	คงเดิม	
	“กรรมการ”	คงเดิม	
	“กฎหมายเกี่ยวกับ การเลือกตั้งและพรรค การเมือง”	คงเดิม	

มาตรา	พ.ร.ป.ว่าด้วย คณะกรรมการ การเลือกตั้ง พ.ศ. 2560	ร่าง พ.ร.ป.ว่าด้วย คณะกรรมการการเลือกตั้ง (ฉบับที่ ..) พ.ศ.	หลักการและเหตุผล การปรับปรุงแก้ไข
	“เลือกตั้ง”	คงเดิม	
	“ผู้สมัคร”	คงเดิม	
	“หน่วยเลือกตั้ง”	คงเดิม	
	“จังหวัด”	คงเดิม	
	“หน่วยงานของรัฐ”	คงเดิม	
	“สำนักงาน”	คงเดิม	
	“เลขานุการ”	คงเดิม	
	-ไม่มี-	“ผู้ปฏิบัติงาน” หมายความว่า เลขานุการ พนักงานและลูกจ้างของสำนักงาน และให้หมายความรวมถึง ข้าราชการ พนักงานหรือลูกจ้างของหน่วยงาน ของรัฐ เจ้าหน้าที่อื่นของรัฐ บุคคล หรือคณะบุคคล ผู้ซึ่งได้รับมอบหมาย หรือแต่งตั้งให้ปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับ การเลือกตั้งและการอื่นใดตามกฎหมาย เกี่ยวกับการเลือกตั้งและพรรคการเมือง	เป็นการเพิ่มเติม บทบัญญัติเพื่อกำหนด คำนิยามให้การใช้ บังคับกฎหมายมีความ ชัดเจน - หลักนิติธรรม
	-ไม่มี-	“กฎ” หมายความว่า ระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ คำสั่ง หลักเกณฑ์ และวิธีการ หรือบทบัญญัติอื่นใดที่มี ผลบังคับเป็นการทั่วไป โดยไม่มุ่ง หมายให้ใช้บังคับแก่กรณีใดหรือ บุคคลใดเป็นการเฉพาะ”	เป็นการเพิ่มเติม บทบัญญัติเพื่อกำหนด คำนิยามให้การใช้ บังคับกฎหมายมีความ ชัดเจน - หลักนิติธรรม
5-6	คงเดิม	...	
7	ให้ประธานกรรมการ การเลือกตั้งรักษาการ ตามพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญนี้	คงเดิม	

มาตรา	พ.ร.ป.ว่าด้วย คณะกรรมการ การเลือกตั้ง พ.ศ. 2560	ร่าง พ.ร.ป.ว่าด้วย คณะกรรมการการเลือกตั้ง (ฉบับที่ ..) พ.ศ.	หลักการและเหตุผล การปรับปรุงแก้ไข
หมวด 1 คณะกรรมการการเลือกตั้ง			
8-40	คงเดิม	...	
หมวด 2 การสืบสวน การไต่สวน และการดำเนินคดี			
41-49	คงเดิม	...	
หมวด 3 สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง			
50-65	คงเดิม	...	
	ไม่มี	หมวด 3/1 การปฏิบัติหน้าที่และใช้อำนาจ ตามหลักธรรมาภิบาล	เป็นการเพิ่มเติมหมวด เพื่อให้มีบทบัญญัติ เกี่ยวกับการกำหนด หลักธรรมาภิบาลบังคับ ใช้กับคณะกรรมการ การเลือกตั้งและ ผู้ปฏิบัติงาน
65/1	ไม่มี	การปฏิบัติหน้าที่และใช้อำนาจของ คณะกรรมการตามที่บัญญัติไว้ใน รัฐธรรมนูญ กฎหมายเกี่ยวกับการ เลือกตั้งและพรรคการเมือง และ กฎหมายอื่น ให้เป็นไปตามหลัก ธรรมาภิบาล	เป็นการเพิ่มเติม บทบัญญัติเพื่อให้ คณะกรรมการ การเลือกตั้งปฏิบัติ หน้าที่และใช้อำนาจ ตามหลักธรรมาภิบาล ให้เกิดการปฏิบัติหน้าที่ และใช้อำนาจที่ส่งผลดี ต่อกระบวนการเลือกตั้ง เพื่อให้ได้มาซึ่งผู้แทน ตามที่ประชาชนต้อง

มาตรา	พ.ร.ป.ว่าด้วย คณะกรรมการ การเลือกตั้ง พ.ศ. 2560	ร่าง พ.ร.ป.ว่าด้วย คณะกรรมการการเลือกตั้ง (ฉบับที่ ..) พ.ศ.	หลักการและเหตุผล การปรับปรุงแก้ไข
			<p>การที่แท้จริงตามครร ลองการปกครองระบอบ ประชาธิปไตย และทำ ให้การปกครองระบอบ ประชาธิปไตยเกิดความ สมบูรณ์มากขึ้น</p> <ul style="list-style-type: none"> - หลักนิติรัฐ - หลักนิติธรรม - หลักธรรมาภิบาล
65/2	ไม่มี	<p>การปฏิบัติหน้าที่และใช้อำนาจตาม หลักนิติธรรม ให้ปฏิบัติหน้าที่และใช้ อำนาจที่มีความชอบด้วยบทบัญญัติ แห่งกฎหมายอย่างเป็นธรรม รวดเร็ว มีความโปร่งใส ตรวจสอบได้ ไม่ เลือกปฏิบัติมีความเป็นอิสระและเป็น กลาง คำนึงถึงสิทธิเสรีภาพของ ประชาชนและผู้เกี่ยวข้องภายใต้ ขอบเขตแห่งอำนาจหน้าที่ที่กฎหมาย บัญญัติไว้</p>	<p>เป็นการเพิ่มเติม บทบัญญัติเพื่อการกำกับ ให้คณะกรรมการการ เลือกตั้งปฏิบัติหน้าที่ และใช้อำนาจในการ จัดการเลือกตั้งและ คุ้มครองสิทธิของ ประชาชนให้เกิด ความชอบและเป็นธรรม ภายใต้ขอบเขตแห่ง รัฐธรรมนูญและ กฎหมายกำหนดไว้</p> <ul style="list-style-type: none"> - หลักนิติรัฐ - หลักนิติธรรม - หลักความเป็นอิสระ - หลักการตรวจสอบ การใช้อำนาจรัฐ - ทฤษฎีอำนาจรัฐ

มาตรา	พ.ร.ป.ว่าด้วย คณะกรรมการ การเลือกตั้ง พ.ศ. 2560	ร่าง พ.ร.ป.ว่าด้วย คณะกรรมการการเลือกตั้ง (ฉบับที่ ..) พ.ศ.	หลักการและเหตุผล การปรับปรุงแก้ไข
65/3	ไม่มี	การปฏิบัติหน้าที่และใช้อำนาจตามหลักความโปร่งใส ให้ปฏิบัติหน้าที่และใช้อำนาจที่มีความตรงไปตรงมา รวมทั้งต้องมีการเปิดเผยและเข้าถึงข้อมูลข่าวสารที่จำเป็น ถูกต้อง และเชื่อถือได้ ให้ประชาชนได้รับทราบอย่างสม่ำเสมอและทั่วถึง ตลอดจนมีการวางระบบให้การเข้าถึงข้อมูลข่าวสารเป็นไปโดยง่ายและทันกาล	เป็นการเพิ่มเติมบทบัญญัติเพื่อการกำกับให้คณะกรรมการการเลือกตั้งปฏิบัติหน้าที่และใช้อำนาจด้วยความโปร่งใส และให้ประชาชนผู้มีส่วนได้เสียได้รับรู้ข้อมูลข่าวสารโดยถูกต้องกับความเป็นจริง และให้เป็นกลไกสร้างความน่าเชื่อถือและความไว้วางใจต่อคณะกรรมการการเลือกตั้ง ที่จะเกิดผลดีต่อกระบวนการได้มาซึ่งผู้แทนตามที่ประชาชนต้องการที่แท้จริงมากขึ้น - หลักนิติรัฐ - หลักความโปร่งใส - หลักการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐ - ทฤษฎีอำนาจรัฐ
65/4	ไม่มี	การปฏิบัติหน้าที่และใช้อำนาจตามหลักการมีส่วนร่วม โดยให้ประชาชนผู้มีส่วนได้เสียหรือเกี่ยวข้องกับการเลือกตั้งได้มีส่วนร่วมในการรับรู้	เป็นการเพิ่มเติมบทบัญญัติเพื่อการกำกับให้คณะกรรมการการเลือกตั้งปฏิบัติ

มาตรา	พ.ร.ป.ว่าด้วย คณะกรรมการ การเลือกตั้ง พ.ศ. 2560	ร่าง พ.ร.ป.ว่าด้วย คณะกรรมการการเลือกตั้ง (ฉบับที่ ..) พ.ศ.	หลักการและเหตุผล การปรับปรุงแก้ไข
		เรียนรู้ ทำความเข้าใจ ร่วมแสดง ทัศนะ ร่วมเสนอแนะปัญหาและ ประเด็นที่สำคัญที่เกี่ยวข้อง ร่วมคิด แก้ไขปัญหา ร่วมในกระบวนการ ตัดสินใจและการดำเนินงานการ เลือกตั้งและร่วมตรวจสอบการ จัดการเลือกตั้ง	หน้าที่และใช้อำนาจ ที่ต้องให้ประชาชนใน ฐานะเจ้าของอำนาจที่ แท้จริงเข้ามามีส่วนร่วม ในกระบวนการเลือกตั้ง ให้เกิดผลดีต่อกระบวนการ ได้มาซึ่งผู้แทนตามที่ ประชาชนต้องการที่ แท้จริง และเป็นมาตรการ ส่งเสริมให้เกิดความ โปร่งใส - หลักนิติรัฐ - หลักการมีส่วนร่วม - หลักการเลือกตั้ง - หลักการตรวจสอบ การใช้อำนาจรัฐ - ทฤษฎีอำนาจรัฐ
65/5	ไม่มี	การปฏิบัติหน้าที่และใช้อำนาจตาม หลักความเสมอภาค โดยดำเนินการ ให้เกิดความเท่าเทียมกัน ไม่เลือก ปฏิบัติด้วยเหตุความแตกต่างในเรื่อง ถิ่นกำเนิด เชื้อชาติ ภาษา อายุ เพศ ความพิการ สภาพทางกายหรือ สุขภาพ สถานะของบุคคล ฐานะทาง เศรษฐกิจหรือสังคม ความเชื่อทาง ศาสนา การศึกษาอบรม หรือความ คิดเห็นทางการเมือง รวมทั้งให้	เป็นการเพิ่มเติม บทบัญญัติเพื่อกำกับให้ คณะกรรมการ การเลือกตั้งปฏิบัติ หน้าที่และใช้อำนาจ โดยไม่เลือกปฏิบัติ และ สร้างความเท่าเทียมให้ เกิดขึ้นในกระบวนการ เลือกตั้ง - หลักนิติรัฐ

มาตรา	พ.ร.ป.ว่าด้วย คณะกรรมการ การเลือกตั้ง พ.ศ. 2560	ร่าง พ.ร.ป.ว่าด้วย คณะกรรมการการเลือกตั้ง (ฉบับที่ ..) พ.ศ.	หลักการและเหตุผล การปรับปรุงแก้ไข
		โอกาสในการได้รับการส่งเสริมองค์ความรู้และการให้บริการที่เท่าเทียมกันในการเข้าถึงการเลือกตั้งโดยมีวิธีการจัดการเลือกตั้งที่เหมาะสมกับสภาพของผู้มีสิทธิเลือกตั้ง	<ul style="list-style-type: none"> - หลักนิติธรรม - หลักความเสมอภาค - หลักการเลือกตั้ง - หลักการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐ - ทฤษฎีอำนาจรัฐ
65/6	ไม่มี	การปฏิบัติหน้าที่และใช้อำนาจตามหลักประสิทธิภาพ ให้ความสำคัญกับการใช้ทรัพยากรสำหรับการจัดการเลือกตั้งให้เป็นไปอย่างประหยัด เกิดผลผลิตที่คุ้มค่าและบังเกิดประโยชน์สูงสุดต่อส่วนรวม ลดขั้นตอนและระยะเวลาในการปฏิบัติงาน เพื่ออำนวยความสะดวกและลดภาระค่าใช้จ่ายแก่ประชาชน ปรับปรุงและยกเลิกกิจกรรมหรือภารกิจที่ล่าสมัยและไม่มีความจำเป็น มีตัวชี้วัดและกระบวนการติดตามประเมินประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน	<p>เป็นการเพิ่มเติมบทบัญญัติเพื่อการกำกับให้คณะกรรมการการเลือกตั้งยึดถือในการปฏิบัติหน้าที่และใช้อำนาจในกระบวนการเลือกตั้งที่ต้องมีการกำกับการใช้ทรัพยากรให้เกิดความคุ้มค่าและประโยชน์สูงสุด</p> <ul style="list-style-type: none"> - หลักนิติรัฐ - หลักนิติธรรม - หลักประสิทธิภาพ - หลักการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐ - ทฤษฎีอำนาจรัฐ
65/7	ไม่มี	การปฏิบัติหน้าที่และใช้อำนาจตามหลักประสิทธิผล ต้องมีวิสัยทัศน์เพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกฝ่ายในการจัดการเลือกตั้ง ปฏิบัติหน้าที่ตาม	<p>เป็นการเพิ่มเติมบทบัญญัติเพื่อการกำกับให้คณะกรรมการการเลือกตั้งยึดถือในการปฏิบัติหน้าที่และใช้</p>

มาตรา	พ.ร.ป.ว่าด้วย คณะกรรมการ การเลือกตั้ง พ.ศ. 2560	ร่าง พ.ร.ป.ว่าด้วย คณะกรรมการการเลือกตั้ง (ฉบับที่ ..) พ.ศ.	หลักการและเหตุผล การปรับปรุงแก้ไข
		<p>พันธะกิจให้บรรลุเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งคณะกรรมการที่มีการวางเป้าหมายการปฏิบัติงานที่ชัดเจนในระดับที่สามารถตอบสนองต่อความคาดหวังของประชาชน สร้างกระบวนการปฏิบัติงานที่เป็นระบบและมีมาตรฐาน มีการบริหารจัดการความเสี่ยงและมุ่งเน้นผลการปฏิบัติงานที่เป็นเลิศ มีตัวชี้วัดและกระบวนการติดตามประเมินประสิทธิผล พัฒนาและปรับปรุงกระบวนการปฏิบัติงานให้ดีขึ้นอย่างต่อเนื่อง</p>	<p>อำนาจที่ต้องมีกระบวนการปฏิบัติงานที่ดี และให้บรรลุเป้าหมายและวัตถุประสงค์ให้เกิดผลที่ดีต่อกระบวนการได้มาซึ่งผู้แทนของประชาชน</p> <ul style="list-style-type: none"> - หลักนิติรัฐ - หลักประสิทธิผล - หลักการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐ - ทฤษฎีอำนาจรัฐ
65/8	ไม่มี	<p>การปฏิบัติหน้าที่และใช้อำนาจตามหลักการรับผิดชอบให้พร้อมที่จะต้องรับผิดชอบจากการใช้อำนาจหน้าที่ในการจัดการเลือกตั้งที่มีความบกพร่องหรือผิดพลาดและเกิดความเสียหาย มีการจัดวางระบบการรายงานความก้าวหน้าและผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ต่อสาธารณะเพื่อประโยชน์ต่อการตรวจสอบและการให้คุณให้โทษ ตลอดจนต้องมีการจัดเตรียมระบบการแก้ไขหรือบรรเทาปัญหาและผลกระทบที่อาจจะเกิดขึ้น</p>	<p>เป็นการเพิ่มเติมบทบัญญัติเพื่อการกำกับให้คณะกรรมการการเลือกตั้งยึดถือในการปฏิบัติหน้าที่และใช้อำนาจให้พร้อมที่จะถูกตรวจสอบและให้มีหน้าที่จัดระบบรองรับการแก้ไขปัญหาและผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติหน้าที่และใช้อำนาจ</p> <ul style="list-style-type: none"> - หลักนิติรัฐ - หลักการรับผิดชอบ

มาตรา	พ.ร.ป.ว่าด้วย คณะกรรมการ การเลือกตั้ง พ.ศ. 2560	ร่าง พ.ร.ป.ว่าด้วย คณะกรรมการการเลือกตั้ง (ฉบับที่ ..) พ.ศ.	หลักการและเหตุผล การปรับปรุงแก้ไข
			<ul style="list-style-type: none"> - หลักการตรวจสอบ การใช้อำนาจรัฐ - ทฤษฎีอำนาจรัฐ
65/9	ไม่มี	<p>การปฏิบัติหน้าที่และใช้อำนาจตามหลักคุณธรรม ให้มีจิตสำนึกต่อความรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่ให้ เป็นไปอย่างมีศีลธรรม คุณธรรม ซื่อสัตย์สุจริต และตรงตามความคาดหวังของสังคม รวมทั้งยึดมั่นในอุดมการณ์และค่านิยมหลักของมาตรฐานจริยธรรมของผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระและหัวหน้าหน่วยงานธุรการขององค์กรอิสระ และดำเนินการให้เจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องยึดมั่นในประมวลจริยธรรมที่มีอำนาจตามกฎหมายได้ กำหนดขึ้นบังคับใช้เพื่อตอบสนองการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข</p>	<p>เป็นการเพิ่มเติมบทบัญญัติเพื่อการกำกับและส่งเสริมให้คณะกรรมการการเลือกตั้งปฏิบัติหน้าที่และใช้อำนาจที่มีคุณธรรมและจรรยาบรรณ ที่จะส่งผลทำให้กระบวนการได้มาซึ่งผู้แทนของประชาชนมีความเป็นธรรม</p> <ul style="list-style-type: none"> - หลักนิติรัฐ - หลักนิติธรรม - หลักคุณธรรม - หลักการตรวจสอบ การใช้อำนาจรัฐ - ทฤษฎีอำนาจรัฐ
65/10	ไม่มี	<p>การปฏิบัติหน้าที่และใช้อำนาจตามหลักความรับผิดชอบร่วมกัน ให้คณะกรรมการรับผิดชอบร่วมกันต่อภารกิจและหน้าที่ การกระทำ การตัดสินใจและการกำหนดนโยบายต่างๆ เกี่ยวกับการเลือกตั้งและการอื่นตามหน้าที่ที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญ</p>	<p>เป็นการเพิ่มเติมบทบัญญัติการกำกับให้กรรมการการเลือกตั้งเกิดความตระหนักในการปฏิบัติหน้าที่และใช้อำนาจที่ทุกคนต้องมีความรับผิดชอบร่วมกันใน</p>

มาตรา	พ.ร.ป.ว่าด้วย คณะกรรมการ การเลือกตั้ง พ.ศ. 2560	ร่าง พ.ร.ป.ว่าด้วย คณะกรรมการการเลือกตั้ง (ฉบับที่ ..) พ.ศ.	หลักการและเหตุผล การปรับปรุงแก้ไข
		และกฎหมาย	ภารกิจและหน้าที่ รวมทั้งผลที่เกิดขึ้นจาก การปฏิบัติหน้าที่และใช้ อำนาจ - หลักนิติรัฐ - หลักความรับผิดชอบ ร่วมกัน - หลักการตรวจสอบ การใช้อำนาจรัฐ - ทฤษฎีอำนาจรัฐ
65/11	ไม่มี	การปฏิบัติหน้าที่และใช้อำนาจตาม หลักความรับผิดชอบให้คณะกรรมการ ตระหนักและมีความรับผิดชอบใน ภารกิจและหน้าที่ตามที่กำหนดไว้ใน รัฐธรรมนูญและกฎหมายสำนึก รับผิดชอบต่อประชาชนและการ ปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมี พระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ใส่ ใจปัญหาและกระตือรือร้นในการ แก้ปัญหาการบริหารจัดการเลือกตั้ง ในทุกระดับ	เป็นการเพิ่มเติม บทบัญญัติเพื่อการ กำกับให้คณะกรรมการ การเลือกตั้งต้องปฏิบัติ หน้าที่และใช้อำนาจ ที่ต้องมีความรับผิดชอบ ในภารกิจและหน้าที่ที่ ได้รับมอบหมายโดยไม่ ละเลยหรือเพิกเฉย - หลักนิติรัฐ - หลักความรับผิดชอบ - หลักการตรวจสอบ การใช้อำนาจรัฐ - ทฤษฎีอำนาจรัฐ
65/12	ไม่มี	ให้คณะกรรมการมีหน้าที่และอำนาจ ออกกฎ กำหนดหลักเกณฑ์และ วิธีการปฏิบัติหน้าที่และใช้อำนาจใน	เป็นการเพิ่มเติม บทบัญญัติบังคับให้มี การกำหนดหลักเกณฑ์

มาตรา	พ.ร.ป.ว่าด้วย คณะกรรมการ การเลือกตั้ง พ.ศ. 2560	ร่าง พ.ร.ป.ว่าด้วย คณะกรรมการการเลือกตั้ง (ฉบับที่ ..) พ.ศ.	หลักการและเหตุผล การปรับปรุงแก้ไข
		<p>เรื่องดังต่อไปนี้</p> <p>(1) ข้อห้ามกรรมการการเลือกตั้งร่วมพิจารณาและวินิจฉัยเรื่องที่มีส่วนได้เสีย การยื่นคำคัดค้าน การพิจารณาคำคัดค้าน และการสั่งมิให้กรรมการการเลือกตั้งเข้าร่วมพิจารณาและวินิจฉัย</p> <p>(2) รูปแบบและการจัดให้เหตุผลในคำวินิจฉัยเรื่องที่มีผลกระทบต่อสิทธิหรือหน้าที่ของบุคคล</p> <p>(3) ระยะเวลาการดำเนินการสืบสวน สอบสวน การไต่สวน การพิจารณา และวินิจฉัย</p> <p>(4) การเปิดเผยแสดงคะแนนเลือกตั้งรายหน่วยเลือกตั้งของแต่ละเขตเลือกตั้งที่นำมาใช้คำนวณรวมผลคะแนนและประกาศผลการเลือกตั้ง</p> <p>(5) การให้สิทธิประชาชนตรวจสอบความถูกต้องและเข้าถึงข้อมูลเกี่ยวกับการเลือกตั้ง</p> <p>(6) ขั้นตอนและระยะเวลาแล้วเสร็จของงานแต่ละงานที่เกี่ยวข้องกับการบริการประชาชนและการประกาศให้ประชาชนทราบขั้นตอนและระยะเวลาแล้วเสร็จของงานเป็นการทั่วไป</p> <p>(7) การอื่นที่จำเป็นให้การปฏิบัติหน้าที่และใช้อำนาจเป็นไปตามหลักธรรมาภิบาล</p>	<p>และวิธีการปฏิบัติหน้าที่และใช้อำนาจในเรื่องที่สำคัญและจำเป็นที่จะส่งผลให้การบังคับใช้หลักธรรมาภิบาลเกิดผลสัมฤทธิ์</p> <ul style="list-style-type: none"> - หลักนิติรัฐ - หลักนิติธรรม - หลักธรรมาภิบาล - หลักความเป็นอิสระ - หลักการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐ - ทฤษฎีอำนาจรัฐ

มาตรา	พ.ร.ป.ว่าด้วย คณะกรรมการ การเลือกตั้ง พ.ศ. 2560	ร่าง พ.ร.ป.ว่าด้วย คณะกรรมการการเลือกตั้ง (ฉบับที่ ..) พ.ศ.	หลักการและเหตุผล การปรับปรุงแก้ไข
65/13	ไม่มี	ให้คณะกรรมการมีหน้าที่และอำนาจ ออกกฎกำหนดหลักเกณฑ์การปฏิบัติงานบังคับใช้กับผู้ปฏิบัติงานให้สอดคล้องกับหลักธรรมาภิบาลที่บัญญัติไว้ในหมวดนี้โดยการกำหนดให้เหมาะสมกับขอบเขตแห่งหน้าที่และอำนาจของผู้ปฏิบัติงานแต่ละประเภท และระดับตำแหน่ง	เป็นการเพิ่มเติม บทบัญญัติ เพื่อให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีหน้าที่และอำนาจออกหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ปฏิบัติงานให้เป็นไปตามหลักธรรมาภิบาลที่เหมาะสมกับหน้าที่และอำนาจของผู้ปฏิบัติงานแต่ละประเภท เพื่อให้หลักธรรมาภิบาลบังคับใช้ครอบคลุมไปถึงบรรดาผู้ปฏิบัติงานด้วย - หลักนิติรัฐ - หลักนิติธรรม - หลักความเป็นอิสระ - หลักการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐ - ทฤษฎีอำนาจรัฐ
65/14	ไม่มี	ให้คณะกรรมการมีหน้าที่และอำนาจ ออกกฎกำหนดตัวชี้วัดและการประเมินผลการปฏิบัติหน้าที่และใช้อำนาจของคณะกรรมการและ ผู้ปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาล คณะกรรมการต้องดำเนินการให้มี	เป็นการเพิ่มเติม บทบัญญัติเพื่อให้มีการประเมินผลการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาล โดยให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีหน้าที่

มาตรา	พ.ร.ป.ว่าด้วย คณะกรรมการ การเลือกตั้ง พ.ศ. 2560	ร่าง พ.ร.ป.ว่าด้วย คณะกรรมการการเลือกตั้ง (ฉบับที่ ..) พ.ศ.	หลักการและเหตุผล การปรับปรุงแก้ไข
		<p>การประเมินผลการปฏิบัติหน้าที่และใช้อำนาจของคณะกรรมการและผู้ปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลในทุกกรอบปี และให้ประกาศผลการประเมินเผยแพร่ให้ประชาชนทราบ</p>	<p>และอำนาจออกกฎเกณฑ์กำหนดตัวชี้วัดและการประเมินผลการปฏิบัติหน้าที่และการใช้อำนาจของคณะกรรมการการเลือกตั้งและผู้ปฏิบัติงาน ตามรอบระยะเวลาประเมินที่ชัดเจนและให้เผยแพร่เพื่อความโปร่งใส</p> <ul style="list-style-type: none"> - หลักนิติรัฐ - หลักนิติธรรม - หลักความโปร่งใส - หลักความเป็นอิสระ - หลักการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐ - ทฤษฎีอำนาจรัฐ
65/15	ไม่มี	<p>ให้คณะกรรมการออกกฎตามมาตรา 65/12 มาตรา 65/13 และมาตรา 65/14 ให้แล้วเสร็จภายใน 180 วัน นับแต่วันที่บทบัญญัติว่าด้วยการนั้นมีผลใช้บังคับ</p>	<p>เป็นการเพิ่มเติมบทบัญญัติกำหนดระยะเวลาบังคับการให้คณะกรรมการการเลือกตั้งต้องดำเนินการออกกฎให้แล้วเสร็จ เพื่อให้เกิดผลบังคับใช้ที่มีระยะเวลาแน่นอน</p>

มาตรา	พ.ร.ป.ว่าด้วย คณะกรรมการ การเลือกตั้ง พ.ศ. 2560	ร่าง พ.ร.ป.ว่าด้วย คณะกรรมการการเลือกตั้ง (ฉบับที่ ..) พ.ศ.	หลักการและเหตุผล การปรับปรุงแก้ไข
			- หลักนิติรัฐ - หลักนิติธรรม - หลักการตรวจสอบ การใช้อำนาจรัฐ - ทฤษฎีอำนาจรัฐ
หมวด 4 บทกำหนดโทษ			
66-69	คงเดิม	...	
หมวด 4 บทเฉพาะกาล			
70-78	คงเดิม	...	

4. การสัมมนารับฟังความคิดเห็น (Hearing)

การสัมมนารับฟังความคิดเห็น (Hearing) เป็นขั้นตอนหนึ่งของการวิจัยที่มีหลักการในการนำเอาคำตอบที่ได้จากการวิจัยมานำเสนอให้ประชากรที่เกี่ยวข้องได้มีส่วนร่วมในการรับฟังและวิพากษ์ (Comment) ผลการวิจัยพร้อมข้อเสนอแนะ ซึ่งผู้วิจัยจะได้นำไปดำเนินการวิเคราะห์และพิจารณาเพื่อการปรับปรุงแก้ไขให้ผลการวิจัยมีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

การวิจัยนี้ได้จัดทำการสัมมนารับฟังความคิดเห็น เมื่อวันที่ ๗ ธันวาคม ๒๕๖๔ ณ ห้อง ลานแวนเดอร์ ๒ ชั้น ๓ โรงแรมทีเค พาเลซ แอนด์ คอนเวนชั่น กรุงเทพมหานคร ระหว่างเวลา ๑๓.๐๐ น.-๑๖.๐๐ น. มีผู้เข้าร่วมการสัมมนารับฟังความคิดเห็น จำนวน ๕๙ คน (ดูภาพประกอบที่ ๕.๖)

ภาพประกอบที่ 5.6 การรับฟังความคิดเห็น (Hearing)

การเข้าร่วมรับฟังความคิดเห็นนั้น ประชากรที่เข้าร่วมรับฟังความคิดเห็น ได้ร่วมวิพากษ์ (Comment) และให้ข้อเสนอแนะ เพื่อผู้วิจัยจะได้นำไปวิเคราะห์เพื่อการปรับปรุงแก้ไขให้คำตอบที่สมบูรณ์มากที่สุด เพื่อเสนอเป็นต้นแบบของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ที่มีความสมบูรณ์มากที่สุด โดยมีกระบวนการดำเนินการ Hearing ดังต่อไปนี้

กระบวนการจัดทำ Hearing มีขั้นตอน คือ ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิจัยตาม Power Point โดยมีสาระสำคัญ คือ ความเป็นมาของปัญหาที่นำไปสู่การทำวิจัย วัตถุประสงค์การวิจัย วัตถุประสงค์การทำ Hearing วิธีวิทยาการวิจัยที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล และวิเคราะห์ข้อมูล เนื้อหาที่วิจัยประกอบด้วย กฎหมายระหว่างประเทศและกฎหมายต่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับหลักธรรมาภิบาลและการเลือกตั้ง

กฎหมายมหาชนระหว่างประเทศได้แก่ ปฏิญญาสากลว่าสิทธิมนุษยชน (Universal Declaration of Human Rights) อนุสัญญาระหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง (International Covenant on Civil and Political Rights)

กฎหมายต่างประเทศ ได้แก่ สาธารณรัฐเกาหลี มีกฎหมาย Korea Republic of the Constitution of 1948 (พ.ศ. 2491) with Amendments through 1987 (พ.ศ. 2530), Public Official Election Act, 2010 (พ.ศ. 2553) สาธารณรัฐฟิลิปปินส์ มีกฎหมาย The Constitution of the Republic of the

Philippines, 1987 (พ.ศ. 2553), Republic Act No.07166, 1991 (พ.ศ. 2534), Republic Act No.9006, 2001 (พ.ศ. 2544) สาธารณรัฐอินเดีย มีกฎหมาย The Constitution of India, 1949 (พ.ศ. 2492), Election Commission of India's Model Code of Conduct For The Guidance of The Political Parties and Candidates

กฎหมายไทยที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการเลือกตั้งและธรรมาภิบาล ได้แก่ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2534 รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. 2541 พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. 2550 พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. 2560 พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2534 และที่แก้ไขเพิ่มเติม พระราชบัญญัติการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2560 ประกาศพระราชโองการให้ใช้ยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2561 พระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. 2562 พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546 ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ. 2542 ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่อง ยกเลิกระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ. 2542 พ.ศ. 2547 และมาตรฐานทางจริยธรรมของตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ และผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ รวมทั้งผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินและหัวหน้าหน่วยงานธุรการของศาลรัฐธรรมนูญและองค์กรอิสระ พ.ศ. 2561

ข้อค้นพบผลการวิจัยที่เสนอเป็น โครงร่างการพัฒนากฎหมายในการปฏิบัติหน้าที่และใช้อำนาจของคณะกรรมการการเลือกตั้ง เพื่อนำไปสู่การปรับปรุงแก้ไขพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง โดยมีโครงสร้างของกฎหมายประกอบด้วย

ชื่อร่างพระราชบัญญัติ (มาตรา 1) ร่างพระราชบัญญัติทุกฉบับต้องมีชื่อ เพื่อแสดงให้เห็นทราบถึงสาระสำคัญและขอบเขตในการบังคับใช้ของร่างพระราชบัญญัตินั้น ซึ่งตามแบบกฎหมายของไทย ชื่อกฎหมายจะปรากฏอยู่ 2 แห่ง คือ ส่วนหัวและในร่างมาตรา 1

วันบังคับใช้ (มาตรา 2) เป็นการกำหนดครุณวันบังคับใช้แน่นอน ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป เพื่อที่หน่วยงานหรือเจ้าหน้าที่ ซึ่งเป็นผู้ใช้อำนาจตามกฎหมาย หรือผู้ต้องถูกบังคับตามกฎหมายทราบวันบังคับใช้

บทนิยาม (มาตรา 3) เป็นการกำหนดกรอบของบทนิยามเพื่อป้องกันไม่ให้เข้าใจไปไกลกว่าความประสงค์หรือขยายความหมายเกินกว่าที่มีอยู่ตามปกติ

10) เพิ่มเติมมาตรา 65/10 ขึ้นใหม่ โดยการเพิ่มเติมในเรื่องการกำหนดหลักความรับผิดชอบร่วมกัน เป็นหลักธรรมาภิบาลในการปฏิบัติหน้าที่และใช้อำนาจของคณะกรรมการการเลือกตั้ง และวางแนวทางการปฏิบัติหน้าที่และใช้อำนาจตามหลักความรับผิดชอบร่วมกัน

11) เพิ่มเติมมาตรา 65/11 ขึ้นใหม่ โดยการเพิ่มเติมในเรื่องการกำหนดหลักความรับผิดชอบ เป็นหลักธรรมาภิบาลในการปฏิบัติหน้าที่และใช้อำนาจของคณะกรรมการการเลือกตั้ง และวางแนวทางการปฏิบัติหน้าที่และใช้อำนาจตามหลักความรับผิดชอบ

12) เพิ่มเติมมาตรา 65/12 ขึ้นใหม่ โดยการเพิ่มเติมในเรื่องการกำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีหน้าที่และอำนาจออกกฎ กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการปฏิบัติหน้าที่และใช้อำนาจในเรื่องข้อห้ามกรรมการการเลือกตั้งร่วมพิจารณาและวินิจฉัยเรื่องที่มีส่วนได้เสีย การยื่นคำคัดค้าน การพิจารณาคำคัดค้าน และการสั่งมิให้กรรมการการเลือกตั้งเข้าร่วมพิจารณาและวินิจฉัย รูปแบบ และการจัดให้เหตุผลในคำวินิจฉัย ระยะเวลาการดำเนินการสืบสวนสอบสวน การไต่สวน การพิจารณาและวินิจฉัย การเปิดเผยแสดงคะแนนเลือกตั้งรายหน่วยเลือกตั้งของแต่ละเขตเลือกตั้ง ที่นำมาใช้คำนวณรวมผลคะแนนและประกาศผลการเลือกตั้ง การให้สิทธิประชาชนตรวจสอบ ความถูกต้องและเข้าถึงข้อมูลเกี่ยวกับการเลือกตั้ง ขั้นตอนและระยะเวลาแล้วเสร็จของงานแต่ละงาน ที่เกี่ยวข้องกับการบริการประชาชนและการประกาศให้ประชาชนทราบขั้นตอนและระยะเวลาแล้วเสร็จของงานเป็นการทั่วไป และการอื่นที่จำเป็นให้การปฏิบัติหน้าที่และใช้อำนาจเป็นไปตามหลักธรรมาภิบาล

13) เพิ่มเติมมาตรา 65/13 ขึ้นใหม่ โดยการเพิ่มเติมในเรื่องการให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีหน้าที่และอำนาจออกกฎเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ปฏิบัติงานให้สอดคล้องกับหลักธรรมาภิบาล

14) เพิ่มเติมมาตรา 65/14 ขึ้นใหม่ โดยการเพิ่มเติมในเรื่องการให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีหน้าที่และอำนาจกำหนดตัวชี้วัดและการประเมินผลการปฏิบัติหน้าที่และใช้อำนาจตามหลักธรรมาภิบาลของคณะกรรมการการเลือกตั้งและผู้ปฏิบัติงานและให้คณะกรรมการการเลือกตั้งดำเนินการให้มีการประเมินผลการปฏิบัติหน้าที่และใช้อำนาจในทุกกรอบปี แล้วประกาศผลการประเมินเผยแพร่ให้ประชาชนทราบ

15) เพิ่มเติมมาตรา 65/14 ขึ้นใหม่ โดยการเพิ่มเติมในเรื่องการกำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งออกกฎตามที่กำหนดไว้ให้แล้วเสร็จภายใน 180 วัน นับแต่วันที่บทบัญญัติว่าด้วยการนั้นมีผลใช้บังคับ

ผู้รักษาการ (มาตรา 5) เป็นการกำหนดผู้รักษาการตามกฎหมายที่ตราขึ้นบังคับใช้

ประเด็นที่กล่าวมานั้นนำไปสู่การวิพากษ์ของผู้เข้าร่วมสัมมนาฯ รับฟังความคิดเห็นในการรับฟังความคิดเห็นที่มีหน่วยงานและผู้มีส่วนได้เสียเกี่ยวข้องกับการเลือกตั้ง ประกอบด้วย นักวิชาการ นักการเมือง นักกฎหมาย เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการเลือกตั้งและประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งทั่วไป ได้ข้อวิพากษ์กับข้อเสนอที่เป็นประโยชน์ต่อการวิจัย ดังนี้

1) ผู้เข้าร่วมสัมมนาฯ รับฟังความคิดเห็น (Hearing) ยอมรับว่าปัญหาการปฏิบัติหน้าที่และใช้อำนาจของคณะกรรมการการเลือกตั้งในอดีตจนถึงปัจจุบัน สาเหตุแห่งปัญหาส่วนหนึ่งเกิดขึ้นเนื่องจากไม่มีการกำหนดหลักธรรมาภิบาลไว้ชัดเจนที่มีผลบังคับผูกพันทางกฎหมายกับคณะกรรมการการเลือกตั้งสำหรับกำกับการปฏิบัติหน้าที่และใช้อำนาจของคณะกรรมการการเลือกตั้งที่เป็นองค์กรสูงสุดในกระบวนการจัดการเลือกตั้งให้ได้ผู้แทนที่ราษฎรหรือประชาชนเลือกเข้ามาทำหน้าที่นิติบัญญัติในการตรากฎหมายหรือเป็นฝ่ายบริหารที่เป็นรัฐบาลหรือในการบริหารปกครองระดับท้องถิ่น การปฏิบัติหน้าที่และใช้อำนาจของคณะกรรมการการเลือกตั้งโดยทั่วไปเป็นการใช้ดุลพินิจที่จะเป็นคุณและเป็นโทษ ก่อให้เกิดช่องทางการใช้ดุลพินิจที่เอื้อประโยชน์ต่อพรรคการเมืองและผู้สมัครรับเลือกตั้ง ซึ่งสามารถที่จะใช้เป็นช่องทางในการแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบการปฏิบัติหน้าที่และใช้อำนาจของคณะกรรมการการเลือกตั้งยังเป็นที่เคลือบแคลงสงสัยหรือเป็นที่กังขาของพรรคการเมือง ผู้สมัครรับเลือกตั้ง และประชาชนทั่วไป อันนำไปสู่ผลกระทบที่ตามมาคือ กระบวนการจัดการเลือกตั้งให้ได้มาซึ่งผู้แทนของประชาชนไม่เป็นไปตามความต้องการของประชาชนอย่างแท้จริงตามครรลองของการปกครองระบอบประชาธิปไตย ประชาชนผู้มีส่วนได้เสียเกิดความไม่เชื่อมั่นและไว้วางใจในการปฏิบัติหน้าที่และใช้อำนาจของคณะกรรมการการเลือกตั้ง จึงสมควรที่จะมีการพัฒนาระบบการบริหารงานให้เป็นไปตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี โดยการพัฒนากฎหมายในการปฏิบัติหน้าที่และใช้อำนาจของคณะกรรมการการเลือกตั้ง เพื่อนำเอาหลักหลักธรรมาภิบาลมาเป็นเครื่องมือหรือกลไกกำกับให้เกิดการปฏิบัติหน้าที่และใช้อำนาจโดยชอบและเป็นการป้องกันปัญหาที่จะเกิดขึ้น

2) ผู้เข้าร่วมสัมมนาฯ รับฟังความคิดเห็น (Hearing) เห็นด้วยในการนำเสนอกฎหมายโดยการจัดทำร่างแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. 2560 คือ ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. และมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

(1) ให้เพิ่มเติมบทบัญญัติกำหนดค่านิยม “หลักธรรมาภิบาล หมายความว่า กฎเกณฑ์กำกับการปฏิบัติหน้าที่และใช้อำนาจให้เป็นไปตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี อันประกอบด้วย หลักนิติธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความเสมอภาค

หลักประสิทธิภาพ หลักประสิทธิผล หลักการระมัดชอบ หลักคุณธรรม หลักความรับผิดชอบร่วมกัน และหลักความรับผิดชอบ” ในมาตรา 3 เพื่อจะทำให้ร่างกฎหมายมีความชัดเจนในการใช้บังคับ

(2) ให้ปรับแก้ไขบทบัญญัติในมาตรา 65/3 โดยตัดข้อความ “ตลอดจนมีการวางระบบให้การเข้าถึงข้อมูลข่าวสารเป็นไปโดยง่ายและทันกาล” เพื่อให้กฎหมายมีบทบัญญัติที่กระชับชัดเจนมากขึ้น

(3) ให้ปรับแก้ไขบทบัญญัติในมาตรา 65/8 มาตรา 65/10 และมาตรา 65/11 โดยนำมารวมไว้ในบทบัญญัติมาตราเดียวกันเนื่องจากหลักการทั้งสามมาตรามีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกัน

(4) ให้ปรับแก้ไขบทบัญญัติในมาตรา 65/12 (2) กรณีการใช้คำว่า “...เรื่องที่มีผลกระทบต่อสิทธิหรือหน้าที่ของบุคคล” ซึ่งเห็นว่าอาจทำให้เกิดปัญหาการตีความ ควรระบุให้ชัดเจนว่าคำวินิจฉัยในเรื่องใดหรือลักษณะใดให้ชัดเจนมากกว่านี้

(5) ให้ปรับแก้ไขบทบัญญัติในมาตรา 65/13 ให้ปรับเปลี่ยนข้อความจาก “ให้สอดคล้องกับหลักธรรมาภิบาลที่บัญญัติไว้ในหมวดนี้” เป็น “ตามหลักธรรมาภิบาล” เพื่อให้สอดคล้องกับการให้เพิ่มคำนิยาม “หลักธรรมาภิบาล” และจะทำให้บทบัญญัติเกิดความกระชับและมีความชัดเจน และ ควรมีการเพิ่มเติมบทบัญญัติเกี่ยวกับมาตรการลงโทษในมาตรา 65/13 ในกรณีที่ผู้ปฏิบัติงานไม่ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์การปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลที่กำหนดไว้ เพื่อให้เกิดมาตรการบังคับได้ผู้ใดฝ่าฝืนควรมีโทษตามควรแก่กรณี

(6) ให้เพิ่มเติมบทบัญญัติมาตรา 65/15 โดยเพิ่มเงื่อนไขให้มีการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎตามรอบระยะเวลาที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด โดยให้มีการรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องประกอบด้วย และพัฒนาให้สอดคล้องเหมาะสมกับบริบทต่าง ๆ ที่เปลี่ยนแปลงไป และในกรณีที่คณะกรรมการการเลือกตั้งไม่ออกกฎหมายในเวลาที่กำหนดให้รายงานเหตุผลต่อรัฐสภาหรือคณะรัฐมนตรีหรือองค์กรอื่นที่เหนือขึ้นไป ภายในเวลา 30 วัน นับแต่พ้นกำหนด เพื่อให้มีมาตรการตรวจสอบการปฏิบัติหน้าที่และใช้อำนาจตามที่กฎหมายกำหนด

กล่าวโดยสรุป จากข้อวิพากษ์และข้อเสนอแนะจากการ Hearing ดังที่กล่าวมาข้างต้น 6 ประเด็นพอที่จะสรุปในแต่ละประเด็นที่มีการวิพากษ์

ประเด็นที่ 1 คำนิยามของคำว่า “หลักธรรมาภิบาล” ผู้วิจัยเห็นด้วย เพื่อให้การร่างกฎหมายมีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น และบทบัญญัติคำว่า “หลักธรรมาภิบาล” ในร่างกฎหมายมีความชัดเจนในการใช้บังคับ

ประเด็นที่ 2 การปรับแก้ไขบทบัญญัติในมาตรา 65/3 โดยตัดข้อความ “ตลอดจนมีการวางระบบให้การเข้าถึงข้อมูลข่าวสารเป็นไปโดยง่ายและทันกาล” ผู้วิจัยเห็นด้วย เพื่อให้บทบัญญัติดังกล่าวกระชับมากขึ้นและร่างกฎหมายมีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

ประเด็นที่ 3 การปรับแก้ไขบทบัญญัติในมาตรา 65/8 มาตรา 65/10 และมาตรา 65/11 โดยการนำมารวมไว้ในบทบัญญัติมาตราเดียวกัน ผู้วิจัยเห็นด้วย เนื่องจากหลักธรรมาภิบาลในสามมาตราดังกล่าวมีความสัมพันธ์กันและเพื่อให้ร่างกฎหมายมีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

ประเด็นที่ 4 การปรับแก้ไขบทบัญญัติในมาตรา 65/12 (2) กรณีการใช้ความว่า “...เรื่องที่มีผลกระทบต่อสิทธิหรือหน้าที่ของบุคคล” ผู้วิจัยเห็นด้วยเพื่อให้เกิดความชัดเจนในการบังคับใช้และไม่ให้มีปัญหาการตีความ จึงปรับเป็น “(2) รูปแบบและการจัดให้เหตุผลในคำวินิจฉัยกรณีที่ถูกกฎหมายกำหนดให้ต้องจัดทำคำวินิจฉัย” ซึ่งจะเป็นการเจาะจงเฉพาะในเรื่องที่ถูกกฎหมายกำหนดให้จัดทำคำวินิจฉัยเท่านั้น และทำให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. 2560 มาตรา 19 ที่บัญญัติไว้ว่า “ในกรณีที่คณะกรรมการต้องมีมติวินิจฉัยในเรื่องดังต่อไปนี้...” และมาตรา 20 บัญญัติไว้ว่า “...และในกรณีที่ต้องทำคำวินิจฉัยเมื่อคณะกรรมการให้ความเห็นชอบร่างคำวินิจฉัยนั้นและประธานกรรมการหรือผู้ทำหน้าที่แทนประธานกรรมการได้ลงนามในคำวินิจฉัยนั้นแล้วให้ถือว่าเป็นคำวินิจฉัยของคณะกรรมการ...” อีกด้วย

ประเด็นที่ 5 การปรับแก้ไขบทบัญญัติในมาตรา มาตรา 65/13 ให้ปรับเปลี่ยนข้อความจาก “ให้สอดคล้องกับหลักธรรมาภิบาลที่บัญญัติไว้ในหมวดนี้” เป็น “ตามหลักธรรมาภิบาล” ผู้วิจัยเห็นด้วย เนื่องจาก ได้มีการให้เพิ่มคำนิยาม “หลักธรรมาภิบาล” ไว้แล้ว และทำให้บทบัญญัติเกิดความกระชับและมีความชัดเจน รวมทั้งสอดคล้องกับบทบัญญัติมาตราอื่นๆ ด้วย และการให้เพิ่มเติมบทบัญญัติเกี่ยวกับมาตรการลงโทษในมาตรา 65/13 ในกรณีที่ผู้ปฏิบัติงานไม่ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์การปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลที่กำหนดไว้ ผู้วิจัยเห็นด้วย เพื่อให้เกิดการเคารพต่อกฎเกณฑ์และทำให้กฎหมายมีสภาพบังคับใช้ที่มีประสิทธิผลมากขึ้น แต่เนื่องจากคณะกรรมการการเลือกตั้งเป็นองค์กรอิสระที่ไม่ได้อยู่ภายใต้การควบคุมกำกับของคณะรัฐมนตรี และหลักเกณฑ์การปฏิบัติงานมีรายละเอียดและความสำคัญแตกต่างกันไป จึงควรให้คณะกรรมการการเลือกตั้งซึ่งเป็นองค์กรสูงสุดในกระบวนการเลือกตั้งเป็นผู้มีอำนาจกำหนดมาตรการลงโทษ จึงเพิ่มความต่อไปนี้ ในบทบัญญัติมาตรา 65/13 “ทั้งนี้ หลักเกณฑ์การปฏิบัติงานดังกล่าวต้องระบุด้วยว่าการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามจะต้องได้รับโทษอย่างไร”

ประเด็นที่ 6 การเพิ่มเติมบทบัญญัติมาตรา 65/15 โดยเพิ่มเงื่อนไขให้คณะกรรมการการเลือกตั้งจัดให้มีการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎตามรอบระยะเวลาที่คณะกรรมการการเลือกตั้ง

กำหนด โดยให้รับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องประกอบด้วย และพัฒนากฎหมายฉบับให้สอดคล้องและเหมาะสมกับบริบทต่างๆ ที่เปลี่ยนแปลงไป และในกรณีที่คณะกรรมการการเลือกตั้งไม่ออกกฎภายในเวลาที่กำหนดให้รายงานเหตุผลต่อรัฐสภาหรือคณะรัฐมนตรีหรือองค์กรอื่นที่เหนือขึ้นไปภายในเวลา 30 วัน นับแต่พ้นกำหนด ผู้วิจัยเห็นด้วยกับหลักการและระยะเวลาการกำหนดให้รายงาน แต่เนื่องจากคณะกรรมการการเลือกตั้งเป็นองค์กรอิสระที่ไม่ได้อยู่ภายใต้การควบคุมกำกับของคณะรัฐมนตรีหรือหน่วยงานใด จึงควรบัญญัติให้รายงานเหตุผลต่อรัฐสภาในฐานะที่สมาชิกรัฐสภาเป็นผู้แทนปวงชนชาวไทย ที่จะทำให้มีการตรวจสอบโดยการอภิปรายซักถามคณะกรรมการการเลือกตั้งแทนประชาชน และเห็นด้วยกับการที่ให้มีการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมายตามระยะเวลาที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด โดยการให้รับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องประกอบด้วย และให้มีการพัฒนากฎหมายฉบับให้สอดคล้องและเหมาะสมกับบริบทต่าง ๆ ที่เปลี่ยนแปลงไป ซึ่งเป็นการสอดคล้องกับหลักการในมาตรา 77 วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 และจะทำให้มีการแก้ไขปรับปรุงกฎหมายให้มีสภาพบังคับใช้ที่เหมาะสมมากขึ้น

จากประเด็นที่ได้จากการวิพากษ์และข้อเสนอแนะของประชากรทั้ง 6 ประเด็นดังกล่าวที่ทำการวิพากษ์และเสนอแนะจาก Hearing ซึ่งการวิจัยได้ทำการแก้ไขปรับปรุงเพิ่มเติมในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ในแต่ละมาตรา เป็นดังนี้

1) มาตรา 3 เพิ่มเติมคำนิยามคำว่า “หลักธรรมาภิบาล หมายความว่า กฎเกณฑ์กำกับการปฏิบัติหน้าที่และใช้อำนาจให้เป็นไปตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี อันประกอบด้วยหลักนิติธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความเสมอภาค หลักประสิทธิภาพ หลักประสิทธิผล หลักการระับผิดชอบ หลักคุณธรรม หลักความรับผิดชอบร่วมกัน และหลักความรับผิดชอบ”

2) มาตรา 65/3 แก้ไขโดยตัดข้อความ “ตลอดจนมีการวางระบบให้การเข้าถึงข้อมูลข่าวสารเป็นไปโดยง่ายและทันกาล” ออกไป

3) มาตรา 65/8 ปรับแก้ไขโดยนำบทบัญญัติในมาตรา 65/10 และมาตรา 65/11 มาบัญญัติรวมไว้ในมาตรานี้ด้วย

4) มาตรา 65/12 ปรับแก้ไขบทบัญญัติใน (2) จากคำว่า “(2) รูปแบบและการจัดให้เหตุผลในคำวินิจฉัยเรื่องที่มีผลกระทบต่อสิทธิหรือหน้าที่ของบุคคล” เป็น “(2) รูปแบบและการจัดให้เหตุผลในคำวินิจฉัยกรณีที่ถูกหมายกำหนดให้ต้องจัดทำคำวินิจฉัย” และปรับแก้ไขเลขมาตราเป็น “มาตรา 10”

5) มาตรา 65/13 ปรับแก้ไขบทบัญญัติเปลี่ยนข้อความจาก “ให้สอดคล้องกับหลักธรรมาภิบาลที่บัญญัติไว้ในหมวดนี้” เป็น “ตามหลักธรรมาภิบาล” และเพิ่มเติมความ “ทั้งนี้ หลักเกณฑ์การปฏิบัติงานดังกล่าวต้องระบุว่า การฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามจะต้องได้รับโทษอย่างไร” ต่อจากข้อความสุดท้ายของมาตรานี้ และปรับแก้ไขเลขมาตราเป็น “มาตรา 11”

6) มาตรา 65/15 เพิ่มเติมบัญญัติ “และให้มีการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎตามรอบระยะเวลาที่คณะกรรมการกำหนด โดยให้รับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องประกอบด้วย และพัฒนากฎทุกฉบับให้สอดคล้องและเหมาะสมกับบริบทต่างๆ ที่เปลี่ยนแปลงไป” ต่อจากความในวรรคหนึ่ง เพิ่มเติมบัญญัติ “ในกรณีที่คณะกรรมการมิได้ดำเนินการออกกฎให้แล้วเสร็จตามที่บัญญัติไว้ในวรรคหนึ่ง ให้รายงานเหตุผลต่อรัฐสภา ภายใน 30 วัน นับแต่วันพ้นกำหนด” เป็นวรรคสองของมาตราและปรับแก้ไขเลขมาตราเป็น “มาตรา 13”

ข้อวิพากษ์และข้อแนะนำดังกล่าวนั้น การวิจัยได้นำไปปรับปรุงแก้ไขเพื่อพัฒนากฎหมายในการปฏิบัติหน้าที่และใช้อำนาจของคณะกรรมการการเลือกตั้ง เป็นการพัฒนากฎหมายในการแก้ไขมาตราต่าง ๆ ตามที่กล่าวมานี้

5. ร่างกฎหมายว่าด้วยหลักธรรมาภิบาลในการปฏิบัติหน้าที่และใช้อำนาจของคณะกรรมการการเลือกตั้ง

การพัฒนากฎหมายในการปฏิบัติหน้าที่และใช้อำนาจของคณะกรรมการการเลือกตั้งนั้น เป็นการพัฒนาเพื่อกำหนดหลักธรรมาภิบาลและจัดทำเป็นกฎหมายว่าด้วยหลักธรรมาภิบาลในการปฏิบัติหน้าที่และใช้อำนาจของคณะกรรมการการเลือกตั้ง โดยการเพิ่ม “หมวด 3/1 การปฏิบัติหน้าที่และใช้อำนาจตามหลักธรรมาภิบาล” ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. 2560 และได้ดำเนินการตรวจสอบหลักเกณฑ์ในการจัดทำกฎหมาย ดังนี้

5.1 การตรวจสอบความชอบด้วยรัฐธรรมนูญ

การจัดทำต้นแบบพัฒนากฎหมายในการปฏิบัติหน้าที่และใช้อำนาจของคณะกรรมการการเลือกตั้ง มีเนื้อหาของบทบัญญัติสอดคล้องกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 และไม่ขัดหรือแย้งต่อพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ดังนี้

1) รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 3 วรรคสอง บัญญัติว่า “รัฐสภา คณะรัฐมนตรี ศาล องค์การอิสระ และหน่วยงานของรัฐ ต้องปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นไปตามรัฐธรรมนูญ กฎหมาย และหลักนิติธรรม เพื่อประโยชน์ส่วนรวมของประเทศชาติและความผาสุกของประชาชนโดยรวม” ซึ่งการพัฒนากฎหมายในการปฏิบัติหน้าที่และใช้อำนาจของคณะกรรมการ

การเลือกตั้งเป็นกฎหมายในการปรับปรุงแก้ไขที่เป็นการกำหนดหลักธรรมาภิบาลโดยมีหลักนิติธรรม เป็นองค์ประกอบหนึ่งด้วย เพื่อให้เกิดแนวทางในการปฏิบัติหน้าที่และใช้อำนาจตามหลักนิติธรรม จึงสอดคล้องกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560

2) รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 หมวด 1 ว่าด้วยเรื่องของ ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิ เสรีภาพ และความเสมอภาคของปวงชนชาวไทย มาตรา 4 บัญญัติว่า “ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิ เสรีภาพ และความเสมอภาคของบุคคลย่อมได้รับความคุ้มครอง ปวงชนชาวไทยย่อมได้รับความคุ้มครองตามรัฐธรรมนูญเสมอกัน” ซึ่งการพัฒนากฎหมาย ในการปฏิบัติหน้าที่และใช้อำนาจของคณะกรรมการการเลือกตั้ง เป็นการพัฒนากฎหมายในการ ปรับปรุงแก้ไข เป็นการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพและความเสมอภาคของบุคคล และเป็นการกำหนด หลักเกณฑ์ที่ชัดเจนมากขึ้น เพื่อกำกับการปฏิบัติหน้าที่และใช้อำนาจของคณะกรรมการการเลือกตั้ง ที่จะให้ความคุ้มครองที่เป็นรูปธรรมมากยิ่งขึ้น

3) รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 หมวด 3 ว่าด้วยเรื่องสิทธิ และเสรีภาพของปวงชนชาวไทย มาตรา 26 บัญญัติว่า “การตรากฎหมายที่มีผลเป็นการจำกัดสิทธิ หรือเสรีภาพของบุคคลต้องเป็นไปตามเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ ในกรณีที่รัฐธรรมนูญ มิได้บัญญัติเงื่อนไขไว้ กฎหมายดังกล่าวต้องไม่ขัดต่อหลักนิติธรรม ไม่เพิ่มภาระหรือจำกัดสิทธิ หรือเสรีภาพของบุคคลเกินสมควรแก่เหตุ และจะกระทบต่อศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของบุคคลมิได้ รวมทั้งต้องระบุนเหตุผลความจำเป็นในการจำกัดสิทธิและเสรีภาพไว้ด้วย” ซึ่งการพัฒนากฎหมาย ในการปฏิบัติหน้าที่และใช้อำนาจของคณะกรรมการการเลือกตั้ง เป็นการพัฒนากฎหมายในการแก้ไข เป็นกฎหมายที่มีได้จำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล จึงไม่ขัดกับหลักเกณฑ์ข้อนี้

การที่จะมีหลักธรรมาภิบาลในการปฏิบัติหน้าที่และใช้อำนาจของคณะกรรมการ การเลือกตั้งสำหรับกำกับการปฏิบัติหน้าที่และใช้อำนาจของคณะกรรมการการเลือกตั้ง ในกระบวนการเลือกตั้ง เพื่อมิให้ปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ผู้สมัครรับ เลือกตั้ง และพรรคการเมือง ไม่ว่าด้วยเหตุความแตกต่างในเรื่อง เพศ สภาพร่างกายหรือ สุขภาพ สถานะของบุคคล ฐานะทางเศรษฐกิจหรือสังคม จึงจำเป็นต้องมีกฎหมายกำหนดไว้ โดยรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 27 วรรคแรก บัญญัติว่า “บุคคลย่อมเสมอกันในกฎหมาย มีสิทธิและเสรีภาพและได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายเท่าเทียมกัน” วรรคสอง “ชายและหญิงมีสิทธิเท่าเทียมกัน” วรรคสาม “การเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคล ไม่ว่าด้วยเหตุความแตกต่างในเรื่องถิ่นกำเนิด เชื้อชาติ ภาษา เพศ อายุ ความพิการ สภาพทางกาย หรือสุขภาพ สถานะของบุคคล ฐานะทางเศรษฐกิจหรือสังคม ความเชื่อทางศาสนา การศึกษาอบรม หรือความคิดเห็นทางการเมืองอันไม่ขัดต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ หรือเหตุอื่นใด จะกระทำมิได้”

วรรคสี่ “มาตรการที่รัฐกำหนดขึ้นเพื่อขจัดอุปสรรคหรือส่งเสริมให้บุคคลสามารถใช้สิทธิหรือเสรีภาพได้เช่นเดียวกับบุคคลอื่น หรือเพื่อคุ้มครองหรืออำนวยความสะดวกให้แก่เด็ก สตรี ผู้สูงอายุ คนพิการ หรือผู้ด้อยโอกาส ย่อมไม่ถือว่าเป็นการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมตามวรรคสาม” ซึ่งการพัฒนากฎหมายในการปฏิบัติหน้าที่และใช้อำนาจของคณะกรรมการการเลือกตั้งเป็นการพัฒนากฎหมายในการแก้ไข เป็นกฎหมายที่ส่งเสริมให้การปฏิบัติหน้าที่และใช้อำนาจเกิดความเป็นธรรม จึงสอดคล้องกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560

4) รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 หมวด 6 แนวนโยบายแห่งรัฐ มาตรา 77 บัญญัติไว้ว่า วรรคหนึ่ง “รัฐพึงจัดให้มีกฎหมายเพียงเท่าที่จำเป็น และยกเลิกหรือปรับปรุงกฎหมาย ที่หมดความจำเป็นหรือไม่สอดคล้องกับสภาพการณ์ หรือที่เป็นอุปสรรคต่อการดำรงชีวิต หรือ การประกอบอาชีพโดยไม่ชักช้าเพื่อไม่ให้เป็นภาระแก่ประชาชน และดำเนินการให้ประชาชน เข้าถึงตัวบทกฎหมายต่าง ๆ ได้โดยสะดวกและสามารถเข้าใจกฎหมายได้ง่ายเพื่อปฏิบัติตามกฎหมาย ได้อย่างถูกต้อง” วรรคสอง “ก่อนการตรากฎหมายทุกฉบับ รัฐพึงจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นของ ผู้เกี่ยวข้อง วิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมายอย่างรอบด้านและเป็นระบบ รวมทั้ง เปิดเผยผลการรับ ฟังความคิดเห็นและการวิเคราะห์นั้นต่อประชาชน และนำมาประกอบการ พิจารณาในกระบวนการตรากฎหมายทุกชั้นตอน เมื่อกฎหมายมีผลใช้บังคับแล้ว รัฐพึงจัดให้มีการ ประเมินผลสัมฤทธิ์ของ กฎหมายในรอบระยะเวลาที่กำหนด โดยรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย เพื่อพัฒนา กฎหมายทุกฉบับให้สอดคล้องและเหมาะสมกับบริบทต่าง ๆ ที่ เปลี่ยนแปลงไป” และวรรคสาม “รัฐพึงใช้ระบบอนุญาตและระบบคณะกรรมการในกฎหมาย เฉพาะกรณีที่จำเป็น พึงกำหนด หลักเกณฑ์การใช้ดุลพินิจของเจ้าหน้าที่ของรัฐและระยะเวลาในการ ดำเนินการตามขั้นตอนต่าง ๆ ที่บัญญัติไว้ในกฎหมายให้ชัดเจน และพึงกำหนดโทษอาญาเฉพาะ ความผิดร้ายแรง” ซึ่งการพัฒนากฎหมายในการปฏิบัติหน้าที่และใช้อำนาจของคณะกรรมการ การเลือกตั้ง เป็นการพัฒนากฎหมายในการแก้ไข เป็นกฎหมายที่มีได้ใช้ระบบคณะกรรมการ ในกฎหมาย และมีได้นำระบบอนุญาตมาใช้เพิ่มเติม อีกทั้งเป็นการวางหลักเกณฑ์การปฏิบัติหน้าที่ และใช้อำนาจของคณะกรรมการการเลือกตั้งซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐจึงไม่เป็นอุปสรรคต่อการ ดำรงชีวิตหรือ การประกอบอาชีพของประชาชน แต่เป็นปรับปรุงกฎหมายที่สอดคล้องกับ สภาพการณ์เพื่อให้เป็นกฎหมายที่จะบังคับใช้ไม่ก่อให้เกิดภาระกับประชาชน

5) รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 65 บัญญัติว่า “รัฐพึงจัดให้มียุทธศาสตร์ชาติเป็นเป้าหมาย การพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืนตามหลักธรรมาภิบาล เพื่อใช้เป็นกรอบในการจัดทำแผนต่าง ๆ ให้สอดคล้องและบูรณาการกันเพื่อให้เกิดเป็นพลังผลักดัน ร่วมกันนำไปสู่เป้าหมายดังกล่าว” ซึ่งเป็นการกำหนดให้รัฐจัดให้มียุทธศาสตร์ชาติ เพื่อเป็นเป้าหมาย

ในการพัฒนาประเทศระยะยาว สอดคล้องกับการปฏิรูปประเทศต้องดำเนินการเพื่อความสงบสุข เป็นธรรม และในโอกาสที่ทัดเทียมกันเพื่อขจัดความเหลื่อมล้ำ ตามที่กำหนดไว้ในมาตรา 257 บัญญัติว่า “การปฏิรูปประเทศตามหมวดนี้ต้องดำเนินการเพื่อบรรลุเป้าหมาย ดังต่อไปนี้ (2) สังคมมีความสงบสุข เป็นธรรม และมีโอกาสอันทัดเทียมกันเพื่อขจัดความเหลื่อมล้ำ” และต้องดำเนินการปฏิรูปในด้านกฎหมายให้มีกลไกในการดำเนินการปรับปรุงกฎหมาย กฎ ระเบียบ หรือข้อบังคับต่าง ๆ อย่างต่อเนื่องให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ในแผนการปฏิรูป ด้านกฎหมายที่กำหนดไว้ในมาตรา 258 บัญญัติว่า “ให้การดำเนินการปฏิรูปประเทศอย่างน้อยในด้านต่าง ๆ ให้เกิดผล ดังต่อไปนี้ ค. ด้านกฎหมาย (1) มีกลไกให้ดำเนินการปรับปรุงกฎหมาย กฎ ระเบียบ หรือข้อบังคับต่าง ๆ ...”

6) รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 68 วรรคแรก บัญญัติว่า “รัฐพึงจัดระบบการบริหารงานในกระบวนการยุติธรรมทุกด้านให้มีประสิทธิภาพเป็นธรรม และไม่เลือกปฏิบัติ และให้ประชาชนเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมได้โดยสะดวก รวดเร็ว และไม่เสียค่าใช้จ่ายสูงเกินสมควร” ซึ่งคณะกรรมการการเลือกตั้งมีหน้าที่และอำนาจสืบสวนสอบสวน ไล่สวน และดำเนินคดีตามกฎหมายเกี่ยวกับการเลือกตั้งและพรรคการเมือง การพัฒนากฎหมายในการปฏิบัติหน้าที่และใช้อำนาจของคณะกรรมการการเลือกตั้ง เป็นการพัฒนากฎหมายในการแก้ไข เป็นกฎหมายพัฒนาระบบการบริหารงานในกระบวนการยุติธรรมด้านการเลือกตั้ง จึงสอดคล้องกับมาตรา 68 วรรคแรก ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560

7) รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 76 วรรคแรก บัญญัติว่า “รัฐพึงพัฒนาระบบการบริหารราชการแผ่นดินทั้งราชการส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค ส่วนท้องถิ่น และงานของรัฐอย่างอื่น ให้เป็นไปตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี โดยหน่วยงานของรัฐต้องร่วมมือและช่วยเหลือกันในการปฏิบัติหน้าที่ เพื่อให้การบริหารราชการแผ่นดิน การจัดทำบริการสาธารณะ และการใช้จ่ายเงินงบประมาณมีประสิทธิภาพสูงสุด เพื่อประโยชน์สุขของประชาชน รวมตลอดทั้งพัฒนาเจ้าหน้าที่ของรัฐให้มีความซื่อสัตย์สุจริต และมีทัศนคติเป็นผู้ให้บริการประชาชนให้เกิดความสะดวก รวดเร็ว ไม่เลือกปฏิบัติ และปฏิบัติหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพ” ซึ่งการพัฒนา กฎหมายในการปฏิบัติหน้าที่และใช้อำนาจของคณะกรรมการการเลือกตั้ง เป็นการพัฒนากฎหมาย ในการแก้ไขและพัฒนาระบบการบริหารราชการแผ่นดินในหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการ การเลือกตั้งซึ่งเป็นงานของรัฐอย่างหนึ่ง จึงสอดคล้องกับมาตรา 76 วรรคแรก ของรัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560

การจัดทำพัฒนากฎหมายในการปฏิบัติหน้าที่และใช้อำนาจของคณะกรรมการการเลือกตั้ง เมื่อตรวจสอบความชอบด้วยรัฐธรรมนูญแล้วพบว่าไม่มีความขัดแย้งกับรัฐธรรมนูญแห่ง ราชอาณาจักรไทยฯ

5.2 การตรวจสอบตามยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี

การพัฒนากฎหมายในการปฏิบัติหน้าที่และใช้อำนาจของคณะกรรมการการเลือกตั้งเป็นการพัฒนากฎหมายในการปรับปรุงแก้ไขมีความสอดคล้องและไม่ขัดหรือแย้งกับพระราชบัญญัติการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ มาตรา 7 กำหนดให้การจัดทำยุทธศาสตร์ชาติต้องคำนึงถึงผลประโยชน์แห่งชาติ ความต้องการ และความจำเป็นในการพัฒนาประเทศให้สอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและการพัฒนาที่ยั่งยืนตามหลักธรรมาภิบาล พระราชบัญญัติแผนและขั้นตอนการดำเนินการปฏิรูปประเทศ พ.ศ. 2560 มาตรา 5 กำหนดให้การปฏิรูปประเทศต้องดำเนินการให้สอดคล้องและเป็นไปในทิศทางเดียวกันเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย มาตรา 6 กำหนดให้มีแผนการปฏิรูปประเทศเพื่อกำหนดกลไก วิธีการและขั้นตอนการดำเนินการปฏิรูปประเทศในด้านต่าง ๆ มาตรา 7 กำหนดให้แผนการปฏิรูปประเทศต้องประกอบด้วย แผน ขั้นตอน กำหนดระยะเวลา การกำหนดหน่วยงานของรัฐหรือบุคคลที่รับผิดชอบ ผลสัมฤทธิ์ การเสนอให้มีหรือแก้ไขปรับปรุงกฎหมาย มาตรา 8 กำหนดให้จัดทำแผนการปฏิรูปประเทศในด้าน (3) ด้านกฎหมาย มาตรา 11 กำหนดให้การจัดทำร่างแผนปฏิรูปประเทศให้ดำเนินการตามขั้นตอน และแผนยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ 20 ปี ฉบับวันที่ 24 สิงหาคม พ.ศ. 2560 และยุทธศาสตร์ชาติที่ 6 ด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ

การจัดทำพัฒนากฎหมายในการปฏิบัติหน้าที่และใช้อำนาจของคณะกรรมการการเลือกตั้งเป็นกฎหมายที่จัดทำขึ้นเพื่อการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ จึงมีความสอดคล้องและไม่ขัดหรือแย้งกับยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี

5.3 การตรวจสอบหลักเกณฑ์การจัดทำกฎหมายตามพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. 2562

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้จัดทำหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมายเป็นกฎหมายระดับพระราชบัญญัติ โดยมีเหตุผลในการประกาศใช้คือ “โดยที่เป็นการสมควรกำหนดหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมาย การตรวจสอบความจำเป็นในการตรากฎหมาย การรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องและการวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมายเพื่อประกอบการจัดทำร่างกฎหมาย การเปิดเผยผลการรับฟังความคิดเห็นและการวิเคราะห์นั้นต่อประชาชน หลักเกณฑ์การตรวจสอบเนื้อหาของร่างกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับระบบการพิจารณาคดี การพิจารณาคดี เพื่อให้การตรากฎหมายเป็นไปโดยละเอียดรอบคอบ ไม่สร้างภาระแก่ประชาชนเกินความจำเป็น ตลอดจนกำหนดหลักเกณฑ์ประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมายภายหลังเมื่อกฎหมายมีผลบังคับแล้วเพื่อจัดทำ ออกแบบกฎหมายให้ทันสมัยและสอดคล้องกับบริบทที่เปลี่ยนแปลงไป และการเข้าถึงบทบัญญัติของกฎหมายของประชาชน ทั้งนี้ ตามนัยมาตรา 77

ประกอบกับมาตรา 258 ค.ด้านกฎหมาย (1) และ (3) ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้”

การจัดทำกฎหมายตามพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. 2562 เพื่อตรวจสอบความจำเป็นในการตรากฎหมายตามหมวด 3 การตรวจสอบเนื้อหาของร่างกฎหมาย มาตรา 21 บัญญัติว่าให้หน่วยงานของรัฐต้องตรวจสอบและพิจารณาจัดทำร่างกฎหมายให้สอดคล้องกับหลักเกณฑ์ 9 ด้าน

1) สอดคล้องและไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ โดยในกรณีที่เป็นการจัดทำร่างพระราชบัญญัติหรือประมวลกฎหมายต้องสอดคล้องและไม่ขัดหรือแย้งต่อพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญด้วย

การจัดทำพัฒนากฎหมายในการปฏิบัติหน้าที่และใช้อำนาจของคณะกรรมการการเลือกตั้ง มีเนื้อหาสอดคล้องกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 และไม่ขัดหรือแย้งต่อพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ดังได้กล่าวมาแล้ว

2) สอดคล้องและไม่ขัดหรือแย้งกับยุทธศาสตร์ชาติและแผนการปฏิรูปประเทศ ยุทธศาสตร์ชาติ

การจัดทำพัฒนากฎหมายในการปฏิบัติหน้าที่และใช้อำนาจของคณะกรรมการการเลือกตั้ง มีเนื้อหาสอดคล้องสอดคล้องและไม่ขัดหรือแย้งกับยุทธศาสตร์ชาติและแผนการปฏิรูปประเทศยุทธศาสตร์ชาติ ดังได้กล่าวมาแล้ว

3) ต้องสอดคล้องกับหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี

การพัฒนากฎหมายในการปฏิบัติหน้าที่และใช้อำนาจของคณะกรรมการการเลือกตั้งเป็นกฎหมายในการปรับปรุงแก้ไข กำหนดหลักเกณฑ์ในการบังคับใช้กฎหมายให้ชัดเจนต่อการปฏิบัติหน้าที่และใช้อำนาจของคณะกรรมการการเลือกตั้ง เพื่อให้มีการดำเนินการที่มีประสิทธิภาพภายใต้หลักธรรมาภิบาลของการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีที่เหมาะสมกับบริบทขอบเขตแห่งหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการการเลือกตั้ง

4) การยกเลิกหรือปรับปรุงกฎหมายที่หมดความจำเป็นหรือไม่สอดคล้องกับสภาพการณ์หรือที่เป็นอุปสรรคต่อการดำรงชีวิตหรือการประกอบอาชีพเพื่อไม่ให้เป็นการแก่ประชาชน

การพัฒนากฎหมายในการปฏิบัติหน้าที่และใช้อำนาจของคณะกรรมการการเลือกตั้งเป็นกฎหมายในการปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติมที่บัญญัติขึ้นเพื่อแก้ไขกฎหมายที่มีอยู่เกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่และใช้อำนาจของคณะกรรมการการเลือกตั้งให้มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับสภาพปัจจุบัน และกฎหมายไม่มีลักษณะที่ส่งผลกระทบต่อสิทธิและเสรีภาพของประชาชนในทางกลับกัน การพัฒนากฎหมายในการปฏิบัติหน้าที่และใช้อำนาจของคณะกรรมการการเลือกตั้ง

เป็นกฎหมายที่บัญญัติให้มีความชัดเจนในการกำหนดหลักธรรมาภิบาลสำหรับกำกับการปฏิบัติหน้าที่และใช้อำนาจของคณะกรรมการการเลือกตั้งให้มีประสิทธิภาพ

5) ไม่ใช้ระบบอนุญาต เว้นแต่มีเหตุจำเป็นเพื่อรักษาประโยชน์ของประเทศชาติหรือประชาชนหรือมีกรณีจำเป็นไม่อาจหลีกเลี่ยงได้ ทั้งนี้ ในกรณีที่จำเป็นต้องมีระบบอนุญาต การกำหนดระยะเวลาหรือขั้นตอนในการพิจารณายื่นคำขออนุญาตดำเนินการต่าง ๆ ต้องคำนึงถึงหลักการและสาระสำคัญของกฎหมายเกี่ยวกับการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ

การพัฒนากฎหมายในการปฏิบัติหน้าที่และใช้อำนาจของคณะกรรมการการเลือกตั้งไม่มีส่วนเกี่ยวข้องใด ๆ กับระบบอนุญาต จึงไม่ขัดกับหลักเกณฑ์ข้อนี้

6) ไม่ใช้ระบบคณะกรรมการ เว้นแต่เพื่อกำหนดนโยบาย หรือกำกับ หรือกำหนดหลักเกณฑ์หรือเพื่อการอื่นที่จำเป็น ทั้งนี้ ในกรณีที่นำระบบคณะกรรมการมาใช้ ให้ระบุให้ชัดเจนด้วยว่ามติของคณะกรรมการผูกพันหน่วยงานที่มีผู้แทนเป็นกรรมการ โดยตำแหน่งด้วย

การพัฒนากฎหมายในการปฏิบัติหน้าที่และใช้อำนาจของคณะกรรมการการเลือกตั้งเป็นการพัฒนากฎหมายในการปรับปรุงแก้ไขที่ไม่ได้มีการนำระบบคณะกรรมการมาใช้

7) การมีบทบัญญัติให้เจ้าหน้าที่ของรัฐมีดุลพินิจในการออกคำสั่งทางปกครองหรือดำเนินกิจการทางปกครองให้กระทำได้เท่าที่จำเป็น ทั้งนี้ ในกรณีที่กำหนดให้เจ้าหน้าที่ของรัฐมีดุลพินิจให้กำหนดหลักเกณฑ์การใช้ดุลพินิจและระยะเวลาในการดำเนินการตามขั้นตอนต่าง ๆ ที่เป็นสาระสำคัญไว้ในร่างกฎหมายให้ชัดเจน

การพัฒนากฎหมายในการปฏิบัติหน้าที่และใช้อำนาจของคณะกรรมการการเลือกตั้งเป็นกฎหมายในการปรับปรุงแก้ไขที่ไม่มีบทบัญญัติให้เจ้าหน้าที่ของรัฐมีดุลพินิจในการออกคำสั่งทางปกครองหรือดำเนินกิจการทางปกครอง

8) การกำหนดโทษทางอาญาสำหรับการกระทำความผิดใด ให้คำนึงถึงหลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้

(1) การกระทำนั้นต้องกระทบต่อความมั่นคงหรือความปลอดภัยของประเทศ ความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชนอย่างร้ายแรง และมีผลกระทบต่อส่วนรวม

(2) เป็นกรณีไม่สามารถใช้มาตรการอื่นใดเพื่อบังคับใช้กฎหมายอย่างได้ผล

การพัฒนากฎหมายในการปฏิบัติหน้าที่และใช้อำนาจของคณะกรรมการการเลือกตั้งเป็นกฎหมายในการปรับปรุงแก้ไขที่เป็นกฎหมายเกี่ยวกับการกำหนดหลักธรรมาภิบาลสำหรับกำกับการปฏิบัติหน้าที่และใช้อำนาจของคณะกรรมการการเลือกตั้ง โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้คณะกรรมการการเลือกตั้งปฏิบัติหน้าที่และใช้อำนาจเป็นไปโดยชอบและเป็นธรรมเท่านั้น โดยจัดทำเป็นกฎหมายที่ส่งเสริมกระบวนการปฏิบัติหน้าที่และใช้อำนาจของคณะกรรมการการเลือกตั้ง

ในด้านต่าง ๆ เพื่อการพัฒนากระบวนการปฏิบัติหน้าที่และใช้อำนาจในกระบวนการเลือกตั้งให้ได้ว่าซึ่งผู้แทนของประชาชนอย่างแท้จริงตามครรลองการปกครองระบอบประชาธิปไตย

9) หลักเกณฑ์อื่นตามที่คณะรัฐมนตรีกำหนด

ยังไม่ปรากฏถึงหลักเกณฑ์ตามกฎหมายอื่นที่คณะรัฐมนตรีได้กำหนด

จากการตรวจสอบเนื้อหาของร่างกฎหมายตามหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พบว่าการพัฒนากฎหมายในการปฏิบัติหน้าที่และใช้อำนาจของคณะกรรมการการเลือกตั้ง ที่เป็นกฎหมายในการปรับปรุงแก้ไขไม่ได้ขัดแย้งกับหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายเพื่อตรวจสอบความจำเป็นในการตรากฎหมายทั้ง 9 ข้อ แต่อย่างไร

5.4 ร่างกฎหมายว่าด้วยหลักธรรมาภิบาลในการปฏิบัติหน้าที่และใช้อำนาจของคณะกรรมการการเลือกตั้ง

การยกร่างกฎหมายว่าด้วยหลักธรรมาภิบาลในการปฏิบัติหน้าที่และใช้อำนาจของคณะกรรมการการเลือกตั้ง เป็นกฎหมายปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. 2560 ไม่มีความขัดแย้งตามหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายดังที่กล่าวมาข้างต้น ดังนั้นการวิจัยจึงได้จัดทำร่างของกฎหมายว่าด้วยหลักธรรมาภิบาลในการปฏิบัติหน้าที่และใช้อำนาจของคณะกรรมการการเลือกตั้ง โดยมีโครงสร้างของกฎหมาย 5 มาตราประกอบด้วย

1) ส่วนที่เป็นการเพิ่มเติม

(1) คำนิยามคำว่า “ผู้ปฏิบัติงาน” “กฎ” และ “หลักธรรมาภิบาล” (เพิ่มเติมในมาตรา 4)

(2) การเพิ่มเติม “หมวด 3/1 การปฏิบัติหน้าที่และใช้อำนาจตามหลักธรรมาภิบาล”

ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. 2560 ประกอบด้วยบทบัญญัติในหมวดนี้ 13 มาตรา

(2.1) การกำหนดหลักการให้คณะกรรมการการเลือกตั้งปฏิบัติหน้าที่และใช้อำนาจตามหลักธรรมาภิบาล (เพิ่มเติมมาตรา 65/1)

(2.2) การกำหนดวางแผนทางการปฏิบัติหน้าที่และใช้อำนาจตามหลักธรรมาภิบาลแต่ละข้อประกอบด้วย หลักนิติธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความเสมอภาค หลักประสิทธิภาพ หลักประสิทธิผล หลักการระับผิดชอบหลักคุณธรรม หลักความรับผิดชอบร่วมกัน และหลักความรับผิดชอบ (เพิ่มเติมมาตรา 65/2-65/9)

(2.3) การกำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีหน้าที่และอำนาจออกกฎกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการปฏิบัติหน้าที่และใช้อำนาจในเรื่องข้อห้ามกรรมการการเลือกตั้งร่วมพิจารณาและวินิจฉัยเรื่องที่มีส่วนได้เสีย การยื่นคำคัดค้าน การพิจารณาคัดค้าน และการตั้ง

มิให้กรรมการการเลือกตั้งเข้าร่วมพิจารณาและวินิจฉัย รูปแบบและการจัดให้เหตุผลในคำวินิจฉัย ระยะเวลาการดำเนินการสืบสวนสอบสวน การไต่สวน การพิจารณาและวินิจฉัย การเปิดเผย แสดงคะแนนเลือกตั้งรายหน่วยเลือกตั้งของแต่ละเขตเลือกตั้งที่นำมาใช้คำนวณรวมผลคะแนน และประกาศผลการเลือกตั้ง การให้สิทธิประชาชนตรวจสอบความถูกต้องและเข้าถึงข้อมูลเกี่ยวกับการเลือกตั้ง ขั้นตอนและระยะเวลาแล้วเสร็จของงานแต่ละงานที่เกี่ยวข้องกับการบริการประชาชน การประกาศให้ประชาชนทราบขั้นตอนและระยะเวลาแล้วเสร็จของงานเป็นการทั่วไปและการอื่น ที่จำเป็นให้การปฏิบัติหน้าที่และใช้อำนาจเป็นไปตามหลักธรรมาภิบาล (เพิ่มเติมมาตรา 65/10)

(2.3) การกำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีหน้าที่และอำนาจออกกฎ เกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ปฏิบัติงานให้สอดคล้องกับหลักธรรมาภิบาล (เพิ่มเติมมาตรา 65/11)

(2.4) กำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีหน้าที่และอำนาจกำหนดตัวชี้วัด และการประเมินผลการปฏิบัติหน้าที่และใช้อำนาจตามหลักธรรมาภิบาลของคณะกรรมการ การเลือกตั้งและผู้ปฏิบัติงาน (เพิ่มเติมมาตรา 65/12)

(2.5) การกำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งออกกฎตามที่กำหนดไว้ในแต่ละ มาตราให้แล้วเสร็จภายใน 180 วัน นับแต่วันที่มาตรานั้นมีผลใช้บังคับ ในกรณีที่มีได้ดำเนินการออกกฎ ให้แล้วเสร็จตามที่บัญญัติไว้ กำหนดให้รายงานเหตุผลต่อรัฐสภาภายใน 30 วัน นับแต่วันพ้นกำหนด และให้จัดให้มีการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎตามรอบระยะเวลาที่คณะกรรมการการเลือกตั้ง กำหนด โดยให้รับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องประกอบด้วย และพัฒนาให้สอดคล้องและ เหมาะสมกับบริบทต่าง ๆ ที่เปลี่ยนแปลงไป (เพิ่มเติมมาตรา 65/13)

2) ส่วนที่เป็นการปรับปรุงแก้ไข

(1) ชื่อร่างพระราชบัญญัติ (ปรับปรุงแก้ไขมาตรา 1)

(2) วันบังคับใช้ (ปรับปรุงแก้ไขมาตรา 2)

บันทึกหลักการและเหตุผล

ประกอบร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง (ฉบับที่ ..)

พ.ศ.

หลักการ

ให้มีการแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง

เหตุผล

โดยที่ประเทศไทยมีกระบวนการเลือกตั้งผู้แทนของประชาชนเข้าไปใช้อำนาจรัฐในการบริหารกิจการบ้านเมืองและปกครองประเทศ ที่รัฐธรรมนูญบัญญัติให้มีคณะกรรมการการเลือกตั้งเป็นองค์กรรับผิดชอบควบคุมดูแลและจัดการเลือกตั้งให้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม และควบคุมดูแลการออกเสียงประชามติให้เป็นไปโดยชอบด้วยกฎหมาย ประกอบกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา 76 กำหนดให้รัฐพึงพัฒนาระบบการบริหารราชการแผ่นดินให้เป็นไปตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี จึงเป็นการสมควรกำหนดหลักธรรมาภิบาลเป็นเกณฑ์กำกับการปฏิบัติหน้าที่และใช้อำนาจของคณะกรรมการการเลือกตั้งไว้เป็นการเฉพาะให้เหมาะสมกับขอบเขตแห่งหน้าที่และอำนาจ เพื่อให้เกิดการบริหารจัดการการเลือกตั้งที่ดีให้ได้มาซึ่งผู้แทนตามความต้องการที่แท้จริงของประชาชนตามครรลองการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

(ร่าง)
พระราชบัญญัติ
ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง (ฉบับที่ ..)
พ.ศ.

สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร
ให้ไว้ ณ วันที่ ...เดือน ... พ.ศ.
เป็นปีที่ .. ในรัชกาลปัจจุบัน

สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของรัฐสภาดังต่อไปนี้

มาตรา 1 พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง (ฉบับที่ ..) พ.ศ.”

มาตรา 2 พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา 3 ให้เพิ่มคำนิยามดังต่อไปนี้ถัดจากคำว่า “เลขาธิการ” ในมาตรา 3 แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. 2560

“ผู้ปฏิบัติงาน” หมายความว่า เลขาธิการ พนักงานและลูกจ้างของสำนักงาน และให้หมายความรวมถึง ข้าราชการ พนักงานหรือลูกจ้างของหน่วยงานของรัฐ เจ้าหน้าที่อื่นของรัฐ บุคคลหรือคณะบุคคล ผู้ซึ่งได้รับมอบหมายหรือแต่งตั้งให้ปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับการเลือกตั้งและการอื่นใดตามกฎหมายเกี่ยวกับการเลือกตั้งและพรรคการเมือง

“กฎ” หมายความว่า ระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ คำสั่ง หลักเกณฑ์และวิธีการ หรือบทบัญญัติอื่นใดที่มีผลบังคับเป็นการทั่วไป โดยไม่มุ่งหมายให้ใช้บังคับแก่กรณีใดหรือบุคคลใดเป็นการเฉพาะ

“หลักธรรมาภิบาล” หมายความว่า กฎเกณฑ์กำกับการปฏิบัติหน้าที่และใช้อำนาจให้เป็นไปตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี อันประกอบด้วย หลักนิติธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความเสมอภาค หลักประสิทธิภาพ หลักประสิทธิผล หลักการระับผิดชอบ หลักคุณธรรม หลักความรับผิดชอบร่วมกัน และหลักความรับผิดชอบ”

มาตรา 4 ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็น หมวด 3/1 การปฏิบัติหน้าที่และใช้อำนาจตามหลักธรรมาภิบาล มาตรา 65/1 มาตรา 65/2 มาตรา 65/3 มาตรา 65/4 มาตรา 65/5 มาตรา 65/6 มาตรา 65/7 มาตรา 65/8 มาตรา 65/9 มาตรา 65/10 มาตรา 65/11 มาตรา 65/12 และมาตรา 65/13 แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. 2560

“หมวด 3/1

การปฏิบัติหน้าที่และใช้อำนาจตามหลักธรรมาภิบาล

มาตรา 65/1 การปฏิบัติหน้าที่และใช้อำนาจของคณะกรรมการตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ กฎหมายเกี่ยวกับการเลือกตั้งและพรรคการเมือง และกฎหมายอื่น ให้เป็นไปตามหลักธรรมาภิบาล

มาตรา 65/2 การปฏิบัติหน้าที่และใช้อำนาจตามหลักนิติธรรม ให้ปฏิบัติหน้าที่และใช้อำนาจที่มีความชอบด้วยบทบัญญัติแห่งกฎหมายอย่างเป็นธรรม รวดเร็ว มีความโปร่งใส ตรวจสอบได้ ไม่เลือกปฏิบัติ มีความเป็นอิสระและเป็นกลาง คำนึงถึงสิทธิเสรีภาพของประชาชน และผู้เกี่ยวข้องภายใต้ขอบเขตแห่งอำนาจหน้าที่ที่กฎหมายบัญญัติไว้

มาตรา 65/3 การปฏิบัติหน้าที่และใช้อำนาจตามหลักความโปร่งใส ให้ปฏิบัติหน้าที่และใช้อำนาจที่มีความตรงไปตรงมา รวมทั้งต้องมีการเปิดเผยและเข้าถึงข้อมูลข่าวสารที่ถูกต้อง และเชื่อถือได้ ให้ประชาชนได้รับทราบอย่างสม่าเสมอและทั่วถึง

มาตรา 65/4 การปฏิบัติหน้าที่และใช้อำนาจตามหลักการมีส่วนร่วม โดยการให้ประชาชนผู้มีส่วนได้เสียหรือเกี่ยวข้องกับการเลือกตั้งได้มีส่วนร่วมในการรับรู้ เรียนรู้ ทำความเข้าใจ ร่วมแสดงทัศนะ ร่วมเสนอแนะปัญหาและประเด็นที่สำคัญที่เกี่ยวข้อง ร่วมคิดแก้ไขปัญหา ร่วมในกระบวนการตัดสินใจและการดำเนินงานการเลือกตั้ง และร่วมตรวจสอบการจัดการเลือกตั้ง

มาตรา 65/5 การปฏิบัติหน้าที่และใช้อำนาจตามหลักความเสมอภาค ให้ดำเนินการเกิดความเท่าเทียมกัน โดยไม่เลือกปฏิบัติด้วยเหตุความแตกต่างในเรื่องถิ่นกำเนิด เชื้อชาติ ภาษา อายุ เพศ ความพิการ สภาพทางกายหรือสุขภาพ สถานะของบุคคล ฐานะทางเศรษฐกิจหรือสังคม

ความเชื่อทางศาสนา การศึกษาอบรม หรือความคิดเห็นทางการเมือง รวมทั้งให้โอกาสในการได้รับการส่งเสริมองค์ความรู้และการให้บริการที่เท่าเทียมกันในการเข้าถึงการเลือกตั้ง โดยมีวิธีการจัดการเลือกตั้งที่เหมาะสมกับสภาพของผู้มีสิทธิเลือกตั้ง

มาตรา 65/6 การปฏิบัติหน้าที่และใช้อำนาจตามหลักประสิทธิภาพ ให้ความสำคัญ กำกับการใช้ทรัพยากรสำหรับการจัดการเลือกตั้งให้เป็นไปอย่างประหยัด เกิดผลผลิตที่คุ้มค่าและบังเกิดประโยชน์สูงสุดต่อส่วนรวม มีการลดขั้นตอนและระยะเวลาในการปฏิบัติงาน เพื่ออำนวยความสะดวกและลดภาระค่าใช้จ่ายแก่ประชาชน ปรับปรุงและยกเลิกกิจกรรมหรือภารกิจที่ซ้ำซ้อน และไม่มีค่าจำเป็น มีตัวชี้วัดและกระบวนการติดตามประเมินประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน

มาตรา 65/7 การปฏิบัติหน้าที่และใช้อำนาจตามหลักประสิทธิผล ต้องมีวิสัยทัศน์ เพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกฝ่ายในการจัดการเลือกตั้ง ปฏิบัติหน้าที่ตามพันธกิจให้บรรลุเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งคณะกรรมการ ที่มีการวางเป้าหมายการปฏิบัติงานที่ชัดเจนในระดับที่สามารถตอบสนองต่อความคาดหวังของประชาชน สร้างกระบวนการปฏิบัติงานที่เป็นระบบและมีมาตรฐาน มีการบริหารจัดการความเสี่ยงและมุ่งเน้นผลการปฏิบัติงานที่เป็นเลิศ มีตัวชี้วัดและกระบวนการติดตามประเมินประสิทธิผล พัฒนาและปรับปรุงกระบวนการปฏิบัติงานให้ดีขึ้นอย่างต่อเนื่อง

มาตรา 65/8 การปฏิบัติหน้าที่และใช้อำนาจตามหลักความรับผิดชอบ หลักการระมัดระวัง และหลักความรับผิดชอบร่วมกัน ให้ตระหนักและมีความรับผิดชอบในภารกิจและหน้าที่ตามที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญและกฎหมาย สำนักับรับผิดชอบต่อประชาชนและการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ใส่ใจปัญหาและกระดือหรืออื่นในการแก้ปัญหาการบริหารจัดการเลือกตั้งในทุกระดับ พร้อมทั้งจะต้องรับผิดชอบจากผลการปฏิบัติหน้าที่และใช้อำนาจในการจัดการเลือกตั้งที่มีความบกพร่องหรือผิดพลาดและเกิดความเสียหาย มีการจัดวางระบบการรายงานความก้าวหน้าและผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ต่อสาธารณะ เพื่อประโยชน์ต่อการตรวจสอบและการให้คณาให้โทษ ตลอดจนต้องมีการจัดเตรียมระบบการแก้ไขหรือบรรเทาปัญหาและผลกระทบที่อาจจะเกิดขึ้น และให้คณะกรรมการรับผิดชอบร่วมกันต่อภารกิจและหน้าที่การกระทำ การตัดสินใจ และการกำหนดนโยบายต่าง ๆ เกี่ยวกับการเลือกตั้งและการอื่นตามหน้าที่ที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญและกฎหมาย

มาตรา 65/9 การปฏิบัติหน้าที่และใช้อำนาจตามหลักคุณธรรม ให้มีจิตสำนึกต่อความรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นไปอย่างมีศีลธรรม คุณธรรม ซื่อสัตย์สุจริต และตรงตามความคาดหวังของสังคม รวมทั้งยึดมั่นในอุดมการณ์และค่านิยมหลักของมาตรฐานจริยธรรมของผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระและหัวหน้าหน่วยงานราชการขององค์กรอิสระ และดำเนินการให้

เจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องยึดมั่น ในประมวลจริยธรรมที่ผู้มีอำนาจตามกฎหมายได้กำหนดขึ้นบังคับใช้ เพื่อตอบสนองการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

มาตรา 65/10 ให้คณะกรรมการมีหน้าที่และอำนาจออกกฎกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการปฏิบัติหน้าที่และใช้อำนาจของคณะกรรมการในเรื่องดังต่อไปนี้

(1) ข้อห้ามกรรมการการเลือกตั้งร่วมพิจารณาและวินิจฉัยเรื่องที่มีส่วนได้เสีย การยื่นคำคัดค้าน การพิจารณาคำคัดค้าน และการสั่งมิให้กรรมการการเลือกตั้งเข้าร่วมพิจารณาและวินิจฉัย

(2) รูปแบบและการจัดให้เหตุผลในคำวินิจฉัยกรณีที่ถูกกฎหมายกำหนดให้ต้องจัดทำคำวินิจฉัย

(3) ระยะเวลาการดำเนินการสืบสวนสอบสวน การไต่สวน การพิจารณาและวินิจฉัย

(4) การเปิดเผยแสดงคะแนนเลือกตั้งรายหน่วยเลือกตั้งของแต่ละเขตเลือกตั้งที่นำมาใช้คำนวณรวมผลคะแนนและประกาศผลการเลือกตั้ง

(5) การให้สิทธิประชาชนตรวจสอบความถูกต้องและเข้าถึงข้อมูลเกี่ยวกับการเลือกตั้ง

(6) ขั้นตอนและระยะเวลาแล้วเสร็จของงานแต่ละงานที่เกี่ยวข้องกับการบริการประชาชนและการประกาศให้ประชาชนทราบขั้นตอนและระยะเวลาแล้วเสร็จของงานเป็นการทั่วไป

(7) การอื่นที่จำเป็นให้การปฏิบัติหน้าที่และใช้อำนาจเป็นไปตามหลักธรรมาภิบาล

มาตรา 65/11 ให้คณะกรรมการมีหน้าที่และอำนาจออกกฎกำหนดหลักเกณฑ์การปฏิบัติงานบังคับใช้กับผู้ปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาล โดยการกำหนดให้เหมาะสมกับขอบเขตแห่งหน้าที่และอำนาจของผู้ปฏิบัติงานแต่ละประเภทและระดับตำแหน่ง ทั้งนี้ หลักเกณฑ์การปฏิบัติงานดังกล่าวต้องระบุด้วยว่าการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามจะต้องได้รับโทษอย่างไร

มาตรา 65/12 ให้คณะกรรมการมีหน้าที่และอำนาจออกกฎ กำหนดตัวชี้วัดและการประเมินผลการปฏิบัติหน้าที่และใช้อำนาจของคณะกรรมการและผู้ปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาล

คณะกรรมการต้องดำเนินการให้มีการประเมินผลการปฏิบัติหน้าที่และใช้อำนาจของคณะกรรมการและผู้ปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลในทุกกรอบปี และให้ประกาศผลการประเมินเผยแพร่ให้ประชาชนทราบ

มาตรา 65/13 ให้คณะกรรมการออกกฎตามมาตรา 65/10 มาตรา 65/11 และมาตรา 65/12 ให้แล้วเสร็จภายใน 180 วัน นับแต่วันที่บทบัญญัติดังกล่าวนี้มีผลใช้บังคับ และจัดให้มีการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎตามรอบระยะเวลาที่คณะกรรมการกำหนด โดยให้รับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องประกอบด้วย และพัฒนาให้สอดคล้องและเหมาะสมกับบริบทต่าง ๆ ที่เปลี่ยนแปลงไป

ในกรณีที่คณะกรรมการมิได้ดำเนินการออกกฏให้แล้วเสร็จตามที่บัญญัติไว้ในวรรคหนึ่ง ให้รายงานเหตุผลต่อรัฐสภา ภายใน 30 วัน นับแต่วันพ้นกำหนด”

มาตรา 5 ให้ประธานกรรมการการเลือกตั้งรักษาการตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

.....

นายกรัฐมนตรี